

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

АКТУАЛИЗИРАНА

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА

ОТПАДЪЦИТЕ

2015 – 2020г.

*Програмата е приета с решение № 185 от протокол № 24/01.03.2017г.
от сесия на Общински съвет Сунгурларе
Актуализирана с Решение №401 от протокол №47/20.12.2018г.*

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ГД	Главна дирекция
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИСПА	Инструмент за структурни политики за присъединяване (ISPA - <i>Instrument for Structural Policies for Pre-Accession</i>)
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПХБ	Полихлорирани бифенили
ПХТ	Полихлорирани терфенили
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РИОСВ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
ТБО	Такса битови отпадъци

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	2
1 ВЪВЕДЕНИЕ	4
1.1 Обща характеристика на територията на община Сунгурларе.....	4
1.2 Членство на община Сунгурларе в регионално сдружение за управление на отпадъците	13
1.3 Нормативно основание за изработване на програмата и времеви хоризонт.....	16
1.4 Обхват, цели и принципи на програмата	16
2 АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	19
2.1 Анализа на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на община Сунгурларе по управление на отпадъците.....	19
2.2 Анализ на отпадъците.....	34
2.2.1 Анализ на битовите отпадъци	35
2.2.2 Анализ на утайки от ПСОВ	52
2.2.3 Анализ на строителните отпадъци.....	53
2.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците.....	57
2.4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управление на отпадъците с акцент върху контролните функции.....	61
2.5 Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване.....	62
2.6 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите	63
2.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	64
2.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци 66	
2.9 Изготвяне на прогноза за образуваните отпадъци.....	67
2.9.1 Прогноза за норма на натрупване на образувани битови отпадъци.....	68
2.9.2 Количеството на очакваните видове отпадъци, съгласно морфологичния състав на смесени битови отпадъци	69
3 SWOT Анализ	69
4 ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ..	71
4.1 Стратегически и оперативни цели.....	72
4.2 Алтернативи за постигане на целите.....	72
5 ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ЗАЛОЖЕНИТЕ ЦЕЛИ.....	73
6 КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	105
7 СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	108
7.1 Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците	108
7.2 Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците 109	
7.3 Процедура за актуализация на програмата.....	110

1 ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата има за цел отразяване на актуалното състояние и планиране на дейностите с отпадъците на територията на Община Сунгурларе, в съответствие с нормативните изисквания. Управлението на отпадъците се осъществява с цел да се предотврати, намали и ограничи вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда. Формулираните цели са съобразени с елементите на Националната програма за управление на отпадъците и Директива 99/31/ЕС за депониране на отпадъците.

1.1 Обща характеристика на територията на община Сунгурларе

Община Сунгурларе е една от най-големите по територия в Бургаска област. Разположена е в северозападната част на Бургаска област. На север граничи с Шуменска област, на изток - с община Руен, на юг - с Карнобатска община, и на запад - със Сливенска и Ямболска област.

Административен център на общината е град Сунгурларе, разположен в красивата Сунгурларска долина, която се простира от с. Мокрен до с. Лозарево.

Община Сунгурларе се намира относително встрани от важни транспортно-комуникационни трасета, както и от крупни индустриални агломерации. Това я прави до известна степен изолирана и с намалени възможности за развитие по отношение транспортни връзки и приобщаване към важни индустриални центрове. Тази даденост, както и редица други фактори, предопределят приоритетно ориентация към селското стопанство. Общата площ на община Сунгурларе е 795.5 кв. км., което представлява 10.6% от територията на областта. Тя е втора по големина в областта и заема 26-то място по територия в страната. Характеризира се със слабо населена територия.

Основни факти за Община Сунгурларе

Транслитерация на английски: Municipality Sungurlare

Регион: Югоизточен планов регион на България

Област: област Бургас

Община: община Сунгурларе

Надморска височина: 200-300м

Площ землище: 795.5 km²

Население: 12390 човека (2011г.), 11620 (2017г.) по данни на НСИ

Фигура 1. Община Сунгурларе

Градове, села, квартали и курорти в община Сунгурларе: Село Берово, Село Босилково, Село Черница, Село Чубра, Село Дъбовица, Село Есен, Село Горово, Село Грозден, Село Камчия, Село Климаш, Село Костен, Село Лозарево, Село Лозица, Село Манолич, Село Пчелин, Село Подвис, Село Прилеп, Село Садово, Село Съединение, Село Скала, Село Славянци, Град Сунгурларе, Село Терзийско, Село Ведрово, Село Велислав, Село Везенково, Село Вълчин, Село Завет.

Общата площ на територията на община Сунгурларе е 795.5 кв. км, което представлява 10,6% от територията на област Бургас. Установената тенденция към намаляване на броя на населението в общината води до тенденция към намаляване и в гъстотата на населението. Гъстотата на населението в общината е 15,8 д/км² и е по-малка в сравнение с тази в страната и в Югоизточния район на планиране.

През 2011 г. в България на един км² се падат около 66 жители, в Югоизточен район – 53,4 жители, в област Бургас – 56,6 жители и в община Сунгурларе – 16 жители. Гъстотата в град Сунгурларе е много по-висока от тази в общината.

Демографските проблеми на община Сунгурларе са свързани с цялостното ѝ социално-икономическо развитие. Те се отнасят до протичащите процеси и формираните структури на населението - отрицателно естествено възпроизводство, отрицателен механичен прираст, влошена полово-възрастова структура на населението, като особено сериозна е диспропорцията сред населението в селата.

Тенденциите в развитието на населението са: намаляване на общия му брой, както в градовете, така и в селата, застаряване на населението, намаляване на темповете на раждаемост и смъртност, увеличаване на отрицателното миграционно салдо, намаляване

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

на сключените бракове и увеличаване на дела на съвместното съжителство без сключване на брак (Инф. Общински план за развитие 2015-2020г.).

Основните изводи относно демографското състояние на населението в община Сунгурларе могат да се дефинират по следния начин:

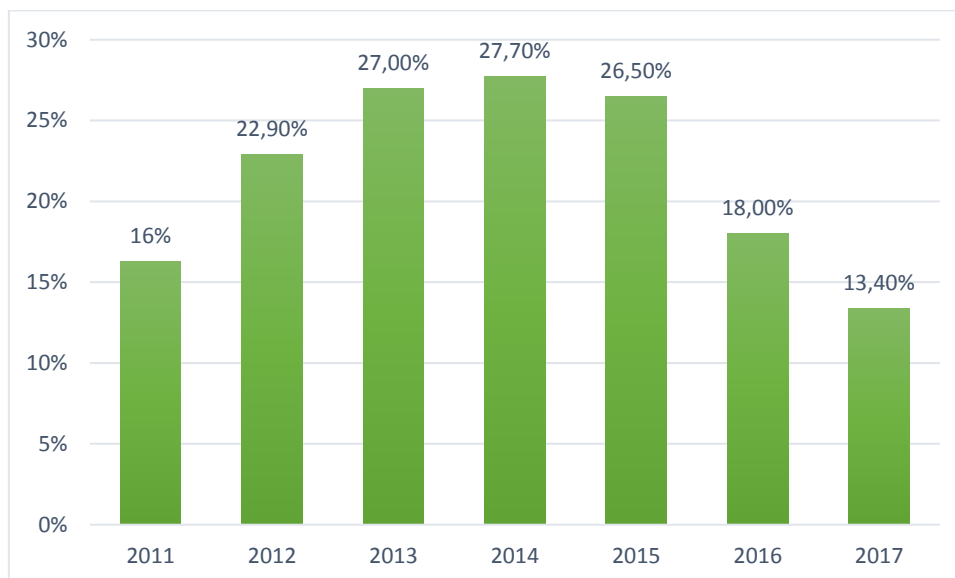
- за периода от преброяването през 1985 г. до преброяването през 2011 г. е налице трайна устойчива тенденция към намаляване на населението, която се проявява в еднаква степен както за населението в градовете (т.е. в гр. Сунгурларе), така и за населението в селата;
- броят на населението намалява с по-големи темпове от средния темп за страната и за гр. Сунгурларе, но община Сунгурларе се обезлюдява с по-бавни темпове в сравнение с Югоизточен район и област Бургас;
- намалява и гъстотата на населението. В общината тя е по-ниска в сравнение с тази в страната и в областта;
- структурата на населението по пол е подобна на тази в страната. Полово-възрастовата диаграма, наподобява формата на обърната пирамида, което се свързва със сериозни демографски проблеми. По-голяма е диспропорцията във възрастта на населението в селата на общината;
- продължава процесът по застаряване на населението. Възрастовата структура в общината е по-неблагоприятна в сравнение с тази на областта, района и страната;
- налице е устойчив отрицателен естествен прираст, като той е по-голям за мъжете. По равнище на естествен прираст общината е в по-неизгодни позиции в сравнение със страната и областта;
- механичният прираст също е отрицателен и неговото равнище е по-голямо от средното за страната, спрямо областта, то е по-ниско;
- през 2011 г. 95,0% от населението е от българската етническа група. Спрямо преброяването от 2001г. е регистрирана тенденция към намаляване на дела на всички етнически групи като единствено делът на ромската етническа група е нараснал;
- намалява броят на сключените бракове като се увеличава делът на населението, живеещо на семейни начала без да сключва граждански брак. Коефициентът на брачност в общината е по-нисък от този в страната, района и областта. Коефициентът на бракоразводност е по-нисък от средния за страната;
- прогнозирайки броя на населението с помощта на три сценария установяваме, че тенденцията към намаляване ще се запази до 2021 г. като ще продължи процесът по застаряване на населението;
- очаква се да се увеличи и съотношението между градското спрямо селското население в общината.

Изводите за икономическата активност на населението, основаващи се на направените демографски анализи и оценки (Инф. Общински план за развитие 2015-2020г.) са следните:

- коефициентът на икономическа активност в общината е по-нисък от средния за страната;
- най-голям брой безработни сред населението са лицата над 55 годишна възраст;
- коефициентът на безработица е най-висок сред лицата от ромската етническа група;
- броят на заетите лица във вторичния сектор е с най-висок дял;

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.

- увеличава се относителния дял на заетите в сектора на услугите;
- налице е тенденция към увеличаване на равнищата на безработица в общината;
- дялът на безработните лица с основно образование бележи тенденция към запазване на нивата;
- равнището на безработица през 2017 г. в общината е най-ниско за последните 6 години.

Фигура 2. Коефициент на безработица в община Сунгурларе 2011-2017г.

Релеф

В морфографско отношение, релефът на община Сунгурларе обхваща източната част на младите Старопланински нагъвания и е разнообразен.

Районът на община Сунгурларе представлява богато съчетание от планински и равнинен релеф. Средната надморска височина е 352.7 м. Територията заема част от Източна Стара планина с долината на р. Луда Камчия и северната част на Карнобатско поле по горното течение на р. Мочурица. На север се включват и южните склонове на Котленско - Върбишкия дял на Стара планина (800 м). Общината има разнообразен релеф, поради което в отделните пунктове се наблюдава чувствителното различие в режима на климатичните елементи.

Богатото съчетание от планински, полупланински и равнинен релеф, благоприятстват развитието на земеделие, животновъдство, горско стопанство и не на последно място туризъм. Релефът на територията в комбинация с други природни дадености и ресурси (почви, води, гори и др.) предоставят изключителна възможност за икономическо развитие на общината.

Климат

Общината попада в преходно - континенталната климатична област. Районът се характеризира с твърде мек климат. Това най-добре е изразено през зимата, когато януарската температура е положителна за ниските места 0° и за високите от 0° до 1°С.

Средната минимална температура е -3° - -4°С. а в по-високите части -5°С. Абсолютните минимални температури не са много ниски -25°С. Лятото е топло, но без твърде големи горещини. В Карнобатското поле юлската температура е 23°С, а в долината на р. Луда Камчия 21-22°С. Есента е сравнително топла, особено по долината на р. Мочурица, където температурата е над 13°С.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

В долината на р. Мочурица средната дата на последния мраз е около 15 април, а за долината на р. Луда Камчия 17-18 април. Средната дата на първия мраз в долината на р. Луда Камчия и високите места е около 15 октомври, а около Сунгурларе - към 30 октомври.

Периодът на дните с устойчиви температури над 10°C настъпва около 13 април за долината на р. Мочурица и 5 дни по-късно за долината на р. Луда Камчия. Краят на периода настъпва в края на октомври. Температурната сума за периода с температури над 10°C варира между 3 400 и 3 500.

Климатичните ресурси на Община Сунгурларе в своята богата и разнообразна гама предлагат широки възможности за стопанско използване и биоклиматичен комфорт.

Скоростта на вятъра в течение на годината значително се мени. През зимата и пролетта тя е по-голяма - 5 м/сек и понякога надвишава 20м/сек., а през лятото около 2 м/сек.

Преобладаващите ветрове в района на община Сунгурларе през есента и зимата са предимно северозападните, а през пролетта и лятото са североизточните. Северозападните ветрове са предимно слаби със скорост 1-5м/сек. Силни ветрове духат през зимата.

Валежите са твърде неравномерно разпределени. Годишната сума по долината на р. Мочурица се увеличава от изток на запад от 550 мм до 560 мм. Валежното количество по долината на р. Луда Камчия се колебае между 650 мм и 750 мм.

За годишното разпределение на валежите е характерно по-голямата сума на валежите във високите части и долината на р. Луда Камчия, отколкото в долината на р. Мочурица. Част от валежите през студеното полугодие падат във вид на сняг. Снежната покривка е сравнително неустойчива. Макар сравнително добре обезпечен по отношение на влагата районът през пролетта и лятото в отделни дни бива подложен на продължителни и интензивни засушавания. През лятото засушаванията достигат до 30 и повече дни.

Характерна за зимния период е сравнително неустойчивата снежната покривка. Средният брой на дните със снежна покривка е 20 дни, а средната и дебелина е 10см.

Води

Общината разполага с добри в количествено и качествено отношение водоизточници . През нея протичат река Мочурица и река Луда Камчия, на която е построен язовир Камчия. Той снабдява с питейна вода по - голямата част от Бургаска и Варненска област. На територията на общината има 46 микроязовира.

Общината попада на територията на област Бургас, която административна област е включена в Черноморския басейнов район и част в Източно беломорския басейнов район.

Население и заетост

В общината живеят общо 13 457 души, жителите на административния център гр. Сунгурларе са 3 679, а на селата – 9 778.

Към 31.05.2015 г. икономически активните лица наброяват 4 323. Регистрираните безработни са 919. Нивото на безработица е 21.26 %.

Населени места

В община Сунгурларе има 30 населени места, разпределени в 26 кметства и кметски наместничества.

Общият брой на жилищата е 7328, от тях 1237 - в Сунгурларе.

Транспорт

През територията на община Сунгурларе преминават:

- първокласен път I-7 - Върбишки проход;
- II-73 - Ришки проход (Шумен - Карнобат);
- III-705(Бероново-Сунгурларе- Мъдрино);
- III-7305, II-73 (Камчия-Съединение);
- III-7306(Лозарево-Сунгурларе-Чубра- граница обл. Сливен);
- III-7005, II-7(Садово- граница обл. Сливен).

Те осъществяват връзка между Южна и Североизточна България - Шумен, Варна, Разград, Добрич, и обратно, по направление Югоизточна България - Карнобат, Бургас, Южно Черноморие, летище Бургас и пристанище Бургас. През общината преминава жп линия София- Дъбово-Варна. За товаро-разтоварни дейности се използва гара Лозарево. Освен нея, по протежението на линията на територията на общината се намират и жп гарите Вълчин, Подвис, Ведрово и Завет. Автобусният транспорт се извършва от физически и юридически лица, лицензирани от Министерството на транспорта. Общината има автобусна връзка със Сливен, Котел, Ямбол, Карнобат, Бургас, Шумен, Омуртаг.

Водоснабдяване

От 30 населени места в общината 28 са водоснабдени, което представлява 90% от общия брой. От деривация "Камчия" се подава питейна вода за гр. Сунгурларе и селата Славянци, Чубра, Лозарево, Черница, Подвис и Прилеп.

Съобщения

Работещи АТЦ в общината са 10, от тях една възлова в гр. Сунгурларе с национален код 05571 и 9 крайни в селата Бероново, Везенково, Съединение, Прилеп, Лозарево, Подвис, Терзийско, Ведрово и Манолитч.

Промишленост

Благоприятните почви, хълмистият релеф, мекият климат, относително продължителната есен са важни условия за развитието на лозарството и винопроизводството в района.

Лозята, разположени по хълмовете на региона, се използват основно за винопроизводство. Районът е екологически чист.

Вината на ВИНЕКС СЛАВЯНЦИ обединяват хармонично качествата на миналото с модерните постижения на съвременното. През 1898 г. на международното изложение в гр. Анверс - Белгия, винари от Сунгурларе получават първия златен медал за българско бяло вино, произведено от сорта "Червен мискет". В производството се използват следните сортове грозде: червен мискет, мускат отонел, шардоне, ризлинг, юни блан - за бели вина и каберне, мерло, памид - за червени вина.

Основен дял в изграждането на промишления облик на общината заемат следните предприятия:

- „Птицекланница Чубра” – разфасовка и производство на продукти от птиче месо;
- „Леястом”ЕООД, гр. Сунгурларе;
- „Анимал Кеър” ООД, гр. Сунгурларе-фуражен цех;
- „Булкарбон”ЕООД, с. Бероново-производство на дървени въглища

На територията на Община Сунгурларе са разположени шест бензиностанции , от които 3 бр. са в съответствие и три газстанции.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

Селско стопанство

Обработваемата земя възлиза на 277 600 дка, от които 240 600 дка ниви, 30 000 дка трайни насаждения и 7000 дка ливади. Климатичните условия благоприятстват отглеждането на всички видове селскостопански култури, най-вече лозя и зърнени култури.

Обработват се 23 000 дка лозя - винени сортове, предимно "Червен мискет", с годишно производство около 25 000 т грозде. От 70 000 дка зърнени култури се произвеждат 15 000 т пшеница и 6000 т ечемик.

Тютюнопроизводството е източник на доходи за някои селища от района. Отглеждат се около 2200 дка годишно ориенталски тютюн с общ добив около 300 тона. Овощните насаждения са: ябълки - 900 дка, праскови - 1500 дка, череша - 900 дка, ягоди - 100 дка, и малини - 100 дка. Към момента почти всички трайни насаждения се обработват от частни стопани.

Растениевъдната структура в община Сунгурларе е по-интензивна в сравнение със съседните общини. Средните добиви от лозята и другите отглеждани култури са добри и устойчиви.

Условията благоприятстват развитието на говедовъдство и овцевъдство. Отглеждат се 2000 крави, 15 000 овце, 7000 кози, 2500 свине, 34 500 птици и др. животни.

Горско стопанство

Горските масиви заемат площ 406 777 дка, около 197 298 дка от тях са собственост на община Сунгурларе. Те се стопанисват от Община Сунгурларе и ДГС гр. Карнобат.

Иглолистните гори – 34 003 дка, са представени от бор и ела, а при широколистните – 158 670 дка, преобладаващи видове са дъб, бук и клен, също така има и горските пасища.

Защитени територии

В териториалния обхват на Община Сунгурларе попадат следните защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

- ❖ **Природна забележителност „КОРИЯТА“ - ВЕКОВНА ДЪБОВА ГОРА**
 - **Местоположение:** в землището на с. Везенково, Община Сунгурларе, обявена със Заповед №542 от 23.05.1984 г., на Комитета за опазване на природната среда, бр. 48/1984 на Държавен вестник;
 - **Площ:** 39.0 хектара
 - **Цели на обявяване:** Опазване на останки от вековна дъбова гора
- ❖ **Природна забележителност „НАХОДИЩЕ НА УРУМОВО ЛАЛЕ МЕСТНОСТ Лалкото“**
 - **Местоположение:** в землището на с. Терзийско, Община Сунгурларе, обявена със Заповед №521 от 20.05.1985 г., на Комитета за опазване на природната среда, бр. 45/1985 на Държавен вестник
 - **Площ:** 37.9 хектара
 - **Цели на обявяване:** 1.Запазване находищата на Урумovo лале; 2. Опазване на находище на урумovo лале.
- ❖ **Природна забележителност „НАХОДИЩЕ НА ЧЕРНИ БОРОВИНКИ“**

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

- **Местоположение:** в землището на с. Садово, Община Сунгурларе, обявена със Заповед №4051 от 29.12.1973 г., на Министерство на горите и опазване на природната среда, бр. 29/1974 на Държавен вестник
- **Площ:** 1.8 хектара
- **Цели на обявяване:** 1. Запазване находището от черни боровинки
- ❖ **Защитена местност „ОРЛИЦИТЕ“**
- **Местоположение:** в землището на с. Камчия, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № РД 1214 от 10.12.2002 г., на Министерство околната среда и водите, бр. 7/2003 на Държавен вестник
- **Площ:** 315.6 хектара
- **Цели на обявяване:** 1. Опазване на естествените местообитания на защитени и редки растителни и животински видове и техните съобщества. 2. Опазване на характерен ландшафт и скални образувания
- ❖ **Природна забележителност ,скалното образувание „ПРОБИТИЯ КАМЪК“**
- **Местоположение:** в землището на с. Берово, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № 4051 от 29.12.1973 г., на Министерство на горите и опазване на природната среда, бр. 29/1974 на Държавен вестник
- **Площ:** 0.5 хектара
- **Цели на обявяване:** 1. Гъбообразни скални образувания от варовик
- ❖ **Природна забележителност скалните образувания в местност „ЧИФЛИКОВА НИВА“**
- **Местоположение:** в землището на с. Пчелин, Община Сунгурларе, обявена със Заповед № 4051 от 29.12.1973 г., на Министерство на горите и опазване на природната среда, бр. 29/1974 на Държавен вестник
- **Площ:** 8.0 хектара
- **Цели на обявяване:** 1. Забележителни геоложки обекти

Защитени зони

На територията на община Сунгурларе попадат частично следните Защитени зони от Екологична мрежа Натура 2000, по смисъла на Закона за биологичното разнообразие:

- ❖ **Защитени зони по директивата за местообитанията**
- **BG0000393 „Екокоридор Камчия-Емине“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-393-611-2007; Площ:28054.79 хектара - с. Завет, с. Съединение;
- **BG0002029 „Котленска планина“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-117-611-2007; Площ: 69058.92 хектара - с. Дъбовица, с. Садово;
- **BG0000139 „Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-139-122-2007; Площ: 6106.2 хектара - с. Дъбовица, с. Скала, с. Чубра;
- **BG0000136 „Река Горна Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 122 от 02.03.2007

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

- г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-136-122-2007; Площ: 2275.1 хектара - с. Берово, с. Везенково, с. Велислав, с. Дъбовица, с. Манолитч;
- **BG0000137 „Река Долна Луда Камчия“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 802 от 04.12.2007 г., бр. 107/2007 на Държавен вестник 2-2-137-802-2007; Площ: 2460.7 хектара - с. Ведрово, с. Завет, с. Камчия, с. Подвис, с. Съединение;
 - **BG0000196 „Река Мочурица“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-196-122-2007; Площ: 8702.83 хектара - гр. Сунгурларе, с. Вълчин, с. Горово, с. Славянци, с. Чубра;
 - **BG0000149 „Ришки Проход“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена с Решение № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-149-122-2007; Площ: 11851.3 хектара - с. Камчия, с. Подвис, с. Съединение.

❖ **Защитени зони по директивата за птиците**

BG0000117 „Котленска планина“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-910 от 11.12.2008 г., бр. 15/2009 на Държавен вестник 2-1-2029-910-2008; Площ: 99299.77 хектара - с. Берово, с. Везенково, с. Дъбовица, с. Садово.

Здравеопазване

На територията на общината работи филиал към Центъра за спешна медицинска помощ - Бургас. Населението се обслужва от 9 лекарски практики.

Образование

На територията на общината съществуват 7 детски градини, 5 начални училища, 1 СУ и Център за подкрепа и личностно развитие – ОДК в гр. Сунгурларе. Групите за извънкласна работа в него се посещават от 432 деца. Целодневните детски заведения в община Сунгурларе са 7 с общ брой деца 269.

Педагогическият персонал е 30 души, помощният - 32 души. Полудневните детски градини са 6, общият брой на децата в тях е 118. Ангажираният педагогически персонал се състои от 7 души.

Култура

През 1996 г., с влизането в сила на Закона за народните читалища, в общината бяха регистрирани 18 читалищни организации, всяка от които разполага със собствена библиотека. Общият библиотечен фонд наброява около 130000 библиотечни единици. Към читалищата работят 32 художествени колектива с над 300 участници в тях. Естествен културен център на общината е читалище "Просвета" в гр. Сунгурларе. Освен че е организатор на всички културни мероприятия в града, то обслужва и поддържа общинския радиовъзел.

На 14.02.1988 г. е открита първата в страната музейна сбирка по лозарство и винарство. Тя се помещава в реставрирана двукатна къща в котленско-жеравненски стил, принадлежала някога на богатите винари Иван и Милко Христови, прочули Сунгурларе още през 1989 г. на изложението в Анверс - Белгия, с хубавото сунгурларско вино, спечелило там първия си златен медал.

Най-крупното и атрактивно културно мероприятие, утвърдило се като официален празник на общината, е 14 февруари - денят на лозаря и винаря „Трифон Зарезан“. В първата събота на юни всяка година се провежда традиционния за общината общински фолклорен фестивал "Долината на лозите пее и танцува".

ИСТОРИЧЕСКИ ДАННИ

Сунгурларе възниква и се развива като кръстопътно селище. В турски регистри от XVI век е отбелязано с имената Съонгурлар и Сонгурлар. По време на робството много българи от този край се изселват в Русия и в Кримска област основават село Николаевка. През 1974 г. селището получава градски права.

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

Пробитият камък - естествени гъбообразни скални образувания от варовик с площ 0.5 ha в района на с. Бероново.

Скалните образувания в Чифликовата нива в землището на с. Пчелин.

59 антични могили Крепостта Голое (I в. пр.н.е.) край с. Лозарево
Църквата „Св. архангел Михаил“ в с. Костен, в която е служил Софроний Врачански.

1.2 Членство на община Сунгурларе в регионално сдружение за управление на отпадъците

Община Сунгурларе участва в РСУО-Бургас, като през 2016 г. е осъществен проект за „Изграждане на регионална система за управление на отпадъци в регион Бургас“. Проектът включва изграждане на първа клетка от Регионалното депо за отпадъци „Братово – Запад“, довеждаща и площадкова инфраструктура, съоръжения за третиране, рециклиране и открито компостиране на отпадъци, доставка на машини и оборудване, както и изграждане на две претоварни станции за отпадъци в общините Несебър и Карнобат.

Фигура 3. Сателитна снимка на Регионалното депо за отпадъци „Братово – Запад“

В изпълнение на проекта е изградена и въведена в експлоатация необходимата инфраструктура за екологосъобразното обезвреждане на цялото количество битови отпадъци включва:

РЕГИОНАЛНО ДЕПО ЗА ОТПАДЪЦИ „БРАТОВО – ЗАПАД“

На територията на с. Полски извор, община Камено е изградено Регионално депо „Братово – запад“, което е комплексен обект, включващ: Клетка 1 и площадкова инфраструктурата, инсталация за сепариране на генерираните количества отпадъци, инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци, площадки за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци от домакинствата, екопарк за временно съхранение на опасни и други специфични отпадъци от домакинствата, както и оборудване, необходимо за нормалната експлоатация на депото.

Клетка 1 е разположена на обща площ от 6 ха, с капацитет 400 000 тона и с обем 450 000 куб. м., период на експлоатация 5 г. - 2015-2019 г. Следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България на територията на Клетка 1 ще се депонират само така наречените "крайни отпадъци", т.е. само тези отпадъци, които не биха се използвали повторно или рециклирали.

Сепарираща инсталация с капацитет 80 000 -100 000 т/год. смесени битови отпадъци. Инсталацията за сепариране е предназначена за третиране на неопасни битови отпадъци, с цел осъществяване на предварително третиране на отпадъците до достигане на критериите за последващото им екологосъобразно третиране чрез рециклиране или оползотворяване. Битовият отпадък, който може да бъде сортиран с инсталацията е минимум 216,18 тона дневно и максимум 306,5 тона дневно в зависимост от режима на работа. В резултат от експлоатацията ѝ ще бъдат постигнати поставените индикативни цели за рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, заложи в Националната програма за управление дейностите по отпадъците:

Намаляване на теглото на постъпилите на територията на регионално депо неопасни отпадъци, предназначени за депониране;

Максимално увеличаване на теглото на постъпилите отпадъци, годни за последващо рециклиране или оползотворяване.

Компостираща инсталация с капацитет 13 000 т/год. разделно събрани зелени и градински отпадъци. На площадката за компостиращата инсталация са разположени Компостиране - фаза 1 и Склад за съхранение на готовия компост. Оформени са площадки за компостиране - фаза 2; приемна зона за зелени отпадъци, подлежащи на компостиране; рафиниране и сортиране на готовия компост. Предложеният метод на компостиране е в две последователни фази: разлагане или ферментация и фаза зреене. В края на втората фаза е налице стабилизирания готов компост, който може да се използва като почвен подобрител за повишаване плодородието на почвата.

Стопански двор

На територията на стопанският двор се разполагат необходимите сгради и съоръжения, осигуряващи нормалната експлоатация на Регионалното депо „Братово – Запад“.

Площадка за третиране на строителни отпадъци.

Годишното количество строителни отпадъци, които трябва да постъпят на площадката за обработка са 60 000 т/год. На площадката е инсталирана инсталация - трошачка с капацитет от 50 т/час, като натрошените материали ще се разделят по фракции, което ще даде възможност част от рециклираните строителни материали да се използват отново в строителството.

Площадка за третиране на едрогабаритни отпадъци.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

На площадката е разположена дробилка за едрогабаритни отпадъци, която ще може да приема и обработва 20 000 т/годишно отпадъци и с капацитет 15 т/час.

Локална пречиствателна станция за отпадни води

Технологията на Локалната пречиствателна станция за отпадъчни води за депото е базирана на модулна инсталация, в която са комбинирани процеси на механично пречистване и физико-химично пречистване.

Екопарк за временно съхранение на опасни отпадъци и рециклируеми отпадъци от населението.

Екопаркът е разположен на площ от 1150 м². На него се намират контейнери, за разделно събрани отпадъци и са обособени следните участъци: площадка с контейнери за хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси, дърво и др. отпадъци от домакинства; площадка за събиране на гуми; пункт за излезли от употреба домакински електроуреди; център за опасни отпадъци от населението.

ПРЕТОВАРНА СТАНЦИЯ ЗА ОТПАДЪЦИ – НЕСЕБЪР

Претоварната станция е разположена в землището на с. Равда и има претоварващ и транспортен капацитет от 15 000 тона годишно. ПСО - Несебър обслужва общините Несебър и Поморие и е на 55 км от новото регионално предприятие за третиране на отпадъци "Братово - запад". Станцията разполага със съоръжение за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци с капацитет от 20 до 6 хил. т/годишно (20т/час). На територията на площадката са изградени: покрита претоварна станция (ЗП = 258,8 м²; РЗП=337,1м²) с бункер, компактор-преса и устройство за зареждане и товарене на транспортните контейнери; площадка за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци 2 660м²; екопарк на площ от 1563м²; административно-битова сграда с КПП и лаборатория (ЗП=160,4м²; РЗП=313,4м²); гараж с автомивка и ремонтна работилница (РЗП=723,8м²); дизелова колонка с резервоар; площадкова и довеждаща инфраструктура.

ПРЕТОВАРНА СТАНЦИЯ ЗА ОТПАДЪЦИ – КАРНОБАТ

Претоварната станция е компонент от регионалната система за управление на отпадъците. Станцията в Карнобат е разположена на площадка от 7,9 дка, на около 4 км от града има претоварващ и транспортен капацитет от 10 000 тона отпадъци годишно и обслужва населените места от общините Карнобат и *Сунгурларе* с възможност да поеме и отпадъците от общините Айтос и Руен. Разстоянието между ПСО - Карнобат и новото регионално депо е около 43 км. Станцията разполага със съоръжение за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци с капацитет от 10 до 18 хил. т/годишно (10т/час).

На територията на площадката са изградени покрита претоварна станция с бункер, компактор - преса и устройство за зареждане и товарене на транспортните контейнери, площадка за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци, екопарк на площ от 1 272 м², административно - битова сграда с КПП и лаборатория, гараж с автомивка и ремонтна работилница, дизелова колонка с резервоар, площадкова и довеждаща инфраструктура.

Налице е потенциал за увеличаване капацитета на станциите с бъдещо изграждане на инсталации за сепариране и компостиране.

За експлоатацията на трите обекта е доставено необходимото мобилно оборудване.

По отчети към ИАОС количествата на депонираните битовите отпадъци са:

- 2017г. - 395,28 тона
- 2016г. - 499 тона
- 2015г. - 1768,6 тона

От 2016г. отпадъците се извозват на регионално депо Братово.

Община Сунгурларе участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците Бургас, което включва 9 общини. По програма ИСПА битовите отпадъци и част от производствените отпадъци от 2016 г. се извозват за третиране на регионално депо за неопасни отпадъци “Братово-запад”. С реализиране на депото се постига драстично намаляване на количествата отпадъци.

1.3 Нормативно основание за изработване на програмата и времеви хоризонт

Настоящата Програма за управление на отпадъците на Община Сунгурларе е изготвена за периода 2014-2020 г. на основание чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (*Обн. ДВ бр. 53 от 13 юли 2012 г.*) и в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (*приет с Решение №831/22.12.2014 г. на МС*) и Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите.

Времеви хоризонт на програмата:

НПУО приет м. декември 2014г. и НППОО като неразделна негова част са разработени за периода 2014–2020 г.

Крайният срок на плана съвпада с периода на програмиране и ползване на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020г. и крайния срока на „Европа 2020: Националната програма за реформи”.

Периодът за който е разработена програмата отговаря и на изискването на ЗУО, според който НПУО се изготвя за период най-малко 6 години.

В съответствие на горното настоящата програма се разработва за периода 2015г. – 2020г.

Времевият хоризонт на Програмата за управление на отпадъците в община Сунгурларе е свързан с:

- провеждане на обществени консултации;
- провеждане процедурата на екологична оценка с РИОСВ – Бургас по реда на ЗООС с Решение № БС-14-ЕО/16.06.2016г., компетентният орган се произнася да не се извършва екологична оценка на ПУО на община Сунгурларе и програмата се одобряване от Общинския съвет Сунгурларе с Решение №185 от протокол № 24/01.03.2017г. от сесия на Общински съвет Сунгурларе.

1.4 Обхват, цели и принципи на програмата

Програма е разработена, като са спазени всички нормативни изисквания относно управление на отпадъците и задълженията на кмета на общината, разписани в ЗУО, и са следвани насоките в *Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците*, издадени от Министерството на околната среда и водите през март 2015 г.

Потоците отпадъци, образувани на територията на страната, съответно на територията на община Сунгурларе са:

Битови отпадъци. В рамките на битовите отпадъци особено внимание е отделено на биоразградими битови отпадъци и отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло.

Производствени неопасни отпадъци

Строителни отпадъци

Опасни отпадъци

Специфични потоци отпадъци, които включват:

Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми)

Отпадъци, съдържащи ПХБ/ПХТ

Утайки от ПСОВ

Медицински и биологични отпадъци

Чрез изпълнение на настоящата програма община Сунгурларе ще подобри управлението на потоците отпадъци на територията си в съответствие с общоевропейската йерархия на управлението на отпадъците.

Йерархия на управлението на отпадъците

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като приоритетен ред следната йерархия на отпадъците:

- а) предотвратяване,
- б) подготовка за повторна употреба,
- в) рециклиране,
- г) друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия,
- д) обезвреждане.

Програмата включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на РДО, съответно на ЗУО:

- битови отпадъци
- производствени отпадъци
- строителни отпадъци
- опасни отпадъци.

При разработване на програмата са спазени всички изисквания на действащата нормативна уредба в сектор отпадъци, както и общоевропейските принципи при управление на отпадъците:

- Предотвратяване- образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;
- Разширена отговорност на производителя и замърсителят плаща – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;
- Превантивност – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап;
- Близост и самодостатъчност – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване;
- Участие на обществеността – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в обсъждането на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците, да правят предложения и да имат достъп до тях след разработването им.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

В допълнение, при изготвяне на програмата са взети предвид и националните стратегически документи в областта на управление на отпадъците, вкл.:

- Национален план за управление на отпадъците 2014–2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, като част от него;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010–2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на строителните отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради за периода 2011-2020 г.;
- Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.;
- Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“.

Общинската програма за управление на отпадъците в община Сунгурларе е съобразена и е разработена така, че да отговаря на изискванията и прилагане принципите на Генералната стратегическа цел и четири стратегически цели на НПУО.

Общинската програма за управление на отпадъците в община Сунгурларе е съобразена с ключовите изисквания на ЗУО във връзка с процеса на програмиране, а именно:

1. Тя се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО);
2. Настоящата общинска програма се разработва и приема период, отговарящ на периода на действие на НПУО-2014-2020г.;
3. Общинската програма по-надолу включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, регламентирани в Глава втора, Раздел III на ЗУО;
4. Общинската програма се обявява на обществеността чрез публикуването ѝ на интернет страницата на общината (<http://www.sungurlare.org/>).

Програмата за управление на отпадъците е съобразена по структура и съдържание, отговарящо на изискванията на НПУО, с което се гарантира изпълнението на нормативните задължения на община Сунгурларе, като орган на местното самоуправление.

Основните количествени цели за управление на отпадъците през програмния период 2015-2020г. съвпадат с ключовите цели в обхват „Отпадъци” на НПУО 2014-2020г.:

Таблица 1. Основни количествени цели

	Година	Цел		
		Оползотворяване	Рециклиране	Събиране
Отпадъчни потоци	2020	Мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 год.		
	2025	Мин. 70% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 год.		
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	2020	До 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в Р България през 1995 год.		
Битови отпадъци, от хартия,	2016		Мин. 25% от общото им тегло	
	2018		Мин. 40% от общото им тегло	

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

картон, пластмаси, метали и стъкло	2020		Мин. 50% от общото им тегло	
Строителни отпадъци	2016	Най-малко 35% от общото тегло на отпадъците;		
	2018	Най-малко 35% от общото тегло на отпадъците;		
	2020	Най-малко 35% от общото тегло на отпадъците;		

2 АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

2.1 Анализа на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на община Сунгурларе по управление на отпадъците

Законодателната рамка въвежда задължително изискване за съгласуваност на ОПУО с основните стратегически документи на европейско, национално и областно ниво. Изготвянето на новата ОПУО следва да бъде направено в пълно съответствие с изискванията на нормативната база за опазване на околната среда, управление на отпадъците и устройство на територията, в т.ч.:

Закон за опазване на околната среда (ЗООС) (Обн., ДВ. бр.91 от 25.09.2002 г., последно изм. и доп., ДВ. бр.53 от 26 Юни 2018г.) Законът за опазване на околна среда е рамковият закон на екологичното законодателство, който урежда принципните общи постановки (ОВОС, интегрирано предотвратяване и контрол на замърсяването, право на обществен достъп до екологична информация, икономически регулатори и др.) и специалните секторни изисквания към компонентите на околната среда (въздух, води, почви, отпадъци и др.). В закона се съдържат основните принципи на съвременната европейска екологична политика.

Закон за управление на отпадъците (ЗУО) (Обн., ДВ. бр.91 от 25.09.2002 г., последно изм. и доп. ДВ. бр.53 от 26 Юни 2018г.)

Законът за управление на отпадъци регламентира общите изисквания за опазване на околната среда и човешкото здраве във връзка с образуването, съхранението, събирането, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отпадъци. Законът урежда екологосъобразното управление на отпадъците, като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им, както и формите на контрол върху тези дейности. Определят се изискванията към продуктите, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни или масово разпространени отпадъци. Управлението на отпадъците се осъществява с цел да се предотврати, намали или ограничи вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда. Законът се прилага за битовите, производствените, опасните и строителните отпадъци.

Законът изрично изключва от обхвата си следните вида отпадъци в т.ч. радиоактивни отпадъци от миннодобивната промишленост: отпадъчни води изпускани в атмосферния въздух; земя, включително неизкопана замърсена почва и трайно свързани със земята сгради, незамърсена почва и други материали в естествено състояние, изкопани по време на строителни дейности; излезли от употреба експлозиви, фекална материя, различна от класифицираната, различни от слама и други неопасни материали, получени от селското и горското стопанство, отпадъчни води, странични животински продукти, попадащи в приложното поле на Регламент (ЕО) №1069/2009 на Европейския съвет и на Съвета от 21 октомври 2009. трупове на умрели животни, отпадъци, получени

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

от проучването, добива, обработката и съхранението на минерални суровини и при експлоатацията на кариери.

В Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ са регламентирани конкретни и поетапни количествени цели за системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци като осигуряват изпълнение минимум:

1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
2. най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

Тези цели са в съответствие и с изискванията на Директива 1999/31 /ЕО относно депа за отпадъци. Намаляването на депонираните биоразградими отпадъци има пряко отношение към политиките за климатичните промени, тъй като води до намаляване на емисиите на парникови газове. В допълнение към общоевропейската цел за намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци, се поставиха национални цели за оползотворяване на битовите биоразградими отпадъци в НАРЕДБА за разделно събиране на биоотпадъците и третиране на биоразградимите отпадъци, която задължава общините за всеки от регионите за управление на отпадъците да постигат поетапно посочените по-горе цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци.

Подзаконова нормативна уредба

НАРЕДБА за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци - С наредбата се определят изискванията към дейността по разделно събиране на биоотпадъци; подходящи за оползотворяване биоотпадъци и други биоразградими отпадъци; условията, при които компостът и ферментационния продукт, получени от дейности по оползотворяване на биоотпадъци, престават да бъдат отпадък по смисъла на § 1. т.17 от допълнителните разпоредби на ЗУО; изискванията за качество на продукта, получен от дейности по оползотворяване; изискванията за употреба на получения компост. ферментационен продукт, органичен почвен подобрител. стабилизирана органична фракция от процеса на механично-биологично третиране (МБТ); методиката за разпределение на целите по чл. 31. ал. 1 ЗУО между регионите по чл. 49. аз. 9 от ЗУО.

НАРЕДБА за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори - с наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за разделното събиране, транспортирането, съхранението, предварителното третиране, рециклирането и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА). С наредбата се регламентират задълженията на икономическите оператори в т.ч. за намаляването на съдържанието на тежки метали в батериите и акумулаторите: за създаване на системи за разделно събиране предварителното третиране, рециклирането и оползотворяване на НУБА с оглед ограничаване на обезвреждането и повишаване дела на рециклираните и оползотворени НУБА; предприемането на мерки от лицата, които участват в проектирането, производството и пускането на пазара на батерии и акумулатори, е оглед ограничаване вредното въздействие на тези продукти върху околната среда през целия им жизнен

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

цикъл; екологосъобразното събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране, оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА; мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, в т. ч. лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори; случаите и условията за носене на отговорност от първоначалния причинител на отпадъци от НУБА по цялата верига от тяхното събиране до третирането им, както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, които участват във веригата за събиране и третиране; изискванията за маркиране на батериите и акумулаторите с оглед информирание на крайните потребители за разделното събиране на НУБА и за съдържанието на тежки метали в тях; изискванията за маркиране капацитета на портативните и автомобилните батерии и акумулатори; информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране и рециклирането на НУБА и за наличните схеми за разделно събиране и рециклиране.

НАРЕДБА №1 ОТ 09.02.2015г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на лечебните и здравни заведения – с наредбата се определят изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на: лечебните заведения по чл. 8, 9 и 10 от Закона за лечебните заведения; здравните заведения по чл. 21 от Закона за здравето. Наредбата не се прилага за дейностите с радиоактивни отпадъци и отпадъци от лекарствени продукти.

НАРЕДБА № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци – с наредбата се уреждат редът и начинът за: определяне размера на обезпечението по чл. 60, ат. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и за предоставянето му при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране; разходване на натрупаните през експлоатационния период средства по чл. 60, ат. 1 ЗУО за извършване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци; определяне на размера и начина на усвояване на банковата гаранция по чл. 60, ат. 2, т. 3 ЗУО при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране; определяне размера на отчисленията по чл. 64 ЗУО и реда за предоставянето им при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци и на депо за неопасни отпадъци с друг произход (когато отпадъците са от строителство и разрушаване).

НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали - С наредбата се регламентират: предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци (СО); създаването на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на СО; изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в строителството; изискванията за управление на СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

НАРЕДБА №2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците – С наредбата се определят условията и редът за класификация на отпадъците по видове и свойства. Целта на наредбата е класифициране на отпадъците, осигуряващо екологосъобразното им управление в съответствие със Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Наредбата се прилага за вещества, предмети или части от предмети, съответстващи на определеното за отпадъци по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

НАРЕДБА №4 от 5 април 2013 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци – С тази наредба се определят условията и изискванията за изграждане и експлоатация на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на твърди или течни отпадъци с оглед предотвратяване, намаляване и/или ограничаване в максимално възможна степен на замърсяването на околната среда, включително на изпусканията в резултат на изгарянето емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, почвите, повърхностните и подземните води, и произтичащия от тях риск за човешкото здраве. Изискванията на наредбата се прилагат към инсталациите за изгаряне и инсталациите за съвместно изгаряне на твърди или течни отпадъци.

НАРЕДБА №7 ОТ 24 АВГУСТ 2004Г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъците - с наредбата се определят изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци. Наредбата се отнася за площадките, предназначени за разполагане на съоръжения за третиране на битови, строителни, производствени и опасни отпадъци.

НАРЕДБА №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци - С тази наредба се определят условията и изискванията за проектиране, изграждане, експлоатация и закриване на депа. на които се депонират битови, строителни, производствени и/или опасни отпадъци,; условията и изискванията за изграждане и експлоатация на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци; процедурата и критериите за приемане на отпадъци на депа и извършването на оценка на безопасността на подземното съхраняване на отпадъци съгласно приложение № 1; 4. изискванията към проектните решения на тялото на депото съгласно приложение № 2; общи правила при третиране на отпадъците за всяка от дейностите по чл. 35, аз. 2, т. 3 - 5 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), освободени от изискването за получаване на разрешение.

НАРЕДБА №1 ОТ 04 ЮНИ 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри – С тази наредба се определят: редът и образците за водене на отчетност за дейностите по отпадъците; редът и образците за предоставяне на информация за дейностите по отпадъците; редът за предоставяне на информация от лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци,; редът за водене на публичните регистри по чл. 45, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО); изграждането и поддържането на информационна система за отпадъци. Целта на наредбата е: получаване на пълна и достоверна информация за дейностите по отпадъците чрез определяне на реда за водене на отчетност и за реда и сроковете за предоставяне на информация по съответните образци от лицата по чл. 44 ЗУО: получаване на пълна и достоверна информация за пуснатите на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, по наредбите съгласно чл. 13. ал. 1 ЗУО.

НАРЕДБА за излезлите от употреба моторни превозни средства - С наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях. Тези изисквания се определят с цел: предотвратяване образуването на отпадъци от МПС;

постигане на определените в чл. 8 нива за повторната употреба и рециклиране, повторна употреба и оползотворяване на ИУМПС. както и за ограничаване на обезвреждането им; предприемане на мерки от лицата, участващи в проектирането, производството, разпространението и потреблението на МПС. както и от лицата, които извършват дейности с ИУМПС, за ограничаване вредното въздействие на МПС през целия им жизнен цикъл върху човешкото здраве и околната среда; случаите и условията за носене на отговорност от първоначалния причинител на ИУМПС по цялата верига от неговото събиране до третирането му. както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, участващи във веригата за събиране и третиране: мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, в т.ч. лицата, които пускат на пазара МПС.

НАРЕДБА за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието – с наредбата се определят: редът и начинът за оползотворяване на утайките от пречиствателни станции и пречиствателни съоръжения за отпадъчни води чрез употребата им в земеделието: изискванията, на които трябва да отговарят утайките, за да се гарантира, че няма да имат вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда, включително върху почвата; редът за отчитане на оползотворените утайки. Изискванията на наредбата се прилагат за: утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води от населени места и от други пречиствателни станции, третиращи отпадъчни води със състав, сходен със състава на битовите и на отпадъчните води от населени места: утайки от септични ями и други подобни съоръжения за пречистване на отпадъчни води; утайки от други съоръжения за пречистване на отпадъчни води. различни от утайките.

НАРЕДБА за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти - с наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на масла и разделното събиране, съхраняването, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

НАРЕДБА № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване съдържащо полихлорирани бифенили маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили - С наредбата се определя редът и начинът за инвентаризация и маркиране на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили (ПХБ); редът и начинът за почистване на оборудване, съдържащо ПХБ, с оглед предотвратяване на вредното му въздействие върху човешкото здраве и околната среда; изискванията за третиране и транспортиране на отпадъци, съдържащи ПХБ

НАРЕДБА за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване – с наредбата се определят изискванията за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, повторната употреба, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО).

НАРЕДБА за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми - с наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането, съхраняването, оползотворяването или обезвреждането на излезли от употреба гуми (ИУГ), включително целите, за регенерирането и/или рециклирането, и/или оползотворяването им. С наредбата се регламентират: предотвратяването и ограничаването на замърсяването на околната среда в резултат на третирането и транспортирането на ИУГ; прилагането на мерки от лицата, които пускат на пазара гуми, за събирането,

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

оползотворяването или обезвреждането на ИУГ без риск за човешкото здраве и околната среда и постигане на целите за регенерирането и/или рециклирането, и/или оползотворяването им: въвеждането и функционирането на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване или обезвреждане на ИУГ; информирането на крайните потребители за ролята им в събирането на ИУГ и за наличните системи за събиране.

НАРЕДБА за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци – с наредбата се определят редът и начинът за изчисляване на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка по чл. 96, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), както и редът за предоставяне на годишни справки-декларации за превозите, за които не се изисква нотификация в съответствие с чл. 103 ЗУО. Наредбата се прилага за:

1. превози на отпадъци от Република България, за които в съответствие с Регламент (ЕО) № 1013/2006 г. на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно превози на отпадъци (ОВ, L 190 от 12 юли 2006 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1013/2006“, се изисква процедура на предварителна писмена нотификация и съгласие и представяне на финансова гаранция или еквивалентна застраховка:

2. превози на отпадъци, за които не се изисква процедура на предварителна писмена нотификация и съгласие по Регламент (ЕО) № 1013/2006 по отношение на годишната справка-декларация.

Задължения и правомощия на кметовете на населените места, съгласно Закона за управление на отпадъците

ЗУО и наредбите към него, регламентират детайлно редица ангажименти на общините, свързани с управлението на отпадъците. Съгласно ЗУО, кметът на общината отговаря за:

- Кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на ЗУО и наредбата по чл. 22 от ЗУО;
- Кметът на общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица по чл. 35, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане;
- Кметът на общината отговаря за:
 1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
 2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
 3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
 4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
 5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

- територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
 7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
 8. изпълнението на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
 9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
 10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
 11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
 12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя. земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;
 13. осигуряването на информация на обществеността по всички въпроси и ангажименти, вменени от закона чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
 14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
 15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.
- Кметът на общината организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на отпадъци от хартия, картон, метали, пластмаси и стъкло, като сключва договори при условия и ред. определен с решение на общинския съвет, със:
 1. организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III и/или;
 2. други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда.
 3. С договорите по т. 1 се определят най-малко следните условия:

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

- 3.1. изискванията към системата за разделно събиране на отпадъците от домакинствата, в т.ч. обслужвало население, вид, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;
 - 3.2. количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от домакинствата и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение;
 - 3.3. задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на съответната община;
 - 3.4. задълженията за предоставяне на информация на гражданите на съответната община по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността;
- Кметът на общината самостоятелно, когато не участва в регионално сдружение, или съвместно с другите кметове на общините от регионалното сдружение предприема действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания за изграждане на ново съоръжение/я за третиране на битовите отпадъци най-малко три години преди изчерпване обема на депото за битови отпадъци или изтичането на експлоатационния срок на инсталацията, за което уведомява съответната РИОСВ.
 - Съгласно чл.22 ал.1 от ЗУО. Общинският съвет /но предложение на кмета на съответната община/ приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на своя територия, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси. С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други /изискването е валидно за населени места с население над 10 000 жители/.

Задължения и правомощия на кметовете на населените места, за създаване на Регионални системи за управление на отпадъците и общи изисквания към тях, съгласно Закона за управление на отпадъците.

- Общините, включени във всеки от регионите в Националния план за управление на отпадъците, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци;
- Регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне ТЯХНОТО ефективно събиране, транспортиране и третиране съобразно изискванията за приоритетен ред при управлението на отпадъците, определен от чл.6 ал.1 на ЗУО и да постигне изпълнение на задълженията на кметовете на общините, по чл. 19 от ЗУО;
- Общините - членове на регионалното сдружение, определят собствеността на регионалното депо и/или друго съоръжение за третиране на отпадъците.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

Собствеността може да бъде:

1. на общината, която е собственик на терена или има учредено право на строеж върху определения за изграждане терен;
 2. съсобственост на общините - членове на сдружението;
 3. съсобственост между финансирания частен партньор и общината собственик на терена, и/или общините - членове на сдружението;
 4. собственост на финансираната частен партньор за съоръженията за подготовка прели оползотворяване или обезвреждане и оползотворяване на отпадъците.
- Цената за третиране на тон отпадък, постъпил в регионалната система за управление на отпадъците, с еднаква за всички членове на регионалното сдружение и в нея не може да бъде калкулирана печалба за сдруженията.
 - Община, неучастваща в регионалната система за управление на отпадъците, може да ползва същата или друга такава при условия и цени, определени от съответното регионално сдружение.
 - Общините, включени във всеки от регионите в Националния план за управление на отпадъците, създават по реда на този закон регионално сдружение.
 - Общинският съвет на съответната община приема решение за участие в регионалното сдружение, копие от което се изпраща на кмета на общината, на чиято територия се предвижда изграждането или са разположени съоръжения за третиране на отпадъците.
 - Общинският съвет на община, включена в регион по Националния план за управление на отпадъците може да приеме решение за присъединяването ѝ към сдружение на общини от друг регион, при условие че не се осуетява създаването или функционирането на регионалното сдружение или регионалната система за управление на отпадъците в собствения ѝ регион след представяне на положителни становища на двете регионални сдружения и на РИОСВ.
 - Членове на регионалното сдружение могат да бъдат само общини.
 - Регионалното сдружение възниква от дата на неговото първо общо събрание, протоколът от което се изпрати на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител.
 - Регионалното сдружение с юридическо лице със седалище в общината, която е собственик на терена, върху който е изградено или се предвижда изграждането на съоръжението за третиране на отпадъци, или която има учредено право на строеж.
 - Регионалното сдружение няма за цел да формира и не разпределя печалба, не придобива собственост. Неговата дейност се подпомага и осигурява от съответните общински администрации.
 - Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председателят на сдружението.
 - Общините могат да получат финансиране на проекти в областта на управление на отпадъците от европейските фондове, държавния бюджет. Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДОС) към Министерството на околната среда и водите или други национални публични и източници на финансиране само след създаването на регионално сдружение.
 - Община, която откаже да участва, предизвика забавяне, осуети създаването или функционирането на регионално сдружение и/или на регионална система за

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

управление на отпадъците, заплаща вредите и пропуснатите ползи на останалите общини от съответния регион.

- Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини.
- Областният управител, а ако съответният регион попада на територията на две или повече области - техните областни управители, участват в общото събрание на регионалното сдружение без право на глас.
- Общото събрание на сдружението се свиква от неговия председател веднъж на 6 месеца или по искане на някои от кметовете на общините - членове на сдружението или на областния управител.
- Общото събрание взема решения за:
 1. избор на председател;
 2. приемане на нови членове в регионалното сдружение;
 3. даване становище за присъединяване на община към сдружение на общини,
 4. определяне на отделните съоръжения за третиране на отпадъци, структурата и развитието на регионалната система за управление на отпадъци;
 5. определяне на общините, които възлагат обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на регионалната система за управление на отпадъци, както и за представителността на общините в комисиите за провеждане на обществените поръчки;
 6. разпределението на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци;
 7. приемане на инвестиционна програма за развитието на регионалната система за управление на отпадъците;
 8. определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общините - членове на регионалното сдружение);
 9. даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или от други притежатели на отпадъци;
 10. осъществяване на контрола на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор/и;
 11. собствеността на регионалното депо и/или на съоръженията за третиране на отпадъци;
 12. вътрешни правила за работа на сдружението;
 13. други въпроси, свързани с дейността на регионалното сдружение.
- Община, която не изпълни решение на общото събрание в определения ѝ за това срок, отговаря за нанесените вреди и пропуснати ползи на членовете на регионалното сдружение.
- Председателят на регионалното сдружение се избира между лицата, представляващи общините, членовете на регионалното сдружение за срок, съвпадащ с мандата му като кмет.
- Председателят на сдружението участва в гласуването на общото събрание наравно с останалите кметове на общини.
- Председателят на сдружението:

1. представлява сдружението;
2. изготвя дневният ред за заседанията на общото събрание;
3. свиква и ръководи заседания на общото събрание;
4. поддържа достоверна информация за броя на жителите на общините – членове на регионалното сдружение, на основа на официалните данни от Националния статистически институт;
5. организира и ръководи изпълнението на решенията на общото събрание;
6. извършва други дейности, възложени му от общото събрание.

Други закони имащи отношение към управлението на отпадъците

Освен основният закон регулиращ обществените отношения свързани с управлението на отпадъците (ЗУО) има редица други национални закони с основен предмет други сфери на обществения живот, съдържащ разпоредби относно отпадъците, като например:

Закон за местни данъци и такси

Определя местните данъци и такси, включително „битови отпадъци“, приходите от която постъпват в общинския бюджет. Таксата се заплаща по услугите по:

- събиране, извозване и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и;
- за поддържането на чистотата на територии за обществено ползване в населените места.

Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно:

- сметосъбиране и сметоизвозване;
- обезвреждане на битовите отпадъци в депа или друго съоръжения;
- чистота на териториите за обществено ползване.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

- осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и други;
- събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битовите отпадъци или други инсталации или съоръжения обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от ЗУО;
- почистване на уличните платна, площадките, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Размерът на таксата се определя е левове според количеството на битовите отпадъци. Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет.

Закон за устройство на територията

Законът урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели. Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. От гледна точка на характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са най-сложните и рискови, а осма категория - с незначителен риск и сложност. Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

- оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране;
- премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО - в разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране;
- на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато: 1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО; 2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.;

Анализ на местна нормативна уредба

Наредба за управление на отпадъците на територията на община Сунгурларе (Приета с решение по Протокол № 30 от 31.01.2014г. на Общински съвет – Сунгурларе. Променена с решение по Протокол № 31/30.08.2017 г. – отменен чл.12; в Глава 3 е променен Раздел II „Административно наказателни разпоредби”. Променена с решение №562/22.03.2018г. на Административен съд Бургас – отменени са чл.45, ал.1, ал.2 и ал.3, чл.46, ал.1, ал.2 и ал.3, чл.47, чл.48, ал.1, ал.2 и ал.3 от Раздел II „Административно – наказателни разпоредби „, Глава 3 на Наредба за управление на отпадъците на територията на община Сунгурларе“)

Наредбата регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците на територията на община Сунгурларе. Наредбата действа на територията на Община Сунгурларе, във връзка с чл.22 от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ и чл.20, ал.1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация/ ЗМСМА/ и определя условията, реда, задълженията и отговорностите за изхвърлянето, събирането (включително и разделното), транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци. опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги. Определя задълженията, отговорностите и взаимоотношенията между Общината от една страна и

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

специализираните общински или частни фирми и дружества от друга страна.

Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на община Сунгурларе (Приета с Решение № 296/12.12.2017г. по протокол № 35/21.12.2017г. на Общински съвет – Сунгурларе)

С тази наредба се уреждат отношенията, свързани с определянето и администрирането на местните такси и цени на предоставяни на физически и юридически лица услуги, редът и срока за тяхното събиране на територията на община Сунгурларе.

На територията на общината се събират следните местни такси:

1. за битови отпадъци;
2. за ползване на пазари, тържища, тротоари, площади и улични платна, панаири и терени с друго предназначение;
3. за детски ясли, детски градини, специализирани институции за предоставяне на социални услуги, други общински социални услуги.
4. за гробни места;
5. за технически услуги;
6. за административни услуги;
7. за притежаване на куче;
8. други местни такси, определени със закон.

Такса за битови отпадъци

Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване и се заплаща от:

- собственика на имота;
- ползвателя - при учредено вещно право на ползване;
- концесионера - при предоставяне на особено право на ползване - концесия;
- собственика или ползвателя на монтираното съоръжение (павилион, будка);
- собственици на сграда, построена върху държавен или общински поземлен имот;
- лице, на което е предоставен за управление имот - държавна или общинска собственост.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за:

1. Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. Събиране включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и 64 от ЗУО, както и други разходи установени със закон;
4. Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

5. Ежегодно в срок до 30 октомври кметът на общината със заповед определя границите на районите и видът на предлаганите услуги по събирането, извозването, обезвреждането в депа на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване.

Програмни документи на национално ниво

Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Националният план за управление на отпадъците 2014-2020г. представлява ключов документ за постигане на ефикасното използване на ресурсите и устойчивото управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и разкриване на нови работни места, като същевременно с това ще бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Планът подпомага централните и местни власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управлението на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

В рамките на НПУО 2014-2020г. за заложи 9 (девет) програми, които чрез своите дейности водят до постигане на изпълнението както на конкретни програмни цели (стратегически/оперативни цели), така и на четирите стратегически цели на националния план.

За изпълнение на специфична цел 2 - „Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда“ в НПУО 2014-2020г. са заложи 5 програми с мерки, които гласят:

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битови отпадъци от хартия и метал, пластмаса и стъкло;
- Програма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. биоотпадъците;
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО;
- Програма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда за околната среда от депата за битови отпадъци.

Националният стратегически тит за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г

Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г е първият план за страната, в който систематично се осъществява задълбочен анализ на проблемите за околната среда в резултат на депонирането на биоразградимите отпадъци, дефинира проблемите и идентифицира необходими мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за преодоляване на проблемите и за изпълнение на целите за поетапно намаляване депонирането на тези отпадъци и увеличаване на тяхното рециклиране и оползотворяване. Очаква се в резултат на изпълнението на плана до 2020 г. да бъде предотвратено депонирането на над 5 млн.т. биоразградими отпадъци. Допълнителен

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

ефект се постига от заместването на фосфатни торове в земеделието с компост. Мерките от плана са заложи и като ключови за постигане на целите на Третия национален план за действие по изменение на климата 2013-2020 г. за намаляване на емисиите на парникови газове от сектор „отпадъци“.

Национален стратегически план за управлението на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р България 2011-2020 г.

Националният стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на сгради (ОСР) на територията на Р България е разработен на основата на резултатите от предпроектно проучване в рамките на проект „Изготвяне на национална стратегия за управление на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради за периода 2010-2020г. и проект на ръководство за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на сгради“. На база на обобщените данни от различни източници и техния анализ са направени експертни предположения и прогнози, предложени са законодателни промени и мерки за развитието на инфраструктурата за управление на ОСР. визиращи 10-годишен период (2011-2020г.). Основната цел е да се допринесе за устойчивото развитие на Р България чрез интегрирана рамка за управление на строителните отпадъци, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните им, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Стратегическият план е разработен в съответствие с изискванията на Рамковата директива 2008/98/ЕС за отпадъците и Тематичната стратегия за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране. Формулираните цели и приоритети за всички сфери от управлението на ОСР следва да осигури прилагането на интегрирана и ефективна система за управление на отпадъци на всички нива. Анализът на съществуващото състояние на ОСР и идентифицирането на проблемите, са основа за определяне на целите в Стратегическия план и свързаните с тях мерки в Плана за действие. В него за всяка от посочените мерки са определени отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване на прилагане на Стратегическия план за периода 2011 – 2020 година.

Национален стратегически план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.

Национален стратегически план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г., беше приет в края на 2014 г. Основната цел на този документ е да осигури рамката за планиране на национално ниво, като осигури разумен подход при определянето и прилагането на адекватни мерки за оползотворяване и обезвреждане на утайките в рамките на съществуващата законодателна рамка, като се вземат предвид географските, обществено-икономическите и демографските условия в България. Предмет на стратегическия документ е цялото очаквано количество образувани утайки от ГПСОВ в България до 2020 г., за което са предвидени национални цели за оползотворяване и пакет от мерки за тяхното постигане в краткосрочен (до 2016 г.), средносрочен (до 2018 г.) и дългосрочен (до 2020 г.) план. Междинните години отчитат задължителното разширяване на дейностите, свързани със събирането на отпадъчни води и изграждането на пречиствателни съоръжения в населени места с над 2000 жители, които трябва да бъдат завършени до края на 2016 г. Новата инфраструктура ще увеличи необходимостта от третиране на по-големи количества утайки след 2016 г.

Рециклиране и материално оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020 г.:

- 20% до края на 2016 г. - 50% до края на 2018 г.
- 70% до края на 2020 г.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

Енергийно оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020 г.:

- 10% до края на 2016 г. - 20% до края на 2018 г.
- 30% до края на 2020 г.

Нулево депониране и нецелево временно съхранение на утайки до 2020 г.

Изводи и препоръки:

На основата на направените анализи на националната и общинската нормативна рамка и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, представени по-горе, в настоящата програма могат да се направят следните основни изводи:

Националната правна рамка е построена в цялост и съдържа конкретни разпоредби, адресиращи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците;

Община Сунгурларе е разработила Наредба за управление на отпадъците на територията на община Сунгурларе, на основание на чл.22 от ЗУО. Наредбата е детайлно разписана, съдържаща важни, самостоятелно обособени раздели и отговаряща на изискванията на ЗУО за съдържанието на Наредбата.

Община Сунгурларе провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците на основата на добре разработени, ясни и детайлни стратегически и програмни документи, одобрени от община Сунгурларе. Общината осъществява контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнението на програмните документи, но е препоръчително отчетите да се публикуват на интернет страницата на общината.

Община Сунгурларе е предприела своевременни действия за актуализиране на програма за управление на отпадъците, което е в съответствие с изискванията на ЗУО и Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед № РД - 211 от 31.03.2015г.

2.2 Анализ на отпадъците

Анализът на отпадъците включва: анализ на битовите отпадъци, анализ на отпадъци от строителство и разрушаване и анализ на отпадъците утайки от ГПСОВ.

За нуждите на анализа е използван и „Анализ на състоянието и прогноза за вида, количествата и източниците на отпадъците, образувани на територията на страната, както и за отпадъците, които е вероятно да бъдат обект на трансграничен превоз от или до националната територия”(МОСВ).

Потоците отпадъци биват:

- **Битови отпадъци.** В рамките на битовите отпадъци особено внимание е отделено на биоразградими битови отпадъци и отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло;
- **Производствени неопасни отпадъци;**
- **Строителни отпадъци;**
- **Опасни отпадъци;**
- **Специфични потоци отпадъци, които включват:**
 - Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно

- оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми);
- Отпадъци, съдържащи ПХБ/ПХТ;
- Утайки от ПСОВ.
- Медицински и биологични отпадъци.

2.2.1 Анализ на битовите отпадъци

Определение за „битови отпадъци“:

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО битови отпадъци са “отпадъците от домакинствата” и “подобни на отпадъците от домакинствата” (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

„Биоразградими“ са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

„Биоотпадъци“ са биоразградими битови отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Рамковата директива 2008/98/ЕО за отпадъците включва основно разпоредба чрез чл. 22, който насърчава разделното събиране на биоотпадъците, за ад отговори на необходимостта от възстановяване на почвеното плодородие, връщайки обратно в почвата органична материя с високо качество.

Тенденцията към предотвратяване на отпадъците и оползотворяване на ресурсите от отпадъци се въвежда с чл.11, който включва цели до 2020г. подготовката за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали най-малко като хартия, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и евентуално от други източници, доколкото тези потоци са отпадъци наподобяващи домакинските отпадъци, следва да се увеличи най-малко до 50% от общото тегло-като е отбелязано, че нито една национална стратегия няма да осигури 50% рециклиране/оползотворяване на битови отпадъци, ако не са обхванати и биоотпадъците.

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. През десетгодишния период 2002-2012 г. по данни на НСИ образуваните битови отпадъци на човек от населението в България намаляват значително от 601 до 446 кг/жител/година. По отношение на нормата на натрупване на битови отпадъци на жител спрямо средните стойности за ЕС-27, България е с по-благоприятни стойности през последната отчетна 2012 г. и тенденциите в динамиката на показателя за периода. За същия десетгодишен период образуваните битови отпадъци на жител средно за ЕС-27 са съответно за 2002 г. – 527кг./жител, а за 2012 г. - 492кг/ж.

С цел унифициране на подхода на общините за осъществяване на анализ на състава на отпадъците през 2012 г. МОСВ утвърди Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. В методиката е направен задълбочен анализ на тенденциите в развитието на образуване на отпадъците, както и на тенденциите в развитието на материалите и връзката им с образуване на различните фракции. Определени са и основните параметри, влияещи върху нормата на натрупване и морфологичния състав на отпадъците. Морфологичният състав, предложен като

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

референтни стойности в Методиката на основата на задълбочени проучвания, е представен по групи населени места в таблицата по-долу.

Таблица 2. Морфологичен състав на отпадъците

Населени места	под 3 хиляди	3-25 хиляди	25-50 хиляди	50-150 хиляди	над 150 хиляди
Хранителни	15.60%	23.20%	28.00%	30.60%	28.90%
Хартия	6.10%	8.50%	8.10%	9.40%	11.40%
Картон	4.00%	5.50%	6.90%	8.20%	9.40%
Пластмаса	10.30%	10.10%	12.80%	15.40%	11.30%
Текстил	2.00%	3.70%	2.90%	2.90%	2.80%
Гума	1.00%	0.90%	1.00%	1.00%	0.90%
Кожа	1.00%	0.90%	1.00%	1.00%	0.90%
Градински	30.90%	21.70%	13.10%	11.00%	11.00%
Дървесни	2.90%	2.00%	2.90%	2.10%	2.00%
Стъкло	2.40%	6.10%	7.00%	7.80%	9.20%
Метали	1.90%	2.00%	2.00%	2.00%	1.90%
Инертни	21.30%	14.80%	13.70%	8.00%	9.70%
Опасни	0.60%	0.60%	0.60%	0.60%	0.60%
Общо	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

От друга страна попълнената от общините информация в специално разработените за целта въпросници през 2013 г. дава основание да се направи извод, че преобладаващата част от битовите отпадъци се генерира от домакинствата – между 80 и 90%, и между 10% и 20% – от търговски, административни, социални, фирмени и други подобни обекти. Вариацията на тези проценти е в зависимост от големината на населените места.

От друга страна: При отчитане на националните специфики и тенденциите за промяна на състава на битовите отпадъци в страните от ЕС, са направени следните допускания за промени в състава на битовите отпадъци в страната:

- Запазване ръста на **хранителните отпадъци** при населени места до 50 хиляди жители и евентуален ръст в населени места над 50 хиляди жители.
- **Хартия** - тенденция към запазване на количеството - увеличеното потребление на опаковки се компенсира от навлизането на електронни носители, изместващи печатните издания и офис хартията.
- Тенденция към увеличаване на количествата **картон** вследствие на увеличено потребление на опаковки.
- При **пластмасата** се предвижда тенденция към леко увеличаване вследствие на повишаване на общото потребление на пластмасовите бутилки.
- Разделното събиране и третиране на отпадъците от зелените площи се очаква да доведе до повишение в количествата на **градинските отпадъци**. Същевременно, очаква се повишението да не е голямо поради мерките, предприети в малките населени места за въвеждане на домашно компостиране.
- Леко повишаване се очаква при **дървесните отпадъци, стъклото и металите**.
- Има отпадъци, при които се очаква тенденция на леко намаляване. Това са **инертните** и **опасните домакински отпадъци**. Причините за това са намалената употреба на твърди горива за отопление, разделното събиране и третиране на строителни отпадъци, както и въвеждането на центрове за приемане на опасни отпадъци от домакинствата.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

- При *текстила, гумата и кожата* не се очакват промени.

Във връзка с изчисленията, които общините ще правят и ще трябва да доказват пред МОСВ за изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, общините са задължени на определена периодичност да извършват морфологичен анализ на битовите си отпадъци, като използват методиката, утвърдена през 2012 г. Това ще даде възможност за съпоставимост на данните и проследяване на тенденциите за промените в морфологията на битовите отпадъци.

Анализът на състоянието на битовите отпадъци на общинско ниво в община Сунгурларе се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са общите количества и тенденциите относно генерирани битови отпадъци в общината за анализирания период: в абсолютни количества, на жител/година, сравнение със средното за страната;
- Какъв е морфологичният състав на битовите отпадъци в общината;
- Какви са количества на повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци за разглеждания период и какви са сравненията със средното за страната. В каква степен основно прилаганите в общината методи за обезвреждане на битовите отпадъци съответстват на йерархията за управление на отпадъците,
- Какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци;
- Какви са количествата образувани битови отпадъци от различните източници – от домакинствата и от юридическите лица.

По отчети към ИАОС количествата на депонираните битовите отпадъци са:

- 2017г. - 395,28 тона
- 2016г. - 499 тона
- 2015г. - 1768,6 тона
- от 2016г. отпадъците се извозват на регионално депо Братово.

Община Сунгурларе участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците Бургас, което включва 9 общини. По програма ИСПА битовите отпадъци и част от производствените отпадъци от 2016 г. се извозват за третиране на регионално депо за неопасни отпадъци “Братово-запад”. С реализиране на депото се постига драстично намаляване на количествата отпадъци.

Количествена цел за предотвратяване на образуване на отпадъци в община Сунгурларе

Таблица 3. Количествена цел

Цел	2020
Предотвратяване образуването на битови отпадъци	Законодателството изисква община Сунгурларе до 2020 година да постигне целта: нормата на натрупване на битови отпадъци да нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на минималната работна заплата.

Информационно обезпечение на анализа

Община Сунгурларе участва в РСУО-Бургас.

Община Бургас участва в осъществяването на ПРОЕКТ „ИЗГРАЖДАНЕ НА РЕГИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ В РЕГИОН БУРГАС“ за изграждане на интегрирана система за управление на отпадъците в регион Бургас като

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

бенефициент в партньорство с общините Средец, Камено, Несебър, Поморие, Айтос, Руен, Карнобат и **Сунгурларе** по Оперативна програма "Околна среда" 2007 – 2013.

Основни данни за проекта:

Приоритетна ос 2 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда 2007 - 2013г.“

Бюджет: 43 059 191,94 лв.

ЕФРР: 34 327 433,70 лв.

Бенефициент: Община Бургас в партньорство с общините Айтос, Камено, Карнобат, Несебър, Поморие, Руен, Средец, Сунгурларе и "Регионално сдружение за управление на отпадъците - Регион Бургас".

Начало на проекта: 25.08.2011г.

Край на проекта: 31.03.2016г.

Проектът включва изграждане на първа клетка от Регионалното депо за отпадъци „Братово – Запад“, довеждаща и площадкова инфраструктура, съоръжения за третиране, рециклиране и открито компостиране на отпадъци, доставка на машини и оборудване, както и изграждане на две претоварни станции за отпадъци в общините Несебър и Карнобат.

Постигнати резултати:

В изпълнение на проекта е изградена и въведена в експлоатация необходимата инфраструктура за екологосъобразното обезвреждане на цялото количество битови отпадъци, генерирани на територията на Регион Бургас, с което ще бъдат изпълнени изискванията на Директива 1999/31/ЕС за депониране на отпадъци, националното законодателство, както и задачите, произтичащи от Националната програма за управление дейностите по отпадъците 2009-2013г.

**ДОКЛАД ОТ ОСНОВНО ОХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА БИТОВИТЕ
ОТПАДЪЦИ ОБРАЗУВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ**

Докладът се изготвя във връзка с чл. 35, ал. 1, т. 1 от *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г.* за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Община Сунгурларе във връзка с извозване на отпадъците от община Сунгурларе до Регионално депо за неопасни отпадъци „Братово-Запад“, с. Братово е заявила отпадъци с код и наименование – КОД 20 : отпадъци(домакински отпадъци и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и домакински дейности) :

- Код на отпадъка 20 03 01 – Смесени битови отпадъци с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци;
- Код на отпадъка 20 03 02 – Отпадъци от пазари с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци;
- Код на отпадъка 20 03 03 – Отпадъци от почистване на улици с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци.

/съгласно приложение № 1 от Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.)

Община Сунгурларе има издадено от РИОСВ-Бургас Решение за Регистрационен документ №02-РД-439-00/15.11.2017г., същият е променен/допълнен с Решение№02-РД-439-01/13.03.2018г., (изменението се състои в добавяне на нови транспортни средства)

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

за извършване на дейност по транспортиране (събиране и транспортиране) в съответствие с § 1, т.41 и 43 от ДР на ЗУО.

Притежател на отпадъка:

Име: ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

ЕИК: 000057250

Адрес: ул. "Георги Димитров" № 2;

тел. +359 55712514;

website: <http://www.sungurlare.org/>.

Кмет: Васил Панделиев

Населено място: гр. Сунгурларе

ЕКАТТЕ 70247

Община Сунгурларе

I. Основание за извършване на основно охарактеризиране

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на разпоредбите на чл.34, ал.2 от *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.*

Основното охарактеризиране на отпадъка, който е обект на разглеждане в настоящия доклад и предназначен за обезвреждане, чрез депониране е извършено в съответствие с изискванията на част I, раздел 1, т.1.1 на приложение № 1 от *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г.*

II. Съществени изисквания към основното охарактеризиране на отпадъка:

1. Вид на отпадъка –НЕОПАСЕН /опасен, неопасен, инертен/

Отпадъкът като неопасен е определен в зависимост от проведената процедура за класификация на отпадъците по реда на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците.

Притежателят на отпадъка-община Сунгурларе притежава Регистрационен документ РЕШЕНИЕ №02-РД-439-00/15.11.2017г. за класификация на отпадъците по приложение № 6 от цитираната наредба съгласно издадено решение от страна на директора на РИОСВ-Бургас, с включени кодове:

- Код на отпадъка 20 03 01-Смесени битови отпадъци с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци;
- Код на отпадъка 20 03 02-Отпадъци от пазари с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци;
- Код на отпадъка 20 03 03-Отпадъци от почистване на улици с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци;

2. Източник и произход на отпадъка

Съгласно указанията за изготвяне на Доклада, в случая се разглеждат битови отпадъци, в т.ч. смесени битови отпадъци и по тази причина община Сунгурларе, която е притежател на тези отпадъци посочва по надолу населените места и броя на населението като източник на образуване на битовите отпадъци в съответната единица-град или село.

Брой на населението по градове и села в община Сунгурларе (Справочник България):

- Град Сунгурларе : 3114
- Село Берово : 97
- Село Босилково : 76

- Село Черница : 352
- Село Чубра : 580
- Село Дъбовица : 59
- Село Есен : 74
- Село Горово : 29
- Село Грозден : 745
- Село Камчия : 76
- Село Климаш : 336
- Село Костен : 357
- Село Лозарево : 821
- Село Лозица : 11
- Село Манолич : 1135
- Село Пчелин : 56
- Село Подвис : 457
- Село Прилеп : 588
- Село Садово : 186
- Село Съединение : 996
- Село Скала : 17
- Село Славянци : 723
- Село Терзийско : 93
- Село Ведрово : 97
- Село Велислав : 144
- Село Везенково : 408
- Село Вълчин : 383
- Село Завет : 113

3. Информация за процеса, в резултат на който е образуван отпадъкът (описание и характеристики на входящите суровини и продукти)

В община Сунгурларе смесените битови отпадъци са с произход на отпадъците образувани от домакинствата в резултат на жизнената дейност на хората, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и подобните на битовите отпадъци от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, които нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите отпадъци .

4. Предварително третиране на отпадъка

Съгласно изискванията на чл.38, ал.1 от *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г.* отпадъците предназначени за обезвреждане чрез депониране следва да се подлагат на предварително третиране преди депонирането им.

По смисъл на *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г.* под „Предварително третиране” се разбира - всички физични, термични, химични или биологични процеси, включително сортирането, които променят характеристиките на отпадъците, с цел да се намали обема им или опасните им свойства, за да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им;

Съгласно дефиницията за “предварително третиране” изпълнението на поне една от целите на изискването за промяна на характеристиките на отпадъците е достатъчно за да се счита, че операцията представлява предварително третиране.

При представяне на информация по настоящата точка Община Сунгурларе е взела предвид и *Ръководството за предварително третиране преди депониране на отпадъци*

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

в България, утвърдено от министъра на околната среда и водите на основание чл. 38, ал. 3 и § 3, ал. 3 от Преходните и заключителните разпоредби на *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г.*

Смесените битови отпадъци събрани на територията на община Сунгурларе ще се извозват и предават на и ще бъдат подложени на сепариране, при което ще бъдат разделени всички компоненти подлежащи на рециклиране, след което ще се депонира само неоползотворената част на депо за НБО-Братово-Запад.

5. Данни за състава на отпадъка и за поведението му при излужване

5.1. Данни за състава на отпадъка

Община Сунгурларе, която е притежател на битовите отпадъци, в т.ч. смесени битови отпадъци, е сключила Договор с фирма „БТ-Инженеринг“ ЕООД за изследвания за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в общината.

Окончателният отчет представлява изследвания и анализи на състава на битови отпадъци, в рамките на три годишни сезона генерирани от двата типа генератори в общината (градска част в общината и села), осреднени резултати за двата типа генератори и средно претеглен резултат за общината, при отчитане тежестта на всеки тип генератори към средно претеглената стойност.

Съгласно годишния отчет за депониране на отпадъци за 2014г., характеристиката на депонираните отпадъци на вече бившето депо ЗА ОТПАДЪЦИ е:

С код: 20 03 01 за 2015г. общо 1620,2 тона, а през 2014г. 1402,4 тона.

През 2015г. се извършва морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община Сунгурларе по изискванията на Наредба за разделно събиране на био отпадъците.

Извършените до момента наблюдения и анализ на резултатите показват:

Таблица 4. Среден морфологичен състав на отпадъците за общината за четирите сезона

Компоненти	кг	%
Хранителни /отпадъци от плодове, зеленчуци/	36,75	7,06
Хранителни /месо, риба, развалени хранителни продукти, кости/	37,75	7,25
Общо хранителни	74,50	14,31
Вълнообразен картон (Велпапе)	19,20	3,69
Тетрапак – кутии от сокове, мляко, вино	2,00	0,38
Хартия от опаковки – кашони, кутии от обувки, бонбони, кафе, цигари, вафли и други опаковки	12,00	2,31
Хартия друга – вестници, списания, тетрадки, брошури... в това число памперси, салфетки, санитарна хартия	42,10	8,09
Хартия общо	75,30	14,64
Пластмаса – обща, която не е от опаковки (детски играчки, касети, или с неясен произход за вид)	8,90	1,71
ПВЦ (балатум, мушама)	4,50	0,86
Пластмаса – ОПАКОВКИ, в т.ч.	0,00	0,00
ПЕТ (прозрачен, бял, зелен, кафяв, син)	19,30	3,71
Фолиа (стреч найлон, опаковки от солети, вафли, хляб, чипс и други пакетирани хранителни продукти)	32,90	6,32
Стереопор	0,70	0,13
Твърди пластмасови контейнери (майонеза, сосове, горчица, кетчуп, шампоан, паста за зъби, кремове за ръце и лице)	14,80	2,84
Други опаковки, на които не е упоменат вида и произхода	0,50	0,10
Пластмаса – общо	81,60	15,67

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

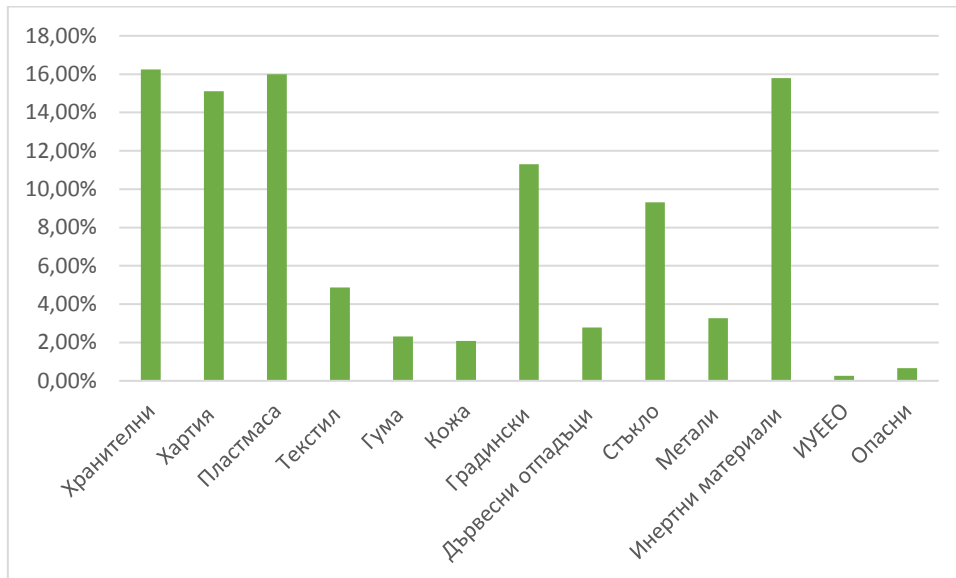
Текстил /стари дрехи, парцали, вата, въжета и др./	24,50	4,71
Гума /всички видове, без автомобилните/	12,00	2,31
Кожа /обувки, дрехи, чанти, колани, ремъци, парчета от тапицерии и други/	10,90	2,09
Градински /растителни /отпадъци/ остатъци от градински растения, цветя, листа, трева и други/	52,10	10,01
Дървесни отпадъци /парчета от дъски, летви, талаш, клони и др./	13,80	2,65
Стъкло – опаковки от бутилки и буркани, съдове	39,80	7,65
Стъкло - прозрачно стъкло, натрошено стъкло и др./	3,50	0,67
Стъкло общо	43,30	8,32
Метали /съдове, прибори за хранене, парчета ламарина, винкели, арматурно желязо, домакински уреди, ВИК – тръби, водомери и др./	11,50	2,21
Метали - консервни кутии, в т.ч.	0,00	0,00
	желязо и др.	2,30
	алуминиеви	1,50
Метали – общо	15,30	2,94
Инертни материали /чакъл, мазилка, тухли, бетон, керамика, др./	28,50	5,47
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – ИУЕЕО	1,40	0,27
ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ в т.ч. батерии и акумулатори, химически препарати, автокозметика и др.	3,50	0,67
ДРУГИ ОТПАДЪЦИ /пръст, сгурия, трудни за класифициране/	83,90	16,12
Общо тегло на фракция	520,60	100,00

В долната таблица графика е представен морфологичния състав на битовите отпадъци в общината по основни компоненти, след преценка на фракция „други“

Таблица 5.

Компоненти	%
Общо хранителни	16,24
Хартия – общо	15,11
Пластмаса – общо	16,00
Текстил /стари дрехи, парцали, вата, въжета и др./	4,87
Гума /всички видове, без автомобилните/	2,31
от тапицерии и др.	2,09
Градински /растителни /отпадъци/ остатъци от градински растения, цветя, листа, трева и други/	11,30
Дървесни отпадъци /парчета от дъски, летви, талаш/	2,78
Стъкло общо	9,32
Метали – общо	3,26
Инертни материали /чакъл, мазилка, тухли, бетон, керамика, др./	15,79
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – ИУЕЕО	0,27
ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ в т.ч. батерии и акумулатори, химически препарати, автокозметика и др.	0,67
общо	100,00

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

Фигура 4. Графика на морфологичния състав на отпадъците

5.2. Данни за поведението на отпадъка при излужване.

Смесеният битов отпадък от община Сунгурларе не претърпява процес на излужване, тъй като по количество не надвишава 5000 тона/годишно от един източник(една площадка).

Указанието е записано в РЪКОВОДСТВО за извършване на основно охарактеризиране на отпадъците и прилагане на критериите за приемане на отпадъци на различни класове депа: 1.2. Неопасен отпадък, образуван от един източник (една площадка) и по количество е равен или надвишаващ 5000 тона на година, предвиден за депониране в депа за неопасни отпадъци, които не са предназначени за приемане на стабилни, нереактивно способни опасни втвърдени и в стъклени отпадъци.

6. Информация за външния вид на отпадъка

Тази информация цели най-точно да бъде идентифициран отпадъка при визуална проверка на входа на претоварната станция , на депото и на мястото на депониране за определяне на съответствието на отпадъка с описанието в придружаващите ги документи, представени от притежателя на отпадъка.

Външният вид на отпадъка е:

- мирис –характерна миризма на битов отпадък, представляваща смесица от миризма на ацетат, карбамид, сероводород;
- цвят –смесен, ;
- агрегатно състояние – твърдо агрегатно състояние.

7. Код и наименование на отпадъка

Кода и наименованието на отпадъка, съгласно приложение № 1 от Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, който не се различава от определения код на отпадъка по проведената процедура за класификация на отпадъците по реда на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците е 20 03 01-смесени битови отпадъци.

Община Сунгурларе е заявила със Заявление до г-н Димитър Николов, Кмет на община Бургас във връзка с извозване на отпадъците от община Сунгурларе до Регионално депо за неопасни отпадъци „Братово-Запад”, с. Братово, общ. Бургас:

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

- Код на отпадъка 20 03 01-Смесени битови отпадъци с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци;
- Код на отпадъка 20 03 02-Отпадъци от пазари с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци;
- Код на отпадъка 20 03 03-Отпадъци от почистване на улици с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци.

8. В случаите на огледални кодове - свойствата на опасния отпадък съгласно Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците

Разглеждания битов отпадък е неопасен. По смисъла на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците няма наличие на огледален код. По тази причина не се посочва кода и наименованието на опасния отпадък, както и притежаваните от него свойства по смисъла на приложение № 2 от Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците .

9. Информация, която доказва, че отпадъкът не попада в обхвата на изключенията по чл.13, ал.1 от НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г.

Съгласно чл.13, ал.1 от *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци* не се допуска депонирането на:

- течни отпадъци;
- отпадъци, определени с наредбата по чл. 3 от ЗУО като експлозивни, корозивни, оксидиращи, лесно запалими или запалими;
- болнични и други клинични отпадъци от хуманното и ветеринарно здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност, които с наредбата по чл. 3 от ЗУО са класифицирани като инфекциозни;
- излезли от употреба гуми, с изключение на велосипедни гуми и гуми с външен диаметър над 1400 мм, в т.ч.:
 - цели гуми - без тези, които се влагат като материал в строителството на депа;
 - нарязани гуми;
- отпадъци, които не удовлетворяват критериите за приемане на отпадъци на депа съгласно приложение № 1 на *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г.*

Сравнителен анализ между разглеждания отпадък и въведените забрани за депониране на отпадъци по чл.13, ал.1 от *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г.*, въз основа на която се доказва, че отпадъка не попада в обхвата на цитираните забрани за депониране.

Агрегатното състояние на битовия отпадък с код 2003 01-Смесени битови отпадъци с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци е твърдо.

Битовия отпадък с код 20 03 01-Смесени битови отпадъци с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци не съдържа експлозивни, корозивни, оксидиращи, лесно запалими или запалими отпадъци.

Община Сунгурларе притежава Регистрационен документ за класификация на отпадъците по приложение № 6 от цитираната наредба съгласно издадено решение от страна на директора на РИОСВ-Бургас Регистрационен документ РЕШЕНИЕ №02-РД-204-02 от 08.09.2014г. за класификация на отпадъците по приложение № 6 от цитираната наредба съгласно издадено решение от страна на директора на РИОСВ-Бургас, с включени кодове:

- Код на отпадъка 20 03 01-Смесени битови отпадъци с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци;

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

- Код на отпадъка 20 03 02-Отпадъци от пазари с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци;
 - Код на отпадъка 20 03 03-Отпадъци от почистване на улици с произход от общинска система за събиране на смесени битови отпадъци
- Тези отпадъци не попадат в обхвата на въведените забрани за депониране на отпадъци по чл.13, ал.1 от *НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г.*

10. Класа депо, на което отпадъкът може да бъде приеман

Отпадъкът от община Сунгурларе ще бъде приеман на Регионално депо за неопасни отпадъци „Братово-Запад”, с. Братово, което съгласно чл.10, ал.1 от НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци е класифицирано в клас: ДЕПО ЗА НЕОПАСНИ ОТПАДЪЦИ..

В съответствие с разпоредбите на чл. 37, ал. 1 от НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г. приемането на отпадъците в различните класове депа се извършва при спазване на следните изисквания:

В случаите, когато на една площадка са обособени участъци и/или клетки за депониране на повече от един вид отпадъци (опасни, неопасни и инертни), участъците и клетките се класифицират като отделни подобекти и за депониране на различни видове отпадъци.

В съответствие с разпоредбите на чл. 37, ал. 1 от НАРЕДБА № 6 от 27.08.2013 г. приемането на отпадъците в различните класове депа се извършва при спазване на следните изисквания: 2. на депа за неопасни отпадъци се депонират:

- битови отпадъци, които отговарят на критериите за приемане съгласно част I, раздел 2, т.2.2.1.1 на приложение № 1;
- неопасни отпадъци с друг произход (производствени, строителни и др.), които отговарят на критериите по част I, раздел 2, т.2.2 на приложение № 1;
- устойчиви нереактивностоспособни опасни отпадъци, в т.ч. втвърдени и встъклени, с интензивност на излужване равностойна на тази на неопасните отпадъци, които отговарят на съответните критерии за приемане съгласно част I, раздел 2, т.2.3 на приложение № 1;

11. Допълнителни предпазни мерки, които трябва да се предприемат на депото в случай на необходимост във връзка с приемане на отпадъка.

Община Сунгурларе е задължена в случаи, при които се налага и има необходимост от предприемане на допълнителни предпазни мерки във връзка с приемане на отпадъка, да представя и обоснова за налагането на посочените допълнителни предпазни мерки.

При депониране на битови или сходни на тях отпадъци, задължително на депото трябва да се осигури необходимото оборудване и инвентар за противопожарни нужди съгласно изискванията на противопожарните строително-технически норми.

Прилагането на цитираните мерки имат за цел да ограничат опасностите и уврежданията по време на експлоатацията на депото, причинени от:

- емисии на миризми и прах;
- разнасяни от вятъра отпадъци;
- птици, вредители и насекоми;
- образуване на аерозоли;
- запалване на отпадъци.

12. Обосновка за невъзможността и/или нецелесъобразността от рециклиране или оползотворяване на отпадъка

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

Рециклирането е дейност за възстановяване или възобновяване на суровинни свойства. Голяма част от отпадъците представлява ценна суровина и може да бъде върната обратно в производствения процес или пък да ѝ се намери друго приложение.

В битовия отпадък се съдържат метали, пластмаса, стъкло и органичен боклук.

За да е по-ефективна системата за разделно събиране и рециклиране, пластмасата, хартията, металът и стъклото се събират отделно от битовите отпадъци в домакинствата. Така се намалява рискът опаковките да се замърсят.

На ниво община Сунгурларе няма изградени мощности за рециклиране или оползотворяване на отпадъка от хартия, пластмаси, метал и стъкло.

13. Обосновка за невъзможността и/или нецелесъобразността от рециклиране или оползотворяване на отпадъка

Разнородния вид на разглеждания отпадък не позволява пълното му рециклиране и/или оползотворяване.

Към момента депонирането на битови отпадъци остава основния метод за обезвреждане на отпадъци в страната.

Количествата образувани битови отпадъци за дадена административна единица са в зависимост от броя на жителите и потребителските навици и възможности. За да се отчетат тези фактори е въведен терминът *норма на натрупване* (НН), отчитащ средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се използва при определянето на потенциала за образуване на битови отпадъци в дадена общност.

Определяне на норми на натрупване

В следващата таблица е представена нормата на натрупване на битови отпадъци за общините от регион Бургас. За определянето ѝ са използвани данните от общинските администрации на деветте общини и данните от НСИ за броя на населението във всяка от общините през 2015 година.

Таблица 6. Норма на натрупване на битови отпадъци

Община	Общо колич. ТБО (т)	Дял в %	Население (бр.)	Дял в %	Норма на натрупване (кг/ж/год)
Руен	6,144	4%	28399	7%	216
Сунгурларе	1,770	1%	11,925	3%	148
Карнобат	8,222	5%	24,117	6%	341
Камено	3,291	2%	10,171	3%	324
Бургас	74,594	50%	209,613	55%	356
Айтос	9,326	6%	28,219	7%	330
Несебър	30,796	21%	26,920	7%	1144
Поморие	11,037	7%	27,473	7%	402
Средец	4,602	3%	14,969	4%	307

Източник: Регионална програма за управление на отпадъците – Бургас

По информация на НСИ и на база подадената от общинските администрации информация, нормата на натрупване през последните години възлиза на ~400-600 кг/ж/год./за 2000 г.- за 2013 - 434 кг/ж/год./ Тази оценка се прави посредством подадените от общините данни, които докладват количествата на база брой на курсовете на камионите, поради липсата на везни за измерване на депонираните количества. Тази цифра е по-висока от данните, получени при различни проучвания и експертни оценки на специалисти. (Източник: Регионална програма за управление на отпадъците – Бургас).

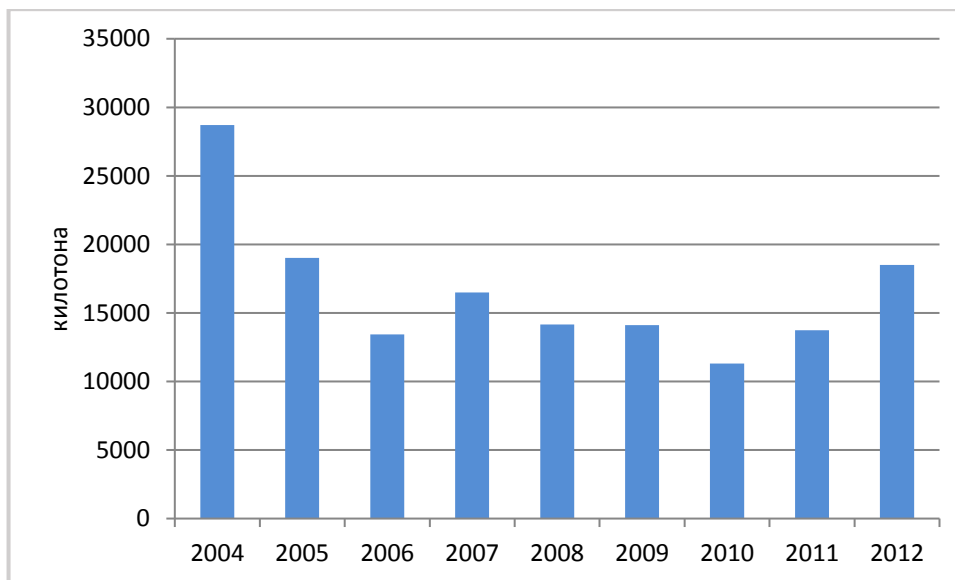
ПРОИЗВОДСТВЕНИ ОТПАДЪЦИ

Производствени отпадъци са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица (§1, т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

На база наличната информация е извършен анализ на съществуващото състояние на производствените отпадъци в страната в следната последователност:

- *Образувани производствени отпадъци:*
 - от дейността по икономически групи;
 - по групи от Списъка на отпадъците.
- *Предварително третираны производствени отпадъци*
- *Третираны производствени отпадъци:*
 - предадени за оползотворяване и предадени за обезвреждане;
 - оползотворени и обезвредени по дейности R и D и по групи от Списъка на отпадъците;
 - оползотворени и обезвредени от собствената дейност.
- *Внесени и изнесени производствени отпадъци*
- *Производствени отпадъци на единица БВП:*
 - производствени отпадъци на единица БВП;
 - сравнение между България и други страни от ЕС.

Националният статистически институт и ИАОС са основните източници на информацията, свързана с управление на производствените отпадъци. За целите на европейските сравнения е ползвана информация на Евростат.

Фигура 5. Динамика на изменението на количеството на образуваните производствени отпадъци в страната за периода 2004 – 2012 г. (източник НСИ)

За разглеждания петгодишен период 2008-2012г. в страната са образувани общо 71 819 хил. тона производствени отпадъци на територията на страната. С най-голям дял са образуваните от икономическа дейност „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“ – 56,3% от общо образуваните производствени отпадъци за периода. Следват три икономически дейности: „Строителство“, „Производство на химични продукти, на лекарствени вещества и

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

продукти на изделия от каучук и пластмаси“ и „Предоставяне на услуги“, съответно 7.0%, 6.2% и 6.2%. Като цяло се отчита тенденция за нарастване на общо образуваните производствени отпадъци след 2010 г., въпреки колебанията в докладваните количества по отделни икономическа групи. Най-ниски количества на образувани производствени отпадъци за разглеждания период са отчетени през 2010 г. Това се дължи преди всичко на намаляване ръста на строителните дейности и услугите в страната през посочената година, поради икономически причини, както и поради прекратяването на дейността на големи промишлени предприятия. За 2011г. е отчетено увеличение на количеството образувани производствени отпадъци спрямо предходната година. През 2011 г. всички икономически дейности генерират по-голямо количество производствени отпадъци (изключение правят само три от секторите - „Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти“, „Производство на изделия от други неметални минерални суровини“ и „Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности. Горско стопанство“). Увеличението, отчетено през 2011г. за икономическа дейност „Металургия и производство на метални изделия, без производство на машини и оборудване“ (над 3,5 пъти спрямо 2010 г.) е в резултат на прекласифициране на фаялитов отпадък от дейността на металургично предприятие. По-значително са нараснали количествата на отпадъците от секторите услуги, търговия на едро с отпадъци и скрап, и строителство.

Фигура 6. Предадени за оползотворяване и предадени за обезвреждане производствени отпадъци за периода 2004-2012 г.

С най-голям дял са предадените за оползотворяване отпадъци, съдържащи метали (14.5%), следвани от отпадъците от електроцентрали и други горивни инсталации (12.1%).

По данни от източници изготвили анализа на отпадъците в България се стига до извода:

В заключение може да се обобщи, че в България се наблюдават положителни тенденции по отношение на *предотвратяването на образуването на производствени отпадъци*, включително по отношение на средноевропейските нива. По отношение обаче на третирането на образуваните производствени отпадъци е необходимо да се предприемат действие в посока увеличаване на количествата. По отношение на предотвратяването на образуването на отпадъци вниманието трябва да се фокусира върху отпадъците с най-голям относителен дял от образуваните – на първо място от ТЕЦ и с внимание към отпадъците от металургичните производства. Политиките и действията по оползотворяване на отпадъци трябва да насочат също към отпадъците от ТЕЦ, строителни отпадъци, утайки от ПСОВ и от металургични производства.

Масово разпространени отпадъци и опасни отпадъци от бита

Тенденциите в работата на системите за РСО са към намаляване на количествата разделно събрани отпадъци от опаковки. Общият спад в количествата може да бъде характеризирани с увеличената изкупна цена на рециклируемите суровини с близо 200% за последните три години. Съвместно с общините, Организацията по оползотворяване са разработила Програми за разделно събиране на отпадъците от опаковки в цветни контейнери на територията на съответната община, които се изпълняват съвместно с фирмите извършващи сметосъбиране и сметоизвозване в общините, които извършват и дейностите събиране и транспортиране на отпадъци от опаковки.

Основна цел на програмите е прилагането на система за разделно събиране и сепариране на отпадъци от опаковки на територията на посочените общини, чрез което да се осигури:

- опазване и защита на околната среда;
- оптимално и екологосъобразно събиране, сортиране, транспортиране и предаване за оползотворяване на отпадъците от опаковки, образувани на територията на съответната община;
- постигане на високо ниво на участие на обществеността при прилагането на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- изпълнение на изискванията, определени в действащото национално и общинско законодателство в сферата на управление на отпадъците от опаковки;
- събиране на реални данни за образуваните отпадъци от опаковки и условията за реализация на системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Видът на контейнерите е следният:

- сини контейнери - за събиране на хартиени и композитни отпадъци от опаковки;
- жълти контейнери - за събиране на пластмасови и метални отпадъци от опаковки;
- зелени контейнери - за събиране на стъклени отпадъци от опаковки.

Обичайното разположение на съдовете на определените от общините места е на групи, всяка по три броя цветни контейнери - син, жълт и зелен. На някои места се прилага двуконтейнерна система.

Необходимостта от по-голяма ангажираност на общините и на домакинствата в посока формиране на навици и екологична култура чрез провеждане на обучение от детска възраст до редовни информационни кампании сред местното население.

Независимо от недостатъците, с които е свързана колективната система за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки, към момента това е почти единствената мярка, която функционира и чрез нея се организират информационни кампании за населението. Посредством 36 мярката се допринася за

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

изпълнението на националните цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на опаковки.

В общия поток битови отпадъци винаги могат да се срещнат батерии за битова употреба, лекарства и опаковки от тях, остатъци от бои, разтворители и лакове и техните опаковки, малки количества препарати за растителна защита и техните опаковки, луминисцентни осветителни тела, електрически уреди и друго битово електронно оборудване, които се причисляват към групата на опасните отпадъци от бита. Към тази група отпадъци съществуват изисквания за разделно събиране при източника и установени добри практики в редица европейски страни, които се предвиждат да бъдат реализирани в Регион Бургас.

Луминесцентните лампи, излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), батериите и други опасни отпадъци от бита са в обхвата на принципа «отговорност на производителя» и събирането им за по-нататъшно рециклиране или екологосъобразно обезвреждане е задължение на операторите, които ги пускат на пазара. Законодателството дава възможност, икономическите оператори да се сдружават и да реализират принципа «отговорност на производителя» чрез създаване на колективни системи за разделно събиране и оползотворяване, подобни на тези за отпадъците от опаковки. Към момента, на национално ниво работят няколко организации за оползотворяване на ИУЕЕО, за оползотворяване на батерии и акумулатори, излезли от употреба МПС, за употребявани пневматични гуми и за рециклиране на отпадъчни масла и нефтопродукти.

В община Сунгурларе е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и негодни за употреба батерии и акумулатори.

Община Сунгурларе има сключени договори със следните фирми:

- Договор за сътрудничество от 02.09.2013г. между община Сунгурларе и "Трансинс авторециклиращ консорциум" АД гр. Варна, по отношение организиране на дейностите по събиране, съхранение и предаване за последващо оползотворяване и/или обезвреждане на излезли от употреба гуми (ИУГ).
- Договор за сътрудничество от 09.09.2013г. между община Сунгурларе и "АУТОРЕК"ЕАД, гр. Бургас по отношение изпълнение на задълженията на община Сунгурларе във връзка с управлението на отпадъците от МПС(ИУМПС).
- Договор за сътрудничество от 04.09.2014г. между община Сунгурларе и „Електрооползотворяване“ ЕАД, гр. Бургас по отношение организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространение отпадъци и в частност на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване(ИУЕЕО). Съгласно Договор №50/01.04.2015г. между Община Сунгурларе и "Екопак България" АД в общината има изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, като точките за РСОО са 9, разположени на територията на гр. Сунгурларе. Фирмата, с която ЕКОПАК има сключен договор за обслужване на цветните контейнери е „Евро импекс – Бургас“ ЕООД. Предварителното третиране на разделно събраните отпадъци от опаковки се извършва на специална площадка за събиране, сепариране, балиране и временно съхранение на събраните отпадъци от опаковки, която е изградена на територията на гр. Каблешково, с оператор „Евро импекс – Бургас“ ЕООД.
- Съгласно Договор №002/15.01.2018г. между Община Сунгурларе и "ЕКОЛЕНД КОНСУЛТ"ЕООД се изпълняват задълженията на Община Сунгурларе съгласно

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

разпоредбите на чл.19. ал.3, т.7 от ЗУО, по отношение събирането на отработените масла.

- Съгласно Договор №124/02.09.2013г. между Община Сунгурларе и "ТРАНСИНС БАТЕРИ" ООД, гр. Варна, за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори(НУБА), като съдове за разделно събиране на НУБА са поставени в училища, детски градини, кметства, читалища и търговски обекти.

Регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса на територията на община Сунгурларе:

1. „ЕКОЛЕНД КОНСУЛТ“ ЕООД

Разрешение № 02-ДО-476-01 от 22.08.2016 г.

БУЛСТАТ 202712393 гр. София, обл. София (столица)

Директор: Димитър Андреев Дамянов

Телефон: 02/926 59 11; Факс: 02 / 926 59 59

Площадка № 1 - ЕКАТТЕ 70247;УПИ VI, кв.109 по ПУП на гр. Сунгурларе

- Код на отпадъка 15 01 01 – Хартиени и картонени опаковки
 - Код на отпадъка 15 01 02 - Пластмасови опаковки
 - Код на отпадъка 15 01 07 – Стъклени опаковки
- o R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване.

2. ЕТ“НОВА ЗВЕЗДА –АКИФ ЮМЕР – ЛЕВЕНТ ЮМЕР

Решение №02-ДО-495-00 от 21.11.2016 г.

БУЛСТАТ 203964600

гр. Сунгурларе, ул. „Иван Вазов“№ 30

Управител: Левент Акиф Юмер

Телефон:0897637663

Площадка № 1 - ЕКАТТЕ 70247; ПИ №096053, местност „Гробищата“ по КВС на гр. Сунгурларе

- Код на отпадъка 15 01 01 – Хартиени и картонени опаковки
 - Код на отпадъка 15 01 02 - Пластмасови опаковки
 - Код на отпадъка 15 01 07 – Стъклени опаковки
- o R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване.

Негодни за употреба пестициди

Негодните за употреба пестициди са опасни отпадъци (§ 1, т. 12 от допълнителните разпоредби ЗУО) и се класифицират като опасни отпадъци в Списъка на отпадъците съгласно Наредбата по чл. 3, ал. 1 ЗУО.

Проблемите със залежалите пестициди възникват в страната след 1990 г., в резултат на ликвидиране на бившите ТКЗС и АПК.

Наличието на негодни за употреба пестициди, както и такива, които се съхраняват на изоставени или небезопасени места, представлява риск за околната среда и човешкото здраве. Това налага предприемането на спешни мерки за тяхното окончателно обезвреждане.

През 2014 г. МОСВ кандидатства по публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ за финансиране на проект с предмет „Обезвреждане на негодни за употреба пестициди, намиращи се в Б-Б кубове с нарушена цялост, както и устойчивите органични замърсители, които се съхраняват в Б-Б кубове”. Очакваният резултат от реализацията на проекта е екологосъобразното обезвреждане на

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

негодните за употреба пестициди и на отпадъците от Б-Б кубовете и при необходимост саниране на площадките, на които са били разположени Б-Б кубовете. Дейностите по проекта ще включват отваряне на Б-Б кубовете и тяхното натрошаване, преупаковане, временно съхранение, износ с цел обезвреждане (окончателно унищожаване) на негодните за употреба пестициди, както и обезвреждане на отпадъците от разрушаване на Б-Б кубовете на депа за опасни отпадъци и при необходимост саниране на площадките, на които са били разположени Б-Б кубовете.

На територията на община Сунгурларе са разположени 11 броя контейнери тип „Б-Б кубове”, в които са съхраняват пестицидите, в землището на село Черница. Изработени и монтирани са от „Балбок Инженеринг” АД.

Таблица 7. Информация за Б-Б кубовете

Община	Землище	Б-Б кубове, брой	Количество, кг
Сунгурларе	с. Черница	11	44000

В медицинските заведения в регион БУРГАС функционират системи за събиране на опасни болнични отпадъци.

Болнични заведения и частни лекарски и стоматологични практики в региона са сключили договори с лицензирани фирми, които са задължени да събират ежемесечно опасните болнични отпадъци и да ги транспортират извън територията на региона за обезвреждане.

2.2.2 Анализ на утайки от ПСОВ

В момента в общината съществува само ПСОВ село Манолич.

ПСОВ Манолич е предадена за стопанисване на „ВиК“ ЕАД гр. Бургас съгласно сключен договор за стопанисване, поддържане и експлоатация на съоръжения и предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги между Община Сунгурларе и ВиК асоциация на обособена територия Бургас. Дата на сключване 25.02.2016г.

Изградена е модулна пречиствателна станция за отпадъчни води в с. Манолич за 1800 жители(по плана за перспективно и социално-икономическо развитие на селото). Средноденонощното отпадно количество е 251.10м³/д, а максимално часовото отп. водно количество-31.17 м³/ч.

Пречистените отпадъчни води заустват в опашката на яз. „Камчия”, обл. Бургас в точка на заустване с географски координати: N42°51'57,6", E26°48'22,1".

Пречиствателното съоръжение е от затворен модулен тип. Модулите работят паралелно, като по този начин се гарантира надежност при експлоатацията. Проектанта е предвидил 3 еднакви по конструкция модули. Всеки един от модулите включва необходимите степени на пречистване:

- Механично пречистване-напълно автоматизирана финна решетка за задържане на грубите, влачени и плаващи примеси от водата, първично/предварително утаяване на неразтворените, грубосуспендерани примеси от отпадъчната вода посредством първичен утаител;

- Биологично стъпало-биореактор с фиксирана биомаса, работеща в режим на нитрификация и денитрификация, вторичен утаител;

- Обеззаразяване-с цел ликвидиране на останалите патогенни бактерии и предпазване приемника от заразяване-предвидени е да се извършва на изход МПСОВ;

- Физико-химично третиране на отпадъчната вода-поради високите изисквания към показателите на изход МПСОВ и с цел постигането им през студените зимни месеци, респективно редуцирането на фосфата до изискваните емисионни норми е предвидено

дозирание на алуминиев сулфат(или др. реагенти) на вход ПСОВ и/или във вторичните утайтели.

Модулите са монтирани над земята в затворени контейнери.

Пълната автоматизация на станцията дава възможност при ниски натоварвания да се премине към лек режим на работа-енергоспестяващ.

2.2.3 Анализ на строителните отпадъци

Едрогабаритни отпадъци и отпадъци от строителство, ремонти и разрушаване

„Строителни отпадъци“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕГ на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

СООР не се образуват регулярно и общините нямат точни данни за количествата и състава им.

Преди издаването на разрешение за строеж общините изясняват с инвеститорите на строителните обекти количеството и вида на отпадъците, които трябва да се депонират на специализираните депа. Разрешението за депониране на строителни отпадъци и земни маси се контролира от специализирани служби на общината. Липсата на такъв контрол създава условия за насочването на отпадъците на нерегламентирани за целта места. Транспортът на отпадъците е за сметка на притежателите им, а кметът определя маршрутите, по които може да става извозването им.

Няма данни за строителните отпадъци в по-малките общини. Регионалната икономическа ситуация описва по-нисък среден растеж и по-ниска икономическа дейност, което се отнася в по-голяма степен за по-малките общини. Затова приемаме, че малко количество строителни отпадъци е произведено в по-малките общини. Но недостатъчните или дори липсващи мерки за справяне с проблема изостря ситуацията в тези по-малки общини.

Отпадъци от черни и цветни метали

Основен източник на черни метали от разрушаването на сгради и съоръжения е използваната армировъчна стомана в стоманобетона или конструкционна стомана при металните носещи конструкции. Също така стоманени листове се използват за производство на покривни панели, за метални покрития и парапети на стълби, декоративни елементи и др. Отпадъци от строителство и разрушаване от черни метали се генерират и в процеса на строителството главно под формата на арматурно желязо, като скрепителни елементи, части от тръби и др. Процентът на оползотворяване и рециклиране на черните метали е много висок. Основната част (91%) от строителните отпадъци от желязо и стомана се предават на други предприятия за оползотворяване. Малка част (2%) се оползотворяват при собствената дейност, а останалите (6.5%) се предават за обезвреждане чрез депониране. Черните метали се рециклират чрез претопяване, при което е необходима около 60% по-малко енергия отколкото при производството на стомана от желязна руда. Стоманата може да се рециклира

многократно, като сепарирането ѝ от останалите отпадъци от строителство и разрушаване е сравнително лесно посредством магнитни сепаратори.

Отпадъците от цветни метали, използвани в строителството, включват основно мед, алуминий и техните сплави, а в по-малки количества олово и цинк. Те се образуват при разрушаването на сгради от дограми, листове за хидроизолация, сградни инсталации и други. При някои цветни метали като мед, олово и цинк процентът на оползотворяване достига 100%, а при алуминий - 96%. Това се дължи на високите пазарни цени и голямото търсене на световния пазар.

Полимерни строителни материали (пластмаси)

Полимерните материали (наричани още пластмаси) са широко разпространени в съвременното строителство. Най-голям дял се пада на различните тръбопроводи, следвани от продуктите за топлоизолация и дограми. В строителството се използват повече от 20 вида пластмаси, всяка от които има различен потенциал за рециклиране.

Полиетиленът PE и поливинилхлоридът PVC са най-често използваните. Строителните отпадъци от пластмаси почти изцяло (99%) се предават за оползотворяване на други предприятия.

Строителни отпадъци от стъкло

Стъклото се използва в строителството главно за изработването на прозорци и фасади, а също и за врати и някои части от интериора на сградите. Отпадъците от стъкло се образуват главно при разрушаване и ремонт на сгради. В България няма стандартизирана система за демонтиране и събиране на стъклото в строителството, като само половината от стъклото (52%) се предава за оползотворяване, а останалата част се обезврежда чрез депониране.

Строителни отпадъци от дървесина

Строителните отпадъци от дървесина се образуват главно при разрушаване и ремонта на сгради, където се използват главно за фурнири, врати и дограми, подови настилки и други. Предават се за оползотворяване близо половината от строителните отпадъци от дървесина (50%), като останалата част се обезврежда чрез депониране.

Строителна керамика

Строителната керамика включва тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия. Като цяло строителната керамика притежава голям потенциал за рециклиране и повторна употреба. Към момента на проучването този потенциал не се използва, като почти изцяло отпадъците от строителна керамика (99,9%) се предават за обезвреждане чрез депониране. Потенциалът за повторна употреба и за рециклиране на керамичните отпадъци зависи в голяма степен от процесите на строителство и разрушаване. Качеството на рециклираните материали и респективно тяхната повторна употреба зависят основно от методите на разрушаване.

Строителни отпадъци от бетон

Този вид отпадъци от строителство и разрушаване са сред най-разпространените и се образуват най-вече при реконструкция и разрушаване на сгради и съоръжения. Бетонът е един от най-често използваните строителни материали и притежава висок потенциал за рециклиране, като технологията е сравнително проста и включва раздробяване на големите късове, натрошване, отделяне на армировката, пресяване и евентуално пречистване. Крайният продукт от рециклирането на бетонните отпадъци са фракции от трошен материал, по подобие на трошен камък. Според получените данни 10,6% от строителните отпадъци от бетон се оползотворяват от фирмите при собствената им дейност, като останалата част се предават за обезвреждане чрез депониране. Само малка част се предават на други фирми за рециклиране. От края на 2008 г. на депото за

строителни отпадъци във Враждебна в близост до София работи площадка с инсталация за натрошаване и сортиране на строителни отпадъци, които се използват впоследствие в различни строителни дейности.

Строителни отпадъци от асфалт

Строителни отпадъци от асфалт се образуват в големи количества при ремонт на пътища. Дейностите по управление на отпадъци, образувани от ремонт и изграждане на пътища, са обхванати в много малка степен от системата за управление и контрол на отпадъците в Р. България. Поради това е особено трудно да се проследят точните количества генерирани отпадъци. Според данните на ИАОС отпадъците от асфалт се оползотворяват почти напълно при собствената дейност на фирмите (97,5%), а останалите се предоставят на други фирми за оползотворяване. Съществуваща практика е отпадъците от пътният сектор да се употребяват повторно предимно за временни пътища. У нас има само ограничени примери за оползотворяване на рециклиран асфалт по горещ и студен способ. През последните години Национална агенция „Пътна инфраструктура”, отговорна за държавните пътища в страната, обяви „зелени” обществени поръчки, като включи в тръжните условия изисквания към изпълнителите на ремонтни дейности на пътищата да оползотворяват премахнатия асфалт.

Строителни отпадъци от строителство и ремонт на железопътна инфраструктура

Дейностите по ремонт на железопътната инфраструктура има създадени положителни практики по повторна употреба и рециклиране на около 80% от образуваните отпадъци. Съществува ведомствена нормативна база, която регламентира използването на рециклирани материали в ремонта на релсовия път. При ремонта на релсовия път се използват специални мобилни съоръжения, движещи се по релсовия път, за рециклиране на баласта.

На общинско ниво следва да се имат предвид следните мерки:

1. Прилагане на „зелени” обществени поръчки с европейски и национални публични средства от възложителите на строителни дейности за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на строителни отпадъци, включително влагане на рециклирани материали.
2. Подготовка на указания, примерни типови изисквания в тръжните документи за строителство за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на строителни отпадъци, включително влагане на рециклирани материали по видове строителни обекти, възлагани от възложители на обществени поръчки на централно, регионално и местно ниво.
3. Прилагане на стриктен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Биоразградими отпадъци

Дефиниции. съгласно ЗУО:

„Биомаса“ са продукти, състоящи се от растителни материали от селското и горското стопанство, които могат да се използват като гориво с цел оползотворяване на енергийния им потенциал, както и следните отпадъци:

а) растителни отпадъци от горското и селското стопанство; 29

б) растителни отпадъци от хранителната промишленост, при условие че получената при изгарянето им топлинна енергия се оползотворява;

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

в) влакнести растителни отпадъци от производството на целулоза от дървесина и производство на хартия от целулоза, при условие че се изгарят съвместно на мястото на образуването им и получената в резултат топлинна енергия се оползотворява;

г) коркови отпадъци

д) дървесни отпадъци, включително дървесни строителни отпадъци, с изключение на тези, които вследствие обработката им с препарати за дървесна защита или покрития могат да съдържат халогенирани органични съединения или тежки метали.

„Биоотпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

„Биоразградими отпадъци“ са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

Основен източник на биоразградими отпадъци са:

- Поддържане на паркове и градини;
- Отглеждане /санирани сечи, кастрене и рязане за оформяне/ на дълготрайна декоративна растителност;
- Кухненски отпадъци от заведения за обществено хранене и бита;
- Растителни отпадъци от овощни и зеленчукови градини;
- Животински отпадъци.

Биоразградимите отпадъци са с различен процент и състав в общия смесен битов отпадък, в зависимост от типа на населеното място. От общия състав на битовите отпадъци, почти 40-50% представлява биоразградима фракция, което от своя страна предизвиква бързопротичащи процеси на разграждане, съпроводени с отделяне на метан, образуване на инфилтрат, отделяне на неприятни миризми, създаване на хранителна среда за развъждане на инсекти и други вредители.

Съгласно Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране, 2010-2020 г., разрешените за депониране биоразградими отпадъци за 2020 г. са 109 кг/жител. В анализът на потоците на отпадъците в настоящата програма на база на морфологичните анализи са изчислени прогнозни количества биоразградими отпадъци за 2020 г. в размер на 76220 т, (в това число биоотпадъци (в състава на смесените битови отпадъци и зелените отпадъци от паркове и градини) – 49 345 тона,) от които хранителни отпадъци 29274 тона и градински отпадъци 20 071 тона. При прогноза за населението от 381612 жители, това означава прогноза за генерирани 199 кг/жител биоразградими отпадъци за 2020 г. Така, при разрешени за депониране 109 кг/жител, разликата от 90 кг/жител или 34624 тона/год. биоразградими отпадъци следва да бъде оползотворена за да се спазят изискванията на Директивата за депата. Ако се приеме, че 50% от годишния капацитет на компостиращата инсталация се ползва за зелени отпадъци, генерирани от община Бургас, би могло от това количество да се приспаднат 10000 тона и така необходимият минимален капацитет на съоръжение за третиране на хранителни биоотпадъци се изчислява на 25 000 тона. Препоръчително е третирането да става в анаеробна инсталация за суха ферментация, която показва добри резултати в европейската практика. Като се има предвид факта, че цялото прогнозно количество хранителни отпадъци за 2020 г. е 29274 тона, то за да се постигне ефективна работа на съоръжението следва да се създаде система за разделно събиране на максимално „чисти“ биоразградими отпадъци при източника, в която да се обхванат не по -малко от 60% от

населението. Следва да се отчита и фактът, че на територията на общината годишно се генерират около 1500 тона утайки от ПСОВ, които ако са достатъчно изсушен и биха могли също да се третират в анаеробната инсталация, при съответен контрол за замърсявания.

2.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

На национално ниво НПУО 2014-2020г. отчита след направен подробен анализ, че:

- Общините са добре обезпечени със съдове за смесени битови отпадъци.
- Съществува голямо разнообразие по вид, обем и материали на използваните съдове за събиране на битови отпадъци.
- Закупуването на известен брой допълнителни съдове, за да се осигури пълно покритие на населението от малки населени места с организирано събиране на битови отпадъци, се налага в 58 общини.
- Текуща подмяна на остарелите и амортизирани съдове се планира във всички общини в страната.
- В известен брой общини се предвижда подмяна на голямо габаритните контейнери (главно с обем от 4 м³), поради оптимизиране на общинските системи за събиране и транспортиране на битови отпадъци.
- Паркът на транспортни средства за транспортиране на битови отпадъци е остарял, като делът на новите специализирани сметосъбиращи автомобили, закупени през последните 2-10 години, е малък. Наложителна е бърза подмяна на амортизираните транспортни средства, които са в експлоатация над 20 години, представляващи около 31% от използваната техника.
- Налага се подмяна на контейнеровозите (около 10% от всички превозни средства) със специализирани машини, поради преминаване от 4 м³ контейнери към по-малки по обем съдове.
- В някои общини се налага закупуването на допълнителни специализирани машини, които да осъществяват транспортирането на дълги разстояния до регионалното депо.
- Претоварните станции, предстоящи за изграждане по ОПОС или чрез държавния бюджет, ще дадат възможност за намаляване на транспортните разходи за съответните обслужвани общини и ще направят услугата по управление на отпадъците по-поносима за населението на тези общини.
- **Приоритетно трябва да продължат усилията за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъците към регионалните системи при спазване на следните приоритети:**
 - Приоритетно извършване на прединвестиционни проучвания на ниво РСУО за осигуряване на системи за оползотворяване на биоотпадъците чрез производство на компост и на RDF горива (възможно с комбинация на инсталации и съоръжения за домашно компостиране) в РСУО, в които няма предвидени такива, както и в РСУО, в които предвидените системи са недостатъчни за покриване на изискванията и достигане на целите за оползотворяване на биоотпадъците. Този приоритет е първостепенен, тъй като анализът на битовите отпадъци показва, че над 60% от състава на битовите отпадъци са биоразградими отпадъци, а само три РУСО са обезпечени със съоръжения за оползотворяване на такива отпадъци. Подкрепа на проекти на

- общини/РУСО на такива инвестиционни проекти по ОПОС 2014-2020г., тъй като не съществува бизнес интерес към такива проекти.
- Извършване на прединвестиционни проучвания на ниво РСУО за осигуряване на системи и съоръжения за сепариране и сортиране на рециклируемите отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и на битовите отпадъци, подходящи за изгаряне като се вземат предвид и създадените системи за разделно събиране на такива отпадъци при източниците на образуване. Подкрепа на бизнес проекти по ОП „Конкурентоспособност и иновации“ 2014-2020г.
 - Мобилизация на общините и подкрепа от МОСВ за довършване в срок и въвеждане в експлоатация на инсталациите и съоръжения с финансиране по ОПОС 2007-2013 и по ПУДООС за оползотворяване на биоразградими отпадъци, за сепариращи и сортиращи инсталации и клетки/депа за отпадъци.
 - Преустановяване след 2020 г. на финансирането от държавата на депа за битови отпадъци и регламентиране в ЗУО.
 - Довършване на проектите за закриване и рекултивация на стари общински депа, финансирани от ОПОС 2007-2013 г., с финансиране от ПУДООС.
 - Подготовка на проекти за закриване и рекултивация на останалите общински депа за битови отпадъци с прекратена експлоатация или чиято експлоатация предстои да се преустанови в следващите три години. Осигуряване на финансов ресурс от един или няколко от следните източници: ОПОС 2014-2020 г., ДБ, ПУДООС, както и от общините, вкл. чрез натрупаните отчисления по ЗУО за закриване и рекултивация на депата за битови отпадъци. Отдаване на приоритет на проектите, които включват оползотворяване на полезните компоненти в отпадъците преди извършване на рекултивационните дейности.
 - Да продължи финансирането от ПУДООС на проекти на общините чрез отпускане на безлихвени заеми за съдове и техника за събиране и извозване на смесените битови отпадъци, както и на съдове за разделно събиране на биоотпадъци.

Инфраструктура за третиране на отпадъците от строителство и разрушаване

Анализите в Националния стратегически план за строителните отпадъци показват, че съществуващата инфраструктура за подготовка и за оползотворяване на строителните отпадъци е крайно недостатъчна. Ето защо в Плана е определен индикативен капацитет на площадките за третиране на отпадъците, които трябва да се изградят. Направено е разпределение за отделните области на количествата отпадъци от строителство и разрушаване, които се очаква да бъдат приети на площадки от всички стационарни източници на образуване на отпадъци – както от бита, така и от индустриални предприятия. В резултат на това са определени 28 региона, в които са налице достатъчно количества за разполагане на стационарна площадка за приемане на отпадъци от строителство и разрушаване.

Регионалната система за управление на отпадъците на територията на регион Бургас е комплексен обект, включващ: „Регионалното депо и инсталации за третиране на отпадъците „Братово – Запад”, две претоварни станции за отпадъци в общините Несебър и Карнобат и довеждащата инфраструктура до тях.

Към настоящия момент отпадъците от регион Бургас се извозват на Регионално депо „Братово запад“, включващ а първа клетка инсталация за сепариран на генерираните количества отпадъци,, инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци, площадки за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци от

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

домакинствата, екопарк за временно съхранение на опасни и други специфични отпадъци от домакинствата. Управлението на отпадъците в региона са обособени на три области на обслужване, както следва:

Общините Бургас, Камено, Средец, Айтос и Руен транспортират събраните твърди отпадъци директно на регионалното депо.

Претоварна станция за отпадъци – Карнобат обслужва населението от общините Карнобат и Сунгурларе. Разстоянието между ПСО и регионалното депо е 43 км.

Претоварна станция за отпадъци – Несебър обслужва общините Несебър и Поморие, а разстоянието до регионалното депо е 55км.

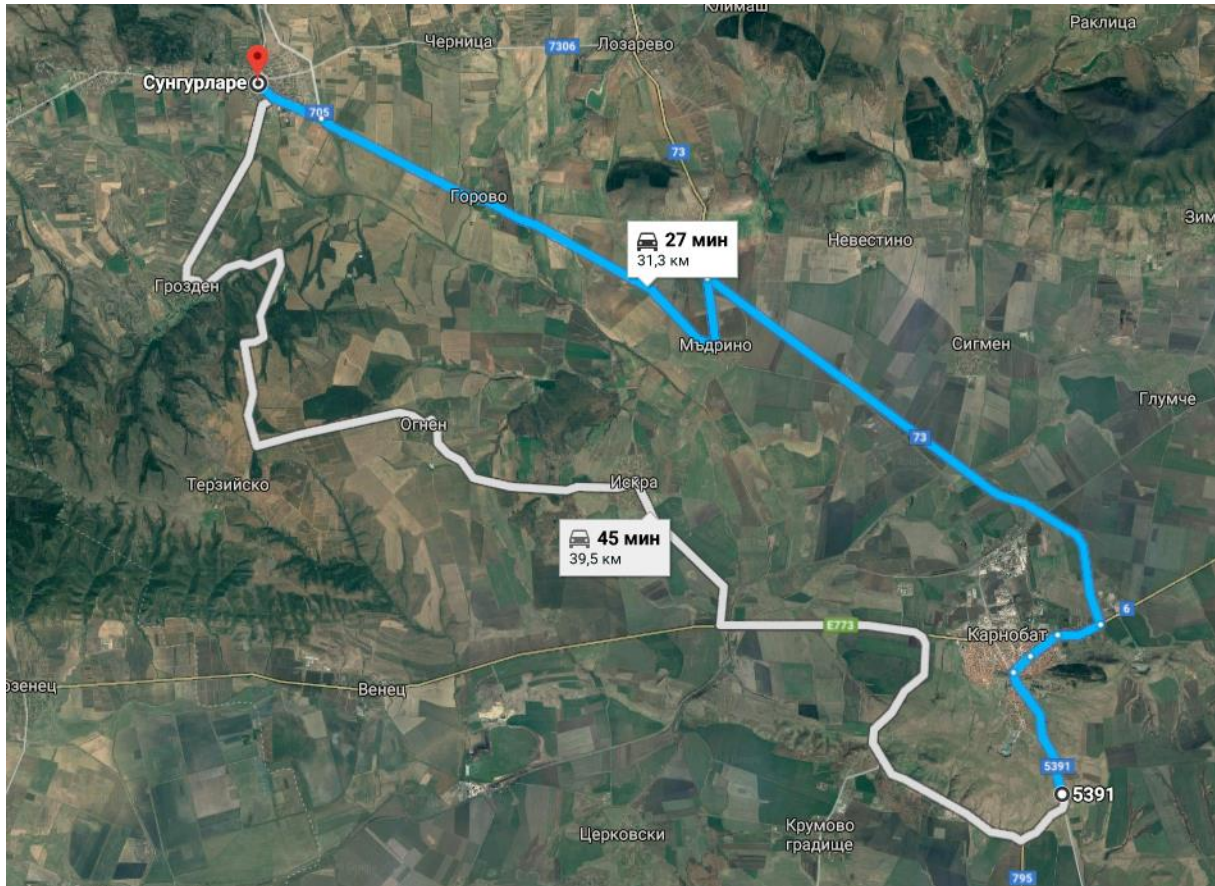
Ресурсът на регионалното депо е разчетен за период на експлоатация от 20 години, като в рамките на първи етап е изградена Клетка 1 на депото с капацитет за запълване в рамките на 5 години от въвеждане в експлоатация. За експлоатацията на депото и изградените съоръжения има изготвен Доклад за ОВОС № 29 от 24.04.2008г., одобрен от РИОСВ гр. Бургас, Комплексно разрешително рег. № 385-Н0/2009 за изграждане и експлоатация на Регионално депо за неопасни отпадъци за общини те Камено, Бургас, Айтос, Карнобат, Несебър, Поморие, Руен, Средец и Сунгурларе”, с. Братово, Доклад за резултатите от проведените геоложки, геофизични, инженерно-геоложки, хидрогеоложки и хидроложки проучвания на площадката на Регионално депо „Братово – Запад” и др.

Пътни връзки за регионално депо „Братово – Запад”

Достъпът до Регионално депо “Братово - Запад” се осъществява по съществуващ асфалтов път трети клас от републиканската пътна мрежа № 9008 Бургас – кв. Долно Езерово – (Полски извор – Братово) от с. Братово до с. Полски извор. Пътната връзка за новото депо е оформена на 50 м от отклонението за старото сметище и има изцяло нова пътна конструкция оразмерена за категория на движение – тежка с интензивност Rn 101350 ОА/ден за период от 15 години и за движение на тежкотоварни автомобили с осов товар над 70 kN, полезен товар над 60 kN и пълна маса над 120 kN (клас III). Достъпът до площадката на “Екопарка”, се осъществява на 350 м по отклонение вдясно от път № 9008 Бургас – кв. Долно Езерово – (Полски извор – Братово), при движение в посока от гр. Бургас към с. Полски извор. Конструкцията на пътната връзка е оразмерена за категория на движение – лека с интензивност Rn до 20 ОА/ден за период от 15 години и за интензивно движение на среднотоварни коли с осов товар до 70 kN и полезен товар от 35 до 60 kN.

Транспортните разстояния са важен фактор при анализиране и прогнозиране на услугите по управление на отпадъците. Освен това натовареният трафик изисква да се имат предвид и алтернативни маршрути. За съжаление това в конкретния случай води до значителни увеличения на разстоянията, съответно разходите за транспорт.

Разстоянието от град Сунгурларе до ПС Карнобат е 32км има и алтернативен маршрут, който е 40км.

Фигура 7. Маршрут Сунгурларе – ПС Карнобат

От ПС Карнобат най-прекият път е по автомагистрала Тракия – 46,5 км. Алтернативни маршрути – през Айтос – 59 км и през Трояново – 40 км (този вариант е препоръчителен, ако се налага избягване на автомагистралата).

Външна водопроводна връзка от съществуващ водопровод в с. Братово

Захранването на Регионално депо „Братово – запад“ с вода за питейно-битови нужди е осъществено посредством външен водопровод Ø 63 РЕНД с отклонение от съществуваща водопроводна шахта в землището на с. Братово.

Претоварна станция за отпадъци Карнобат

Претоварната станция е разположена на площадка от 7.9 дка, на около 4 км от гр. Карнобат и има и има претоварващ и транспортен капацитет от 10 000 тона отпадъци годишно. Тя обслужва общините от Карнобат и Сунгурларе с възможност да поеме и отпадъците от общините Айтос и Руен. Разстоянието между ПСО – Карнобат и новото регионално депо е около 43 км.

На местно-общинско ниво анализът показва:

Община Сунгурларе участва в РСУО-Бургас. С изграждането и въвеждането в експлоатация през 2015 г. на Регионалната система за управление на отпадъците и в частност депо Братово-Запад и съоръженията разположени на неговата територия, значително е подобрена инфраструктурата за третиране на битови отпадъци, генерирани на територията на община Бургас и региона.

В системата на организирано сметосъбиране и сметоизвозване са включени всички населени места на територията на общината. Повредените съдове се подменят с

налични оборотни такива веднага след установяване на повредата. Контейнерите се поддържат в добро състояние.

Препоръчително е осигуряването на мобилна инсталация за рециклиране на строителни отпадъци на територията на региона в партньорство със строителния бранш; За предотвратяване генерирането на строителни отпадъци е препоръчително създаването на Логистичен център за строителни материали втора употреба - площадка за безвъзмездно временно съхранение на разделно селектирани отпадъци от разрушаване на сгради;

Паркът на транспортни средства за транспортиране на битови отпадъци е остарял, като делът на новите специализирани сметосъбиращи автомобили, закупени през последните 2- 10 години, е малък.

Осигурени са достатъчно на брой съдове за сметосъбиране.

Осигурено е разделно събиране на отпадъците.

2.4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управление на отпадъците с акцент върху контролните функции

Община Сунгурларе има необходимия капацитет в сферата на управление на отпадъците по отношение на нормативната и програмна дейност при осъществяване на контролните функции по управление на отпадъците.

С разграничените функции на общините с изискванията на ЗУО и ЗУТ общинската администрация е в състояние да контролира дейностите по събиране и третиране на отпадъците на своята територия.

Чрез участие на специалистите в обмяна на опит, в научни конференции се усъвършенстват и разширяват т.н. меки мерки в дейността (т.е. не изискващи влагане на инвестиции).

На национално ниво се предвиждат следните мерки:

Финансови инструменти:

От 2017 г. да бъде създаден финансов инструмент (фонд) за финансиране на проекти на общините в сферата на управлението на отпадъците. Предложеният финансов инструмент ще централизира акумулираните средства от отчисленията, които общините заплащат. Проектите ще бъдат финансирани заемообразно, а не чрез предоставянето на безвъзмездна помощ.

Назначаване на допълнителни служители

Предвидени са допълнителни служители в общинските администрации и РИОСВ, които се занимават конкретно с управление на отпадъците.

Постоянно повишаване на квалификацията на служителите

За запазване и повишаване на квалификацията на служителите, които имат отговорности по управление на отпадъците, са предвидени редица обучителни дейности за общински служители, както и служители, на РИОСВ, ИА „Автомобилна администрация“, ИА „Железопътна администрация“, ИА „Морска администрация“, Агенция „Митници“, МВР, МЗ, ДАМТН, КПЗ във връзка с контролните функции, които те изпълняват съгласно ЗУО.

Материална и информационна обезпеченост

Основните мерки са насочени към подобряване на подобряване на информационната база за управление на отпадъците.

2.5 Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Основни цели:

- Закриване на депата за отпадъци и след експлоатационни грижи;
- Изисквания за квалификация и обучение на персонала, ангажиран с управлението на депата.

Изисквания на нормативната уредба:

Закриването на депата се извършва по предварително изготвен план, който включва:

1. демонтаж на изградените постоянни съоръжения, които не са свързани с опазване на околната среда и с бъдещото функционално предназначение на терена, като в плана се посочва графика на техния демонтаж, технологията за демонтаж и необходимата квалификация на специалистите и работниците, ангажирани с демонтажа;
2. проект за рекултивация, който предвижда повърхностно запечатване на депото, вкл. техническата и биологичната рекултивация и предвидените противоерозионни и противосвлачищни мероприятия.

Операторът трябва да осъществява поддръжката и следексплоатационните грижи за площадката на депото, в т.ч. контрол и наблюдение на параметрите на околната среда за срок, не по-кратък от 30 години след закриване на депото или за друг срок, определен по преценка на компетентния орган с условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или на комплексното разрешително, като се отчита потенциалната опасност от депото за човешкото здраве и околната среда (чл. 44, ал. 1 на Наредба № 8 (обн., ДВ, бр. 83 от 2004 г.)).

С реализацията на проекта за рекултивация на депото в бъдеще, възложителят на проекта в лицето на община Сунгурларе ще създаде условия за изпълнение на дейностите предвидени със стратегическия план в национален мащаб и на местно ниво, след изпълнението, на които се очакват следните крайни резултати:

Укрепване и запечатване на телата на депата;

Третиране на опасните замърсявания (там, където е установено наличието на такива), чрез втвърдяването и обезвреждането им и предотвратяването на последващото им разпространение в отпадъчното тяло;

Изграждане на системи за събиране и отвеждане на сметищните газове от тялото на депото;

Изграждане на дренажни системи и системи от канавки за отвеждане на инфилтратните и повърхностните атмосферни води от тялото на рекултивираното депо;

Озеленяване на рекултивираните терени;

Намаляване на частта от територията на страната, покрита със стари депа за битови отпадъци;

Съгласно Заповед №РД-128/17.08.2015г. на директорът на РИОСВ гр. Бургас е преустановена експлоатацията на общинско депо Балабанчево за неопасни отпадъци . В изпълнение на задълженията по закриване и рекултивацията на същото Община Сунгурларе като собственик на депото е предприела необходимите дейности по изготвянето на проект: „*Рекултивация на съществуващо общинско депо за ТБО на територията на община Сунгурларе*“, който е съгласуван от МОСВ . Общината е кандидатствала пред ПУДООС за финансиране на проекта за рекултивация на депо

Балабанчево, но с Писмо Изх.№ДТБО-25/24.07.2017г. ПУДООС отказва финансиране на проекта.

2.6 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Тъй като анализите са предназначени не само за ръководителите от общината, вземащи решения за бъдещото развитие на системата, но се очаква с тях да се запознаят и да вземат отношение граждани и други заинтересовани страни следва да се разясни същността и смисълът на общеевропейските принципи „Разширена отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща”.

Основният финансов механизъм за акумулиране на средства за финансиране на дейностите по управление на битовите отпадъци, следващ принципа „замърсителят плаща”, е регламентиран със Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ. бр. 117 от 10.9.1997 г.). Глава трета „Местни такси”, Раздел I „Такса за битови отпадъци”. Съгласно закона, „такса битови отпадъци” се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения за битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места.

Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване. Таксата се заплаща по ред, определен от общинския съвет съгласно приетата План - сметка за дейности по чистотата.

Съгласно чл. 60 и чл. 64, Раздел IV от ЗУО за финансиране на обезвреждането на отпадъци чрез депониране и Наредба №7 от 19.9.2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, общините предоставят обезпечения под формата на отчисления, превеждани по банкова сметка за чужди средства на РИОСВ. Съгласно разпоредбите, обезпеченията ще покриват разходи по закриване на депата и следексплоатационни грижи, както и за обезвреждане на отпадъци на регионално или общинско депо.

Дейностите по управление на отпадъците се финансират от общинския бюджет. Основният приход в общинския бюджет за обезпечаване на тези дейности е таксата за битови отпадъци, която се събира от населението и фирмите, генериращи отпадъци. Таксата за битови отпадъци се заплаща за услугите по: обезпечаване със съдове за смет, сметосъбиране, сметоизвозване и обезвреждането в депа и др. съоръжения, както и за поддържането чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Източник на финансиране на дейностите по управление на отпадъците са физическите и юридическите лица, собственици на имоти в съответната община, облагани с такса „битови отпадъци“ по реда на ЗМДГ.

Определянето на таксата за битови отпадъци е съобразено с извършваните разходи, свързани с дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци, поддържане чистотата на местата за обществено ползване и обработката на тези отпадъци в Регионално депо за неопасни отпадъци „Братово-Запад”, като изпълнение на задълженията на Общините заложили в ЗУО.

Към настоящия момент "такса битови отпадъци" в частта сметосъбиране и сметоизвозване и обезвреждане на отпадъци, се определя в промил върху данъчната оценка. В най-близко бъдеще този подход, няма да бъде възможен и всяка община ще трябва да изработи справедлива методика, която да може да генерира реална такса според количеството на битовите отпадъци и да покрива разходите, които общините ще направят за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;

Проучванията до момента показват следното:

Размерът на таксата се определя като промил от данъчната оценка на съответния имот. В повечето случаи таксата за бизнеса, определена в промили, е неколккратно по-висока от таксата за домакинствата, чрез което на практика бизнесът субсидира услугите по събиране, транспортиране и депониране на отпадъците от домакинствата и поддържане на териториите за обществено ползване.

Финансирането на дейностите по управление на отпадъците на територията на Община Сунгурларе става със средства от такса, „Битови отпадъци“ и ежегодно, на основание чл.66 от Закона за местните данъци и такси, разходите се планират в План - сметка, включваща необходимите разходи по следните дейности:

- Осигуряване на съдове за съхранение на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други.
- Събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците;
- Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

2.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Участието на обществеността в управлението на дейностите по отпадъците е все още незадоволително, въпреки полаганите усилия. Основната информираност на населението на Общината е, чрез официалната интернет страница. Общината е разработила добра система за информираност, като много голяма част от извършваните дейности се публикува. Следва да се създаде регистър за подписаните договори е организации по оползотворяване и периодично да се уведомява населението чрез обяви за маршрутите и датите на събиране на масово разпространените отпадъци (МРО) по населени места. Общинската администрация издава и разпространява информационни материали, представя в средствата за масово осведомяване проблемите по управление на отпадъците и начините за тяхното предотвратяване.

За информиране на обществеността и повишаване на съзнанието и културата на

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

населението по въпросите, касаещи управлението на отпадъците, се обявяват на информационното табло в сградата на общинската администрация и на интернет страницата на Общината. Оценява се, че е необходимо да бъде изготвена Програма за информиране на населението с прилагане на разнородни средства за масово осведомяване. Изводите от този анализ са, че Общината върви в правилната посока, като са необходими още усилия за ангажираност на населението за намаляване на количествата образуван отпадък.

Необходимо е и разработване и на други механизми за информираност на населението, освен интернет сайта, тъй като по-възрастните групи от населението нямат възможност за използването му. Следва да се провеждат повече и конкретни, целенасочени кампании сред населението, които да ги запознаят с начините на управление на отпадъците в Общината, както и за получаването на подробна информация относно дейността.

Община Сунгурларе публикува на интернет страницата си информация във връзка с управление на отпадъците. Мерки като публикуването на интернет страниците на общините на информация за местоположението, вида и условията за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата и юридическите лица, провеждането на обучителни програми за бизнеса за предотвратяване на 58 отпадъците и ефективното им използване като ресурс, създаване на интернет платформи за обмен на добри бизнес практики и др. са мерки, които спокойно биха могли да се включат в Програмата за "Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците", но с цел консистентност на отделните дейности и по тясната им обвързка с постигане на зададените цели същите са включени в съответните програми от НПУО 2014 – 2020 г. Такава практика съществува от години в работата на общината по изпълнение на мерките за информираност на населението.

През последните години община Сунгурларе обявява чрез сайта си, за провеждане на кампанията „Да изчистим България за един ден”. През 2018 година тя ще се проведена 15.09.

Други мероприятия, които се провеждат ежегодно са:

Денят на земята 22 април – организира се акция по почистване и освежаване на обществени терени за отдих (паркове, детски площадки и др.)

На 10 май-Европейски ден за почистване - акцент в този ден ще бъде почистване на зони в населените места-улици, междублокови пространства, терени за обществено ползване-площади.

На 17 май - Международен ден на спорта е обявен за почистване на зони за спорт и отдих – стадиони, спортни площадки в училищата и детските градини и спортните площадки в гр. Сунгурларе на [ул. В. Коларов](#) и [ул. Кооперативна](#).

На 31 май /в навечерието на 1 юни – Международен ден на децата/, деца и майки ще се погрижат за местата, на които играят децата детски площадки в детски градини парк „Ичмята” и трите парка в гр. Сунгурларе.

Основни изводи и препоръки:

- Провеждането на разяснителни кампании към обществеността, изпълнението на задълженията на местната власт вменени им със ЗУО, както и увеличаването на личната нетърпимост на гражданите към замърсяването на околната среда, спомага за постигане на устойчиви резултати.
- Няма изградена формална система за наблюдение, контрол и връзка с обществеността и заинтересованите лица за отчитане резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците.

- Разработване и на други механизми за информираност на населението, освен интернет сайта, тъй като по-възрастната част от населението нямат възможност за ползването му.
- Необходимо е да се предприемат мерки за насърчаване и улесняване на домашното компостиране, включително мерки за повишаване на обществената осведоменост и образователни мерки, особено в населени места и райони, където поради вида на населеното място има нисък процент на покритие с разделно събиране за битови биоотпадъци от домакинствата.
- Информирание на обществеността и бизнеса за необходимостта и ползите от намаляване на количеството генерирани отпадъци и оползотворяване на отпадъците следва да се извършва няколкократно в годината, тъй като има ключово значение за успеха и добрите резултати на системите за управление на отпадъци съобразно йерархията за тяхното управление.

2.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

По отношение на изискванията на нормативната уредба във връзка със събиране и предоставяне на информация за отпадъците от страна на общината

Основните национални документи, регламентиращи събирането на информация за отпадъците, са ЗУО и Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Общините като задължени лица по Наредбата следва да предоставят информация чрез документите, определени с Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. и в наредбите по чл. 43, алинеи 3, 4, 5 и 6 от ЗУО. Общините също така имат задължения за събиране на информация от организациите, извършващи дейности с отпадъци.

По отношение на създадената в общината организация за събиране, обработване и предоставяне на информация за дейностите с отпадъци

Информационното обезпечаване следва да покрива основните направления на дейностите по управление на отпадъците в общината, които могат да се групират по следния начин:

- Предварително планиране;
- Последващо планиране;
- Договори и управление на договорите;
- Събиране и транспортиране на отпадъци;
- Поддържане на чистотата на територията на общината;
- Третиране и обезвреждане на отпадъци;
- Разделно събиране на масово разпространени отпадъци;
- Контрол по изпълнение на дейности;
- Проучване, проектиране и изграждане на нови съоръжения;
- Рекултивация на депа.

Информационното обезпечаване в общината към момента на изготвяне на анализа се основава на: Приетата вътрешноеведомствена уредба за информационното обезпечаване на управлението на отпадъците, в които ясно да са разписани задълженията на структурните звена за събиране, обработка и предоставяне на информация в информационната система на общината, както и сроковете съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания.

Изводи и препоръки:

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

- Общината разполага с добре структурирана система за информиране на обществеността, механизъм за разглеждане на жалби и осигуряване на административни услуги на гражданите.
- Голяма част от информацията в областта на отпадъците се публикува на интернет страницата на Община Сунгурларе
- Община Сунгурларе изпълнява всички задължения, произтичащи от националното законодателство за информиране на обществеността и провеждане на консултации по отношение на изготвяне на планове и програми и по инвестиционни предложения на територията на общината.
- Общината следва да изготви единна информационна система за управление на отпадъците, която да обхваща и стандартизира целия процес по управление на отпадъците и на база на първичната информация да осигурява контрол и отчетност на всички етапи от процесите, да служи за изготвяне на качествени анализи въз основа на достоверна информация, за планиране и вземане на управленски решения.

2.9 Изготвяне на прогноза за образуваните отпадъци

Според прогнозата на Министерство на труда и социалната политика през 2025 г. е очаквано населението на България да спадне до 6 125 000 на основание на данни от ООН (Оценка на разпределение на населението). Това представлява спад от 16% спрямо официалните данни на НСИ.

За страните, които претърпяват бързи драстични промени, историческите данни могат да се използват ограничено като база за оценка на бъдещи тенденции. Прогнозите и на национално, и на регионално ниво не могат да отчетат различната динамика в подобна среда, особено, когато се касае за регион, който се отличава по своята динамика от очертаните национални тенденции.

От прогнозите на НСИ най-вероятен е следният сценарий за демографско развитие в регион Бургас.

- относителната стабилност на броя на населението на областният град Бургас се предвижда да се запази през прогнозния период, като за целта на настоящото проучване предлагаме нулев годишен ръст;

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

- за населените места до 50 хиляди жители се предвижда да се запази настоящата тенденцията/

В следващата таблица е представена информация за демографската прогноза на населението в разглеждания регион за 2020г.

Таблица 8. Демографска прогноза

Общини	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Общо за страната	6916553	3355605	3560962	5030270	2411288	2619066	1886530	944681	941908
Област Бургас	415199	201032	214246	341382	163201	178238	99109	50108	49032
За общините от РСУО	381612	184287	197391	321027	152979	168091	85623	43465	42182
Айтос	27686	13374	14314	18715	8918	9800	8986	4467	4519
Бургас	202656	95187	107508	227396	107159	120264	112	57	55
Камено	10364	5207	5157	4160	2036	2125	6209	3176	3034
Карнобат	23643	11870	11783	16332	8046	8288	7436	3918	3533
Несебър	33755	16818	16938	23597	11625	11972	10179	5202	4978
Поморие	27569	13524	14046	18913	9167	9746	8657	4357	4300
Руен	28702	14545	14158	0	0	0	28702	14545	14158
Средец	15780	8091	7700	9001	4614	4396	6798	3485	3317
Сунгурларе	11457	5671	5787	2913	1414	1500	8544	4258	4288

Източник: Регионална програма за управление на отпадъците Бургас

Видно от таблицата общините от региона не се различават съществено от цялостната демографска прогноза за област Бургас на НСИ.

2.9.1 Прогноза за норма на натрупване на образувани битови отпадъци

Прогнозни данни за периода 2018-2020г. относно количествата образувани смесени битови отпадъци и норма на натрупване са представени в следващата таблица.

Таблица 9. Прогнозни данни

Година	2018г.	2019г.	2020г.
Население, бр.	28509	28605	28702
НН на количествата смесени битови отпадъци	223.1	224.9	226.8
НН на натрупване на БО, вкл. разделно събрани отпадъци от хартии и картон, пластмаса, стъкло и метали	223.1	224.9	226.8
Смесени битови отпадъци	6361	6435	6509
Смесени битови отпадъци и разделно събрани отпадъци от хартия и картон, пластмаса и стъкло	6 361	6 435	6 509

Източник: Регионална програма за управление на отпадъците Бургас

2.9.2 Количеството на очакваните видове отпадъци, съгласно морфологичния състав на смесени битови отпадъци

Прогнозни данни за периода 2018-2020г. относно очакваните видове отпадъци, съгласно морфологичния състав на смесени битови отпадъци са представени в следващата таблица.

Таблица 10. Прогнозни данни

Вид отпадък	2018г.	2019г.	2020г.
Хранителни	1094	1106	1119
Хартия	446	452	457
Картон	368	372	377
Пластмаса	709	717	725
Опаковки тетрапак и композити	18	18	18
Стиропор	9	9	9
Бebешки пелени	18	18	18
Текстил	361	365	369
Гуми	114	116	117
Кожа	119	120	122
Градински	1012	1024	1036
Дървесни	599	606	613
Стъкло	337	341	345
Метали	118	119	121
Инертни	909	919	930
Опасни	130	131	133

ЗУО изисква по отношение на рециклируемите компоненти на отпадъците, генерирани от домакинства и други такива, да се увеличава количеството, насочено към подготовка за повторна употреба и рециклиране на хартия, картон, пластмаса, стъкло и метали.

За 2020 година всички общини, без Сунгурларе (и Камено по единия метод на изчисление), ще генерират по-големи от допустимите количества и ще трябва да прилагат допълнителни мерки за тяхното ограничаване и намаляване. По различна е картината за генерираните биоотпадъци (в състава на смесените битови отпадъци и зелените отпадъци от паркове и градини). Всички общини ще имат задачата да постигнат заложените цели, макар и да не са високи. Подобна е ситуацията и при рециклируемите отпадъци – хартия, картон, пластмаса и метали.

3 SWOT Анализ

Основен подход при анализа на състоянието и прогнозите за бъдещото развитие в управлението на отпадъците в Община Сунгурларе, който води до основните изводи в тази насока е SWOT анализът.

Направените изводи в различни публикации (използвани за целта) са, че този метод е инструмент, даващ възможност да се оцени как стратегията може по-добре да съчетае силните и слабите страни на организацията в нашия случай на Община Сунгурларе, т.е. нейните възможности като административна организация със ситуацията на обкръжаващата среда. По нататък- какви възможности или заплахи предоставя тя за развитието на общината. След като са анализирани условията на вътрешната и външната среда, се формулират

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

алтернативни стратегии за достигането на целите на община Сунгурларе при изпълнение на законовите разпоредби по управление на отпадъците на територията ѝ.

SWOT анализа е техника, свързана с разработването на матрица. Целта е добре да се съчетаят силните и слабите страни и външните възможности и заплахи.

SWOT анализ е ситуационен анализ.

Той е определен за периода 2015-2020г., съобразно стратегическите цели на Националния план за управление на отпадъците приет м. декември 2014г., времето за което са поставени стратегическите цели.

Силни страни. Силните страни са ресурса с който разполага общината, умението да решава проблемите по управление на отпадъците във времето и отчитайки конкретната обстановка.

Слаби страни. Слабите страни на общината са свързани с някои проблеми, които са попречили за изпълнение на задачите в сектора. Слабите страни се отразяват в по-малка или по-голяма степен на качеството околната среда.

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Силни страни	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> - Всички населени места от територията на общината са обхванати от системата за сметосъбиране и сметоизвозване; - Общината участва като партньор в Регионално сдружение за управление на отпадъците „Братово-Запад” - Договор между Община Сунгурларе и "Екопак България" АД - в общината има изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, като точките за РСОО са 9, разположени на територията на гр. Сунгурларе. Фирмата, с която ЕКОПАК има сключен договор за обслужване на цветните контейнери е „Евро импекс – Бургас“ ЕООД. Предварителното третиране на разделно събраните отпадъци от опаковки се извършва на специална площадка за събиране, сепариране, балиране и временно съхранение на събраните отпадъци от опаковки, която е изградена на територията на гр. Каблешково, с оператор „Евро импекс – Бургас“ ЕООД. - Договор между Община Сунгурларе и "ЕКОЛЕНД КОНСУЛТ"ЕООД – изпълняват се задълженията на Община Сунгурларе съгласно разпоредбите на 	<ul style="list-style-type: none"> - Община Сунгурларе има капацитета и възможности да използва финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците, в т.ч. биоотпадъците, включително изготвяне проект за рекултивация на старото депо за отпадъци. - Община Сунгурларе има възможности и традиции за организиране и провеждане на кампании в рамките на национални и местни инициативи, свързани с управлението на отпадъците. - На територията на Общината отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали, образувани от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, се събират разделно. - Възможностите по управление на отпадъците на територията на общината се разширяват и задълбочават чрез съдружието Регионално сдружение за управление на отпадъците „Братово-Запад” - Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

<p>чл.19. ал.3, т.7 от ЗУО, по отношение събирането на отработените масла.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Договор между Община Сунгурларе и „ТРАНСИНС БАТЕРИ“ ООД, гр. Варна, за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори(НУБА), като съдове за разделно събиране на НУБА са поставени в училища, детски градини, кметства, читалища и търговски обекти. - Съществуваща общинска нормативна уредба по управление на отпадъците. 	
<p>Слаби страни</p>	<p>Заплахи</p>
<ul style="list-style-type: none"> - На територията на общината липсва въведена единна електронна информационна система за количествата и вида на генерираните отпадъци на територията на общината. - Няма изградена електронна система за наблюдение, контрол и връзка с обществеността и заинтересованите лица за отчитане резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците. - Недостатъчен е броя на общинската администрация отговаряща по прилагане изискванията и контрол по управление на отпадъците. - Все още не е рекултивирано старото общинско депо Балабанчево. - Управлението на строителните отпадъци, генерирани на територията на общината се нуждае от стриктно прилагане на нормативната уредба от страна на възложители и инвеститори в строителния процес. - Няма изградена ГПСОВ. - Няма изградена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни, опасни и други отпадъци; 	<ul style="list-style-type: none"> - Заплахите за община Сунгурларе при осъществяване дейността си по управление на отпадъците се проявяват основно във финансовата сфера. - Налице са нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, произтичащи от национално законодателство, което може да доведе до значително повишаване на такса битови отпадъци за населението. - Налагане на санкции при неспазване сроковете по закриване на старото депо. - Неизпълнение на целите по ЗУО и налагане на санкции от страна на контролните органи

4 ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Целите, набелязани в настоящата Програма за управление на отпадъците и свързаните с тях мерки са на база анализ на съществуващото състояние и идентифициране на проблемите.

4.1 Стратегически и оперативни цели

В съответствие с изискванията на ЗУО целите на общинската програма за управление на отпадъците са взимани от Националния план за управление на отпадъците. Принципите за определяне на стратегическите цели са следните:

- ✓ Релевантност;
- ✓ Реалистичност на подхода;
- ✓ Мотивираност;
- ✓ Прозрачност;
- ✓ Ангажираност;
- ✓ Хармонизираност.

В съответствие с новата политика за управление на дейностите по отпадъците и въведената йерархия за управлението и третирането им, настоящата програма определя рамката за поетапно достигане на следните цели, съответстващи на Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. (НПУО):

- **Цел 1:** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- **Цел 2:** Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци;
- **Цел 3:** Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- **Цел 4:** Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

4.2 Алтернативи за постигане на целите

Предвижданията на настоящата програма, относно постигането на целите са същите да бъдат изпълнявани чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни администрацията. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми:

Стратегически цели	Подпрограма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	<ul style="list-style-type: none">• Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	<ul style="list-style-type: none">• Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло;• Подпрограма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците;

	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради; • Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО;
Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма Развитие на административния капацитет за управление на отпадъците
Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците

5 ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ЗАЛОЖЕНИТЕ ЦЕЛИ

Всяка една от подпрограми съдържа кратка въвеждаща текстова част, в която са представени ключови изисквания, предизвикателства и оперативни цели, както и основни съображения, свързани с постигане на целите. Мерките за постигане на стратегическите и оперативните цели са изготвени в табличен вид съгласно Методологичните указания за разработване на план за действие на Методологията за стратегическо планиране в Република България.

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Въведение и основни положения

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработят програми за предотвратяване на образуването на отпадъци. За първи път в Република България такава програма е разработена в рамките на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2014-2020.

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите от страна на Общината към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

Мярката е необходима поради все по-голямото нарастване на образуването на отпадъците, както на национално, така и на световно ниво. Образуването на отпадъци е все по-голям нарастващ проблем, който оказва значително негативно влияние към околната среда и към здравословното състояние на хората, за който следва да се предприемат конкретни мерки за ограничаването му.

Предотвратяването на образуването на отпадъците цели да допринесе за намаляване на негативното влияние върху компонентите на околната среда, върху които влияе депонираният отпадък, чрез отделянето на газове и инфилтрат при протичащите

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

процеси на гниене, както и върху намаляване използването на природни ресурси, неминуемо свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци.

Като цяло тази цел се изпълнява на национално ниво, тъй като тези мерки основно са насочени към производителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това мерките на местно ниво също са с голямо значение за постигане на изпълнението им.

Предотвратяването на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, да не се произвеждат продукти, които после да трябва да бъдат рециклирани или обезвреждани, да се планира така закупуването и потреблението на продукти, че да се изхвърлят възможно най-малко отпадъци вследствие на потреблението. Защото всяко третиране на вече възникнали отпадъци е свързано с известни натоварвания за околната среда, тъй като отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество. Дори и в най-добрия случай, когато отпадъците се оползотворяват, възникват натоварвания поради употребата на енергия и вода за производствения процес. Поради това най-адекватното противодействие на проблемите с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на образуването на отпадъци.

Едновременно с това, предотвратяването на отпадъците е и съществен принос към отдавна необходимия преход към ефективно използване на ресурсите. По-продължителното ползване на продуктите или пък многократната употреба на продукти, които обичайно се изхвърлят след единствена употреба, водят не само до намаляване на количеството отпадъци, но и до намалено използване на природните ресурси. Следователно изпълнението на мерките за предотвратяване на отпадъците допринася за постигане на европейските и националните цели за ефективно използване на ресурсите. Този преход обаче трябва да бъде направен така, че да не води до намаляване на благосъстоянието и на икономическия растеж. Тоест, не става въпрос за това да има конкуренция между екологичните и икономическите политики, а да се използва икономиката за постигане на екологичните изисквания. В този контекст мерките за предотвратяване или минимизиране образуването на отпадъците са от съществено значение за ограничаване изчерпването на първичните ресурси и климатичните промени.

Особено важно е да се подчертае, че предотвратяването на отпадъци стои най-високо в йерархията на отпадъците.

В европейското и съответстващото национално законодателство дефиницията за предотвратяване образуването на отпадъци е:

„Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.

Количествено и качествено предотвратяване

Докато намаляването на количествата образувани отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Неправилно е да се смята, че ако отпадъкът или неговото третиране само по себе си няма вредно въздействие, то този отпадък не трябва да се предотвратява, тъй като по време на самото третиране на

отпадъците се изразходват енергия, вода и други ресурси. Само в случай, че даден продукт не бъде произведен, то той не би се превърнал в отпадък, т.е. в случая на 100 % количествено предотвратяване няма да има нужда и от качествено предотвратяване. Тъй като обаче това е нереалистично, е ясно, че за всеки продукт трябва да се прилагат и двата аспекта. Когато няма количествено предотвратяване, това не означава, че не трябва да има качествено и обратно.

Предотвратяване във всички фази от жизнения цикъл на продукта

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали и продукти – добив, производство, разпространение и потребление. Предотвратяването на отпадъка не е само в една от тези фази. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат. В този смисъл мерки, предприети във фазата на дизайна и пред-дизайна, биха имали по-голям положителен ефект. Предотвратяване по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на вземане на техническите решения при проектиране. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на икономически показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и пр., както и използване на технологии, изискващи по-малко материал, влагане на по-малко опасни субстанции, по-малко опаковки, по-рядко преместване и по-малко складиране. Предотвратяването на отпадъците може да включва и действия след като даден продукт е достигнал края на жизнения си цикъл – вместо да го изхвърля, потребителят може да помисли за варианти за неговата повторна употреба.

Участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

■ *Държава*

Държавата създава ефективни законова рамка и регулации на национално ниво за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци. За целта държавата може да предвиди в съответните актове стимули за производства или потребление с по-малко отпадъци, например финансова подкрепа на фирмите по ОП „Иновации и конкурентноспособност” 2014-2020 г. Държавата може също така чрез нормативен акт да забрани използването на дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, ограничения в разпространението, регламентиране на транспортирането, складирането и третирането на отпадъците, налагане на продуктови такси и т.н. Примери на европейско и национално ниво има достатъчно, например ограниченията за съдържание на опасни вещества в електрическо и електронно оборудване. Освен това, по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата има задължение да прилага мерки за планиране, като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци.

■ *Общини*

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително и програма за предотвратяване на отпадъците като част от общинската програма за управление на отпадъците. В общинските програми за управление на отпадъците могат да се включат, както по-обща, така и съвсем конкретни мерки, като например реализация на проекти за домашно компостиране, за предотвратяване на специфичен поток отпадъци и др.

■ *Икономически и научни субекти, неправителствени организации*

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци, и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлаганите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправка и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест, икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти, например чрез внедряване на еко-дизайн на продуктите. Засега този отказ е по-скоро добровolen и продиктуван, например, от подкрепа на европейски проекти и програми или по пазарни съображения. Неправителствени организации, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики.

Бизнесът и промишлеността, които участват във фазите на създаване и производство на жизнения цикъл на продуктите, вземат решения, оказващи влияние върху въздействието на продуктите върху околната среда в течение на техния жизнен цикъл. В допълнение към отпадъците, генерирани от служителите на работните места в качеството им на потребители, възможностите на проектантите и производителите да предотвратят образуването на отпадъци на множество нива са огромни. Така преходът към устойчиво потребление и производство започва с екопроектиране, чрез стимулите на политиките за обмисляне на жизнения цикъл, предоставяне на достъпна информация и обучение за бизнеса, както и чрез изискванията за разширена отговорност на производителите, които правят вземаните на етапа на създаване на продукта решения икономически по-ефективни. В допълнение към съображенията за екопроектиране стратегиите за предотвратяване на отпадъци в бизнеса ще се фокусират върху стратегиите за екологични покупки, инфраструктурата за повторна употреба и ремонт и върху информацията за предотвратяване на образуването на отпадъци, предоставена чрез интегрирани информационни ресурси. Специфичните за различните видове промишленост политики ще разглеждат възможностите за промишлена симбиоза и за устойчиво управление на материалите.

■ *Домакинства*

Ролята на домакинствата е ключова за предотвратяване на отпадъците най-вече във фазата на потребление и употреба. Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на повече отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки с няколко или обемни опаковки. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че да е готов да понесе ограничения в своите „удобства”, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действашо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква на първо място в резултат на целенасочени и постоянни кампании от страна на местните власти да насърчават домакинствата да съобразяват своите покупки, като мислят за околната среда, изчерпаемостта на ресурсите и финансовите ефекти; да избират продукти, които са годни за повторна употреба, продукти с малко или без опаковка, с екомаркировка; да наемат вместо да купуват, да купуват продукти в насипно състояние, да търсят продукти без хартиени опаковки, да компостират и др.

Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Според ЗУО "отпадък" е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи. Съгласно Директива 2008/98/ЕО под предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира: "Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите".

Предотвратяването на образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането.

Цели на подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци

Стратегическа цел: Намаляване на вредното действие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им.

Оперативните цели са формулирани по следния начин:

1. Предприемане на мерки за предотвратяване и намаляване на образуваните отпадъци
2. Прилагане на екологосъобразно управление на отпадъците

Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

Изискването за определяне на мерки и дейности за предотвратяване образуването на отпадъци за пръв път се поставя в приетия Закон за управление на отпадъците (ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.), чиито текст пък е транспониран в българското законодателство от европейските директиви. Вследствие на това в разработената Програма за управление на отпадъците 2016-2020 г. е разработена и Програма за предотвратяване образуването на отпадъци, което пък от своя страна задължава и местните власти да разработят подпрограми с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци към общинските програми за управление на отпадъците.

Както по-горе е споменато мерките и дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци са трудно изпълними на местно ниво, поради факта, че Общините нямат правомощия за ограничаване на производители на масово разпространени отпадъци, които са с основен принос към увеличаване количествата на отпадъците, но от своя страна могат да се въведат мерки на местно ниво, които също да окажат влияние върху предотвратяване образуването на отпадъци.

Приложими мерки, които Община Сунгурларе може да приеме за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци на територията си са:

- Насърчаване на населението към използването на опаковки - торбички, чашки и др., предназначени за многократна употреба, като и стимулиране на търговски магазини, предлагащи торбички за многократна употреба, чрез намаляване на ТБО;

- Информационни кампании насочени към населението;
- Зелени обществени поръчки;
- Провеждане на местна политика за разширена отговорност на производителя;
- Проектиране и изграждане на център за повторна употреба, за поправка и подготовка за повторна употреба, включително осигуряване на съоръжения и техника за целите на дейността за регион Бургас;
- Приложими мерки, които Общината може да приеме за предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци са:
- Недопускане на локални замърсявания чрез осъществяване на периодичен контрол в населените места;
- Идентифициране на всички стари замърсявания на територията на общината;
- Набелязване и мониторинг на райони и/или участъци, които крият риск от замърсяване с отпадъци;
- Изготвяне на план за действие, включващ всички засегнати места от стари замърсявания, определяне на финансов ресурс и техника за отстраняване на замърсяванията, финансиране на дейностите по почистване, определяне на длъжностни лица за извършване на контрол, определяне на етапи и срокове на изпълнение;
- Повишаване качеството на услугите, свързани с управлението на отпадъците.

Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

Политиката по изграждането на ефективна система за предотвратяване образуването на отпадъци в Общината трябва да започне от предотвратяване на риска от замърсяване на терените и площите с тях. За целта е необходимо определяне на ясна политика за контрол и управление на отпадъците, както и за недопускане образуването на такива, извън регламентираните за целта места.

Програмата предвижда предприемане от страна на общинската администрация на конкретни мерки и действия:

- Идентифициране на всички стари замърсявания на територията на Общината;
- Набелязване и мониторинг на райони и/или участъци, които крият риск от замърсяване с отпадъци;
- Изготвяне на план за действие, включващ всички засегнати места от стари замърсявания, определяне на финансов ресурс и техника за отстраняване на замърсяванията, финансиране на дейностите по почистване, определяне на длъжностни лица за извършване на контрол, определяне на етапи и срокове на изпълнение;
- Оптимизиране на системите за събиране на отпадъците с цел предотвратяване изхвърлянето им на нерегламентирани места;
- Повишаване качеството на услугите, свързани с управлението на отпадъците;

План за действие към Подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци

Плана за действие към подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци, включва набелязаните по-горе мерки и действия, които Общината следва да предприеме.

В плана са посочени видовете дейностите, поставен е срок за изпълнението им, приблизителните финансови средства необходими за постигането на конкретните мерки, отговорните лица и/или институции за това, както и възможните източници на финансиране на дейностите, съгласно методическите указания на МОСВ.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ
ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ В ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ**

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Оперативни цели: Предприемане на мерки за предотвратяване и намаляване на образуваните отпадъци

Прилагане на екологосъобразно управление на отпадъците

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	целиви	
Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалното сдружение за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба	-	Такса „битови отпадъци“; банков заем; собствени средства; ПУДООС	Постоянен до функциониране на системата	Изпълнение на изискванията на чл. 19, ал.3, т.8 от ЗУО	Изградени центрове		Община Сунгурларе Мярката следва да се изпълнява в рамките на Регионалното сдружение
Изменение на нормативната база за определяне на такса „битови отпадъци“ и въвеждане на стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци	-	Собствени средства	2020г.	Намаляване на количеството на образуваните отпадъци	Изменение на нормативната база	Ефективност на приложената схема	Община Сунгурларе
Поставяне на предупредителни знаци за забрана изхвърлянето на отпадъци на определени места		Общински бюджет	30.12.2020г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой поставени знаци	Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци извън регламентираните места	Кметове и кметски наместници
Подмяна на амортизирани съдове	-	План-сметка	Ежегодно	Предотвратяване разпиляването на отпадъци	Брой подменени съдове	Ефективна система за събиране на отпадъци	Община Сунгурларе

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ
НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ**

**ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА
ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ
ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪБКЛО;**

1. Въведение и основни положения

Съгласно Закона за управление на отпадъците са поставени Национални цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци както следва:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Изпълнението им е възложено на Общините, включени в регионите за управление на отпадъците. Целта на тези мерки са да се увеличат количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци и да се намали тяхното депониране на Регионалните депа.

Отпадъците от хартия, картон, пластмаса и стъкла следва да се разглеждат като ресурс, от който могат да се извлекат както екологични, така и финансови ползи. Именно поради това е много важно всяка Община да конкретизира и предприеме мерки за непопадането на тези видове отпадъци на Регионалните депа.

В йерархията при управлението на отпадъците подготовката за повторна употреба се нарежда на второ място след предотвратяване образуването на отпадъците. Целта на тази подредба е именно максималното използване на отпадъците, колкото може в повече направления.

Следващо в подреждането е рециклирането, което цели превръщането на отпадъците в други суровини и материали, но разликата с подготовката за повторна употреба е, че тук за извършването на дейността е необходимо използване на много повече суровини.

И накрая на предпоследно място се нарежда оползотворяване, което цели използването на отпадъците за превръщане в енергия, биогорива и др.

2. Цел на подпрограмата

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативната цел поставя конкретни изисквания за достигане на стратегическата цел, а именно:

- Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло

Целите на подпрограмата са тези, които определят рамката и насоките за изпълнението ѝ. Те целят улесняване на местната администрация при изпълнението на задълженията ѝ, като поставят ясни и точни правила за това.

Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки

Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки, чрез извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

И при двата варианта Община Сунгурларе е предприела мерки, чрез въвеждането на система за разделно събиране на отпадъци, чрез сътрудничество с организация по оползотворяване /Ооп/. Сключен е договор на 01.04.2015г с Екопак България АД. Фирмата, с която ЕКОПАК има сключен договор за обслужване на цветните контейнери е "Евро импекс" - Бургас" ЕООД. Предварителното третиране на разделно събраните отпадъци от опаковки се извършва на специална площадка за събиране, сепариране, балиране и временно съхранение на събраните отпадъци от опаковки, която е изградена на територията на гр. Каблешково, с оператор „Евро импекс – Бургас“ ЕООД.

По Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, Общината е изпълнила задълженията си, чрез сключване на Договор с организация по оползотворяване и въвеждане на двуконтейнерна цветна система за разделно събиране на отпадъците. Наредбата въвежда и задължения на кмета на Общината за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Изпълнението му се осъществява посредством въвеждане на наказателна отговорност и санкции за неизпълнение на физически и юридически лица в Общинските наредби, касаещи отпадъците и стриктно контролиране от страна на общинските служители, отговорни за дейността.

С оглед на това могат да бъдат дадени следните препоръки за подобрене на системата:

- Ежегодно оптимизиране на системата;
- Ежегодно провеждане на информационни кампании, свързани с разделянето на отпадъците;
- Пълна координация между Организацията и Общината, което позволява по - ефикасен контрол върху системата;
- Ежегодно разглеждане и при необходимост актуализиране на нормативната уредба, свързана с управлението на тези потоци отпадъци;

За увеличаване на количеството рециклирани и оползотворени отпадъци е необходимо да се предприемат мерки и за тяхното насърчаване. Насърчаването трябва да е насочено основно към гражданите на Общината, от които произтича по- големия поток на тези отпадъци.

Конкретни мерки за изпълнение на целите могат да бъдат следните дейности:

- Увеличаване броя на контейнерите за разделно събиране на отпадъците, там където има недостиг и преместване от места, където има ниска използваемост;
- Включване на всички населените места в Общината до 2020 г. в системата за разделно събиране на биоразградими отпадъци;
- Обвързване използването на системата с такса битови отпадъци на гражданите.
- Увеличаване на количествата на отпадъците, преминаващи през предварително третиране, преди тяхното депониране;
- Търсене на съдействие от органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадъци;
- Стимулиране разделното събиране на отпадъците, чрез кампании насочени към различни групи – деца от детски градини, училища, пенсионерски клубове, фирми, търговски вериги, работещи в различни институции и др.
- Публикуване на електронната страница на общината на информация за точното местонахождение на площадките за разделно събиране на битови отпадъци.

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

- Мерки за предотвратяване на кражбите на метални предмети и общинска и друга инфраструктура за предаването им срещу заплащане като отпадък, кражби на отделно събрани отпадъци от контейнерите, за които практиката в населените места в страната, където има такива пунктове, показва, че те компрометират значително изградените системи за отделно събиране на отпадъците;
- Нормативни мерки, свързани със строги изисквания за регистрирането и работата на пунктовете за изкупуване на вторични суровини; предоставяне на информация за количествата отделно събрани и предадени за рециклиране битови отпадъци от всички юридически лица на територията на общината;
- Въвеждане на стимули за юридическите лица и гражданите за активно участие в организираните от общината системи за отделно събиране на отпадъците.
- Включване в общинската Наредба за управление на отпадъци специализирани разпоредби касаещи събирането и предаването на отпадъци от стопански, търговски, административни обекти и учебни заведения.
- Тук могат да се отделят средства от ТБО и кампаниите да придобият състезателен характер, чрез който да се включат повече групи хора. Така например могат да се организират различни състезания и игри между децата за събиране и предаване на хартиени и картонени опаковки, могат да се организират различни конкурси за рисунки, есета и др. на теми, свързани с отделното събиране на отпадъците и техния принос към околната среда.
- Стимулиране изграждането на леснодостъпни площадки за предаване на отпадъци от страна на гражданите;
- Увеличаване размера на санкциите, заложен в Общинските Наредби при смесването на отпадъци и изхвърляне на рециклируеми и оползотворими отпадъци в контейнерите за битови отпадъци;

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.

=====

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪТЪКЛО;

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци

Оперативни цели: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци;

Повишаване на участието на обществеността при управление на дейностите по отпадъци в общината;

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	целев	
Оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъците от хартия, метали, пластмаса и стъкло -увеличаване броя на съдовете за разделно събиране на отпадъците при необходимост;	10000	Организации по оползотворяване на отпадъците	Постоянен 2016-2020	Осигуряване целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло.	Брой поставени съдове; местонахождение	Предприети мерки от страна на Организации по оползотворяване на отпадъците за изпълнение на поставената цел 2	Организации по оползотворяване на отпадъците;
Усъвършенстване на схеми за разделно събиране на отпадъци от опаковки в административните сгради, търговски, туристически и други обекти, в съответното населено място.	5580	Организации по оползотворяване на отпадъците	2016-2020г.	Осигуряване повторна употреба и рециклиране на отпадъци от опаковки	Актуализиране на схемите ежегодно и включване на нови обекти	Ефективност от създадената и приложена Схема за разделно събиране на отпадъците	Фирми; Дружества; Обществени организации; Общинска администрация
Разделно събиране на офис хартия (самостоятелно или като част от системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки) в административните и обществени сгради.	Съгласно подписан договор	Фирми; Притежатели на офиси	2016-2020г.	Осигуряване рециклиране на отпадъци от офис хартия	Количество предадена офис хартия	Увеличаване дела на използваната рециклирана хартия	Фирми; Дружества; Обществени организации; Общинска администрация
Провеждане на национални срещи с кметове на общини, и представители на компетентните	10000	МОСВ, Организации по	Постоянен 2016-2020	Изпълнение на стратегическите цели по управление	Провеждане национални	Осигуряване прилагане изискванията на	Кметове на общини; МОСВ

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.

=====

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	целиви	
институции, по прилагане на законодателството за разделното събиране на отпадъците		оползотворява не на отпадъците; Други		на отпадъците на местно ниво	срещи и кампании	законодателството на национално , регионално и местно ниво	Други
Периодично подновяване на договори с организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки, НУБА и ИУЕЕО преди изтичане на действията	-	Общински бюджет	2016-2020	Общината разполага с допълнителни количества разделно събирани и рециклирани битови отпадъци	Етапи на проучване и сключване/ допълване на договора	Сключени/ допълнени договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, НУБА, ИУЕЕО и др.	Общинска администрация
Изготвяне ежегодни годишни отчети за количествата образувани <i>битови отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло в Община Сунгурларе</i>	Не се изисква	Общинска администрация	Ежегодно 2016-2020	Информираност и предприемане на мерки	Отчет-количества в тон/год.	Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година	Кмет на общината
Търсене на съдействие и извършване на съвместни проверки с органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от съдовете за разделно и организирано събиране на отпадъци.	Не са необходими допълнително средства	Не са необходими допълнително средства	2017-2020	Намаляване нерегламентираното събиране на отпадъци	Брой извършени проверки и съставени протоколи/актове	Увеличени количества отпадъци предадени за рециклиране/оползотворяване	Община Сунгурларе Органите на реда

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ
НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ**

**ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ
ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА
БИООТПАДЪЦИТЕ**

1. Въведение и основни положения

Със Закона за управление на отпадъците и Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020) са поставени конкретни цели пред Общините за намаляване на количествата депонирани биоотпадъци на депата за отпадъци и насочването на потока към други методи за третиране и оползотворяване.

Общата цел е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци образувани в Република България през 1995 г.

Законодателството, свързано с биоразградимите отпадъци разделя процесите, съпътстващи намаляването на депонираните биоотпадъци на два етапа: разделното събиране на биоотпадъците и третирането на отпадъците.

Съгласно чл.7 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 5 Юни 2018г.), разделно събраните биоотпадъци се оползотворяват чрез дейностите, обозначени със следните кодове по Приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби на ЗУО:

1. R 3 – рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители (включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация), и/или
2. R 1 0 – обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието и околната среда;

2. Цел на подпрограмата

Стратегическа цел

Количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци да бъде под 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани от Общината през 1995 г.

Оперативна цел

- Предприемане на мерки за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци;
- Увеличаване на количеството рециклирани и оползотворени отпадъци;
- Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците;
- Прилагане на екологосъобразно обезвреждане на отпадъците.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки

Към момента на съставяне на настоящата програма на територията на община Сунгурларе не се извършва разделно събиране на биоразградими.

За подобряване на управлението на биоотпадъците в населените места на Община

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

Сунгурларе биха могли да бъдат създадени системи за разделно събиране на биоотпадъците. Това може да бъде възможно, чрез обособяването на специални контейнери, с които могат да се обслужват отделни жилищни сгради, определени райони, ресторанти, фирми осъществяващи кетъринг и др. Друга система е предаването от „ръка на ръка“, т.е. събирането на биоотпадъците директно от домовете. С изграждане на системата за разделно събиране на биоотпадъци е необходимо и започването на интензивни разяснителни кампании сред населението, за да има ефективност изградената система. Би могло да се извърши и разделно събиране на градински отпадъци, обучения на персонала на фирмата извършваща дейността по поддръжка на парковата и площадна растителност. Може да се извършат дейности, относно насърчаването на домашното компостиране. Възможно е да бъдат изготвени брошури за начина на разделяне и събиране на биоотпадъците, по които да се ориентира населението на Общината.

С оглед на това след въвеждането на системата е необходимо и промяна в общинските нормативни наредби, в които да са поставени изисквания, срокове и наказателна отговорност към гражданите относно ползването на системата.

Конкретните мерки, които са заложили в настоящата подпрограма за постигане на целите на управлението на биоотпадъците, които могат да се предприемат са:

- Разделното събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци, т.ч. определяне на места за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.
- Закупуването на съдове за разделно събиране на биоотпадъци

В подпрограмата не са включени и част от мерките, които имат пряка връзка с постигането на оперативните цели на подпрограмата. Пряко отношение към постигането на набелязаните цели на настоящата подпрограма са например някои от следните мерки:

- Осъществяване на информационни кампании за предотвратяването на отпадъците и за насърчаване населението и бизнеса да събира разделно отпадъците, за насърчаване домашното компостиране и за предоставяне на информация за битовите отпадъци;
- Използване на електронна информационна система за отпадъците, чрез която би било възможно събирането на данни за отпадъците, в която съответно ще може да се осъществява степента на постигане на целите и вземане на съответните управленчески решения;
- Обучителни програми, в които да се осъществява поддържане и подобряване на капацитета на администрацията и контролиращите органи;
- Мерки, които са свързани с подобряването на оползотворяването и рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, тъй като те представляват едновременно биоразградими отпадъци и спомагат за изпълнението на целите за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци.

Осъществяването на мерките заложили в подпрограмата ще окажат съществен принос както за изпълнение на националните цели, така и за целите за намаляване на парниковите газове. Прекратяването на депонирането на биоразградимите отпадъци и увеличаване на рециклирането и оползотворяването им ще доведе до намаляване на емисиите на парниковите газове, което ще спомогне и в борбата с климатичните промени.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ
ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ
БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ**

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.

Оперативна цел: Достигане на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци.

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	целев	
Разделно събиране и съхраняване на битовите биоразградими отпадъци, в т.ч. определяне на места за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане	По одобрена план-сметка за разходите по дейност чистота	Собствени средства; ПУДООС ОПОС 2014-2020	до 2019г.	Изпълнение на целите съгласно чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО	бр. съоръжения бр. транспортни средства бр. съдове	Ефективна система за събиране на биоразградими отпадъци	Община Сунгурларе PCYO – Братово-Запад
Закуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци	Бюджет на общините в PCYO; ОПОС 2014-2020	Собствени средства; ПУДООС ОПОС 2014-2020	до 2019г.	Изпълнение на целите съгласно чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО	бр. закупени съдове	Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци извън регламентираните места	Община Сунгурларе PCYO – Братово-Запад
Изготвяне на график за обслужване на съдовете за събиране на биоотпадъци (при изпълнение на горната мярка)	Не са необходими допълнителни средства	Общински бюджет	2018-2020	Създаване на прозрачност при управление на биоотпадъците	Изготвени графици за периода и честотата на събиране	Създадена ефективна система	Община Сунгурларе
Закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране	Бюджет на общините в PCYO;	Бюджет на общините в PCYO; ПУДООС; ОПОС 2014-2020	до 2019г.	Изпълнение на целите съгласно чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО	бр. закупени съдове	Насърчаване на домашното компостиране	Община Сунгурларе PCYO

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.

=====

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	цели	
Създаване на организация и водене на регистър в общината за осъществено разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от ресторанти, хотели, заведения за обществено хранене		-	Постоянен 2016-2020	Предотвратяване образуване на отпадъци; третиране по екологосъобразен начин	Въведена система по места към ресторанти, хотели, заведения за обществено хранене	Брой ресторанти, хотели, заведения за обществено хранене обхванати	Общинска администрация за регистъра; Отчетност-фирми

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ
НА РИСКА ОТ ДЕПониРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ**

**ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАМЕ И
ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ
РАЗРУШАВАНЕ**

1. Въведение

„Отпадъците от строителство и разрушаване“ са отпадъци, които са се образували в следствие от строително - монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест и др.. които съответстват на кодовете на отпадъците от група 17 от Приложение № 1 на Наредба № 2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците, издадена от Министъра на околната среда и водите, обн.. ДВ. бр.66 от 08.08.2014г.

Отпадъците генерирани по време на строително-монтажни дейности до известна степен подлежат на рециклиране и повторна употреба като по този начин от проблем за околната среда могат да се превърнат във важен ресурс.

Съгласно европейското законодателство до 2020г. подготовката за повторна употреба, рециклирането или друго оползотворяване на неопасните строителни отпадъци следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло. Съгласно ЗУО целите за рециклиране или друго оползотворяване на строителните отпадъци трябва да се достигнат през годините както следва:

До 01.01.2016г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;

До 01.01.2018г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;

До 01.01.2020г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Както в ЗУО, така и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали е определена йерархия при управлението и третирането на отпадъците. При строителните отпадъци се използва следния йерархичен подход:

- Предотвратяване;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени:
- Оползотворяване в обратни насипи;
- Оползотворяване за получаване на енергия от строителни отпадъци, които не могат да бъдат рециклирани и/или материално оползотворени;
- Обезвреждане на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени.

С Наредбата са определени и изискванията към съдържанието на плановете за управление на строителните отпадъците, редът и начина за тяхното съгласуване и проследяване изпълнението им от местата администрация както и изискванията за селективно разделяне и материално оползотворяване на отпадъците от строително - монтажните работи. Изискването за разработване на план за управление на отпадъците не се прилага за:

- Разрушаване на сгради с РЗП под 100 кв. м.;

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

- Реконструкция, основен ремонт и/ или промяна предназначението на строежа с РЗП, по-малка от 500 кв.м.;
- Строеж на сгради с РЗП с по-малка от 300 кв.м.;
- Разрушаване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, когато тяхното премахване е наредено по спешност от компетентните органи.

Целта на плановете за управление на строителните отпадъци е да се следи и контролира изпълнението на законодателството и постигане на заложените цели в него.

Считано от 14 юли 2014 г. възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства, отговарят за влягането в строежите на рециклирани строителни материали или на третирани строителни отпадъци за материално оползотворяване в обратни насипи съгласно Приложение 10 към Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали в количества, както следва:

- за строителство на сгради - 2 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
- за строителство на пътища - 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
- за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища - 3 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
- за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура - 8 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
- за оползотворяване на предварително третирани строителни отпадъци в обратни насипи - 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти.

Посочените цели се постигат поетапно както следва:

Таблица 11. Поетапно постигане на целите

Вид строителна дейност	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Строителство на сгради, финансирани с публични средства	1%	1%	1%	1,5%	1,5%	1,5%	2%
Строителство на пътища с публични средства	5.0%	5.0%	8.0%	8.0%	8,0%	10%	10%
Рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, финансирани с публични средства	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, финансирани с публични средства	3,0%	3,0%	5,0%	5,0%	6,0%	7,0%	8,0%

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

Оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	8,0%	9,0%	10%	11%	11%	11%	12%
---	------	------	-----	-----	-----	-----	-----

2. Цели на подпрограмата за подобряване управлението на строителни отпадъци

Стратегическа цел: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци.

Оперативни цели:

- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.
- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци.
- Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта.
- Развитие на устойчиви системи за управление на специфични потоци отпадъци.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки

В повечето случаи отпадъците се изхвърлят в контейнери за общ битов отпадък и по този начин, чрез системата за сметосъбиране и сметоизвозване постъпват за депониране.

За подобряването управлението на строителните отпадъци могат да бъдат дадени някои от следните препоръки:

Част на строителните отпадъци в т.ч. и на отпадъците от ремонтните дейности на домакинствата генерирани на територията на общината, да се съхраняват временно на определени и отредени за целта терени и в следствие да се извозват за обратни насипи, рекултивационни дейности на стари кариери и други подходящи начини за оползотворяване. Прилагането на подобен подход би спестил разходите на общината за извозване и депониране на строителните отпадъци на регионалното депо - както на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата, които се изхвърлят в контейнерите за смесени битови отпадъци, така и от строителните дейности на общината, като възложител на подобен вид дейности.

Конкретните мерките, които са заложили в подпрограмата за подобряване управлението на строителните отпадъци се отнасят основно до:

- Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата и юридическите лица на територията на общината;
- Актуализиране на нормативната уредба за прилагане на ЗУО и НАРЕДБАТА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

В настоящата подпрограма не са включени и част от мерките, които имат пряка връзка с постигането на нейните цели, и до голяма степен биха подобрили управлението на строителните отпадъци. Такива са например:

- Програми за обучение и повишаване капацитета на служителите за целите на изпълнението на изискванията за строителните отпадъци;
- Осъществяване на информационни кампании за насърчаване населението и бизнеса да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за отпадъците;
- Разработване на общинска система за управление на отпадъците, вкл. за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ
ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И
ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ**

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.

Оперативната цел: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от домакинствата и от строителните дейности на общината.

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	целиви	
Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образуван и от домакинствата и юридическите лица на територията на общината	Съгласно изготвени АРП, ПИП и КСС	Такса „битови отпадъци“ ПУДООС Публично-частни партньорства ОПОС 2014-2020	2019г.	Изпълнение на изискванията на чл.19, ал.3, т.5 от ЗУО	Изградена система за събиране и съоръжения за третиране на строителни отпадъци и земни маси	Повишаване количеството на рециклирани строителни отпадъци в общината	Община Сунгурларе
.Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци		Общински бюджет	постоянен	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Намален риск за околната среда	Община Сунгурларе
Водене на отчетност за количествата на предадени и оползотворени строителни отпадъци.	Не са необходими допълнителни средства	Не са необходими допълнителни средства	2016-2020	Водене на отчетност и контрол върху СО	Отчети за образувани и третирани СО	Създадена база данни за СО	Община Сунгурларе

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.

=====

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	целиви	
Водене на отчетност за количествата на вложените рециклирани материали в строителството.	Не са необходими допълнителни средства	Не са необходими допълнителни средства	2016-2020	Изпълнение на изискванията на законодателството	Количества вложени рециклирани строителни материали	Изпълнение на целите за влагане на рециклирани СО	Община Сунгурларе
Определяне на длъжностни лица за съгласуване и одобрение, както и за последващ контрол на планове за управление на строителни отпадъци	Не са необходими допълнителни средства	Не са необходими допълнителни средства	2019г.	Изпълнение на целите за СО	Брой съгласувани проекти	Контрол върху дейностите на управление на СО	Община Сунгурларе

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ
НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ**

**ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА
РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО
РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ**

1. Въведение и основни положения

Управлението на специфични потоци масово разпространени отпадъци е вменено задължение за всяка местна администрация .

В законодателството са поставени цели за достигане на разделното събиране и рециклиране на различните видове отпадъци, което е на Национално ниво, основно насочено към организациите по оползотворяване и/или лица, изпълняващи задълженията си самостоятелно.

Целите не могат да се постигнат без съдействието на органите на местната власт, които с помощта на организации и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, образувани от дейността на домакинствата.

Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и са поставени условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

Кмета на Общината е отговорен за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

2. Цели на подпрограмата

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативна цел

Изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

3. Анализ и описание на съществуващото състояние

3.1. Електрическо и електронно оборудване /ЕЕО/

Чрез Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/ са вменени изисквания на местната администрация за оказване на съдействие на организациите по оползотворяване /Ооп/ при изпълнение на задълженията им за събиране на ИУЕЕО и/или изпълнение, чрез участие в организираните системи за разделното събиране на тези отпадъци.

Община Сунгурларе има сключен договор с "ЕЛЕКТРООПОЛЗОТВОРЯВАНЕ" ЕАД веднъж или два пъти годишно се прави кампания за събиране на излезли от употреба електрическо и електронно оборудване, като за целта чрез съобщение на интернет страницата на общината, както и в местния общински вестник се обявява периодът на кампанията (през 2018г. кампанията е проведена в периода 10.09-14.09.2018г.).

Вариантите за изпълнение на изискванията са няколко:

- Съдействие на организациите по оползотворяване, чрез определяне на места и организиране на система за разделно събиране на тези отпадъци.
- Местата могат да бъдат обособени като площадки за предаване на отпадъците и/или места за разполагане на специализирани контейнери за този вид отпадък. Този вариант не е удачен поради изискването за разполагане на контейнери за събиране на отпадъците. Общината е разположила по няколко контейнера от двете организирани системи за събиране на отпадъците – за битови отпадъци и за разделно събрани отпадъци от опаковки и допълнителна система за ИУЕЕО би усложнила многократно както администрацията, така и населението. Вследствие на това ефектът от системата няма да бъде пълноценен. Изграждането на площадка за събиране само на ИУЕЕО би било финансово неизгодно и нецелесъобразно, тъй като е необходимо наемане на работна ръка и придвиждане на експлоатационни разходи, като ток, вода и др.
- Сключване на договор с частни лица, притежаващи площадки за предаване на отпадъци и които имат издаден разрешителен документ по реда на ЗУО за дейности с отпадъци.
- При този вариант, чрез договор за сътрудничество могат да се ползват вече изградените площадки за вторични суровини на частни лица и гражданите да се насочват за предаване на ненужното им ИУЕЕО на тях. Вариантът не е много подходящ поради това, че регламентираните площадки са малко на брой и лицата които ги експлоатират трудно биха се съгласили за приемането на отпадъците без възнаграждение.
- Третият вариант, за изпълнение на задълженията на Наредбата е сключване на договор с Ооп за събиране на отпадъците от ИУЕЕО на мястото на образуването им, т.е. от домакинствата.

Този вариант е най-удачен и приемлив както за администрацията, така и за населението.

При него не се налага гражданите да извършват никакви разходи по транспортирането на отпадъците от ИУЕЕО, а същите могат да предадат директно от дома си. В същото време администрацията няма разходи по експлоатация на площадки и/или специализирани контейнери.

3.2. Батерии и акумулатори

Задълженията на общината в това отношение са определени в „Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори” (ПМС №351/27.12.2012 г. ДВ бр.2/08.01.2013 г.).

Наредбата се прилага за всички видове батерии и акумулатори, независимо от тяхната форма, обем, тегло, състав или употреба при пускането им на пазара и маркирането им, както и за негодните за употреба батерии и акумулатори.

Съгласно чл.27 ал.1 от Наредбата, кметът на общината организира дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) и/или оказва съдействие на организациите по оползотворяване на НУБА като в това число определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и местата за предаване.

Съгласно Договор между Община Сунгурларе и „ТРАНСИНС БАТЕРИ“ ООД, гр. Варна, за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), като съдове

за разделно събиране на НУБА са поставени в училища, детски градини, кметства, читалища и търговски обекти.

Обслужването им е посредством подаване на заявка до организацията при запълване на обема им. Този вариант е удачен поради лесната достъпност на кошчетата на повече места и същевременно с това се осъществява и контрол. При организиране на система от контейнери на тротоарните площи не могат да се проследят и опазят от посегателства събраните количества, като също трябва да се отчитат и транспортните разходи по поддържане на системата, което не е удачен вариант.

За по - добра ефикасност на системата е необходимо:

- Постепенно увеличаване на местата на разполагане на кошчетата;
- Провеждане ежегодно на разяснителни кампании;
- Засилване на контрола относно спазването на забраната за изхвърляне на тези видове отпадъци, извън регламентираните за целта места.

3.3. Масла и нефтопродукти

Задълженията на общината в това отношение се определят от „Наредба за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти”, приета с ПМС №352/27.12.2012 г., ДВ бр.2/08.01.2013 г.

Съгласно чл.39 ал.1 от Наредбата, кметът на общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване и обезвреждане, като определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението и условията за приемане на отработените масла.

Тук вариантите за определяне на местата за смяна на отработени масла са идентифициране и посочване на гражданите на всички оторизирани сервиси, където в Общината се извършва тази дейност. Необходимо е да бъде изготвен списък с местата и лицата, отговорни за дейността, който да бъде публично оповестен.

Съгласно Договор между Община Сунгурларе и „ЕКОЛЕНД КОНСУЛТ“ ЕООД се изпълняват задълженията на Община Сунгурларе съгласно разпоредбите на чл.19. ал.3, т.7 от ЗУО, по отношение събирането на отработените масла.

3.4. Негодни за употреба гуми

С „Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми”, приета с ПМС № 221/14.09.2012 г., обн., ДВ, бр. 73 от 25.09.2012 г., се вменяват отново същите изисквания, както на по - горните специфични отпадъци, а именно определяне на места за събиране на ИУГ на територията на Общината и съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване до предаването им за оползотворяване.

Проблемът с този вид отпадък е голям, тъй като в страната почти липсват рециклиращи предприятия конкретно за този отпадък, а той е силно разпространен. Малкото фирми и организации, занимаващи се с оползотворяването му не могат да покрият цялата страна, което създава допълнителни предпоставки за недоброто му управление.

Община Сунгурларе има договор за сътрудничество с „Трансинс авторециклиращ консорциум“ АД гр. Варна от 02.09.2013г., по отношение организиране на дейностите по събиране, съхранение и предаване за последващо оползотворяване и/или обезвреждане на излезли от употреба гуми(ИУГ).

Добър вариант се явява и изграждането на площадката за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата, където лесно могат да се събират от населението и в последствие да се предават на организацията.

3.5. Излезли от употреба моторни превозни средства

Изискванията на „Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства“, приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7/2013 г., възлагат задължения на кмета на Общината отново за определяне на места и изграждане на Общински площадки за събиране на ИУМПС, като тук изискването е поставено в случай, че лицата които пускат на пазара МПС не са изградили собствени такива.

Към момента на територията на Общината няма площадки за разкомплектоване на ИУМПС.

- Конкретни мерки при управлението на тези отпадъци са:
- Изготвяне на указания и правила за събиране на излезли от употреба МПС, находящи се на територии общинска и/или държавна собственост;
- Информирание на обществеността за местата, където могат да предадат ИУМПС;
- Оказване на съдействие на организациите по оползотворяване;

Управлението на едрогабаритните отпадъци е важна част от цялостния процес на планиране на дейността, свързана с управлението на отпадъците в Общината.

В голямата си част едрогабаритните отпадъци съдържат голям процент рециклируеми материали като метал, дърво, желязо и др. Въвеждането на организирано предаване и събиране на тези отпадъци ще доведе до нарастване на количествата отпадъци за оползотворяване и същевременно ще намалее риска от замърсяване на околната среда и изхвърлянето им на нерегламентирани за целта места.

Задълженията на местната администрация в законодателната уредба към едрогабаритните отпадъци са осигуряване на площадки, на които гражданите безвъзмездно да ги предават.

Община Сунгурларе има сключен договор за сътрудничество с „АУТОРЕК“ ЕАД, гр. Бургас от 09.09.2013г. по отношение изпълнение на задълженията на община Сунгурларе във връзка с управлението на отпадъците от МПС (ИУМПС).

Необходимо е вземане на решение от страна на общинското ръководство относно начина на осигуряване на площадката, което ще доведе да значително намаляване на количествата, постъпващи за депониране. Решението трябва да определи дали ще се поддържа сключеният договор с оператора на съществуваща площадка и/или ще се изгради такава собствена. Необходимо е да се проведе и информационна кампания сред населението за указване на начина за ползване на площадката, видовете и условията за приемане на отпадъци, поставени забрани, ограничения за предаване на отпадъците, въвеждане на нормативни изисквания за забрана за изхвърляне извън определените места и др.

При осигуряване на финансиране, Общината може да извършва веднъж или няколко пъти годишно кампании за организирано събиране на едрогабаритни отпадъци по домовете и/или поставяне на същите на определени посочени от Общината места, от които в последствие да се извозват.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“

Оперативна цел : Изпълнение задълженията на общината относно съдействие при организиране на системите за разделното събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	целиви	
Изграждане на площадка за събиране и временно съхранение на отпадъци от ИУЕЕО от граждани	-	Общински бюджет Частни инвестиции	30.12.2020г.	Разделно събиране на ИУЕЕО	Извършени мерки за изграждане на площадка	Изградена площадка	Община Сунгурларе Частни инвестиции Регионално сдружение
Създаване на регистър на лицата, притежаващи разрешителни документи за дейности с отпадъци от ИУЕЕО на територията на Общината	-	-	30.12.2020г.	Прозрачност и информираност при управление на ИУЕЕО	Създаден регистър	Създадена база данни за образованите ИУЕЕО на територията на Общината	Община Сунгурларе РИОСВ – Бургас
Оптимизиране на системата за събиране на батерии и акумулатори		"ТРАНСИНС БАТЕРИ" ООД	ежегодно	Увеличаване на разделно събраните НУБА	Справка за разположени е на системата	Достъпност на системата за гражданите	Община Сунгурларе "ТРАНСИНС БАТЕРИ" ООД
Засилване на контрола от страна на Общината за спазване на забраната за изхвърляне на отпадъци от батерии и акумулатори, извън регламентирани места	-	-	30.12.2020г.	Увеличаване количествата на разделно събрани НУБА	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата	Община Сунгурларе
Изготвяне на списък с лицата, притежаващи разрешителен документ за извършване на	-	-	30.12.2020г.	Прозрачност при управление на	Изготвен списък	Създадена база данни за лицата извършващи	Община Сунгурларе РИОСВ – Бургас

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.

=====

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	целиви	
дейности по събиране, съхранение и оползотворяване на отпадъци от масла и нефтопродукти на територията на Общината				отпадъците от масла и нефтопродукти		дейности с масла и нефтопродукти	Фирми, притежаващи разрешителни документи за такава дейност
Изготвяне на списък с местата, където могат да се предават отпадъци от негодни за употреба гуми	-	-	30.12.2020г.	Информираност и прозрачност	Изготвен списък	Създадена база данни за негодни за употреба гуми	Община Сунгурларе РИОСВ-Бургас Фирми, притежаващи разрешителни документи за такава дейност
Изготвяне на указания и правила за събиране на ИУМПС, находящи се на територии общинска и/или държавна собственост	-	-	30.12.2020г.	Събиране и третиране на ИУМПС	Изготвени правила/указания	Създадена организация за управление на ИУМПС	Кмет Зам.кмет ОУ на МВР

**ЦЕЛ 3: УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, КОЕТО ГАРАНТИРА ЧИСТА И
БЕЗОПАСНА ОКОЛНА СРЕДА**

**ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И
ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯТА КАПАЦИТЕТ НА
ОБЩИНАТА**

1. Въведение

Информационното осигуряване на дейностите по управление на отпадъците е с важно значение при процесите на техният контрол. Необходимо е общината да разполага с достатъчно и надеждни данни за различните видове и потоци отпадъци, с които борави или който се образуват на територията ѝ, но се управляват от други лица.

Едновременно с информационното осигуряване е важно Общината да разполага с квалифицирани кадри в администрацията, които да събират и обработват информацията, както и да изчисляват степента на постигане на годишните цели.

2. Цели на подпрограмата за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината

Стратегическа цел: Укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците.

Конкретните мерки, които са заложи в подпрограмата за информационно осигуряване, запазване и подобряване административния капацитет на общината са както следва:

- Изграждане и поддържане на информационна система и база данни за количества, състав на отпадъците и други параметри;
- Осигуряване на обществен достъп на данни за отпадъците в Общината;
- Актуализиране на публичните данни за оторизираните лица, на които могат да се предават отпадъци, както и мястото, вида и заплащането на услугата;
- Укрепване на административния капацитет чрез обучения на администрацията, отговорна за управлението на отпадъците в общината;
- Промяна в структурата на управление на човешките ресурси в Общината и осигуряване на щатни бройки отговорни единствено за управление на отпадъци.

**ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ КЪМ
ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА
АДМИНИСТРАТИВНИЯТА КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА**

Стратегическа цел 3: „Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда”

Оперативна цел: Подобряване качеството на информацията и на административния капацитет в общината

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	целев	
Участие на обществеността в процеса на управление на отпадъците: -при приемане на общински наредби, програми, планове	500	Общински бюджет	Постоянен 2015-2020	Отговорност и заинтересованост от страна на обществеността	Включване на обществеността в процеса на вземане на решения	Непрекъснато въвличане на обществеността в процесите на реализация на стратегическите цели и целите на местно ниво	Общинска администрация
Община осигурява: -публикуване на годишните отчети за отпадъците; -публикуване на годишния отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците; -публикуване на актуалните промени „Ново” в областта на управление на отпадъците на сайта на общината.	Не се изискват	Общински бюджет	Постоянен 2016-2020	Повишаване на информираността	Информираност на населението	Осигурен достъп и информационна безопасност	Общинска администрация
Подобряване на административния капацитет на общината за контрол по чистотата на населените места При необходимост включително назначаване на допълнителен персонал	5040/год. заплата; 250 за ЛПС	Общински бюджет	Постоянен 2016-2020	Опазване компонентите на околната среда	Подобряване капацитета на органите по места в общината	Ефективен контрол при управление на отпадъците	Община; Кметства

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.

=====

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	цели	
Непрекъснато участие в обученията на специалистите в общинската администрация, ангажирани с прилагане на законодателството по управление на отпадъците.	10000	Общински бюджет	Постоянен 2016-2020	Осигуряване непрекъснато обучение	Осигуряване на участия в обученията	Нарастване на капацитета на специалистите във връзка с контрола по места	Община
Община Сунгурларе да актуализира периодично общинските наредби за събиране, съхранение, транспортиране на битови, строителни и масово разпространени отпадъци, в съответствие с изискванията и целите на националното законодателство, включване на изисквания за събиране на опасни отпадъци от домакинствата, взаимодействие със системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, участие в сдруженията на общини при управление на отпадъците на регионално ниво при настъпили промени и актуализации на национално, регионално и местно ниво.	Не се изисква	Общински бюджет	При нужда ; Свързано с изменения в нормативни актове	Осигуряване изпълнението на законовите изисквания	Осигуряване на актуална информация чрез общинските нормативни актове	Непрекъснато въвличане на обществеността в процесите на реализация на стратегическите цели и целите на местно ниво	Община

**ЦЕЛ 4: ПРЕВРЪЩАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В КЛЮЧОВ ФАКТОР ЗА
ПРИЛАГАНЕ НА ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**

**ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ
КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО
ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**

1. Въведение

Информирането и участието на обществеността е основен компонент във всяка програма за управление на отпадъците. Отпадъците са част от човешката дейност и без участие на населението, основен генератор на битови отпадъци, дори и най-добре разработената програма не може да постигне своите цели. От особена важност е да се повиши разбирането сред населението и бизнеса за йерархията при управление на отпадъците т.е. за приоритетният ред на това как да се справяме с отпадъците, както и за отговорностите на всеки, който образува или допринася за образуването на отпадъци, включително и отговорността да покрива пълните разходи за своите действия.

2. Цели на подпрограмата за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците

Стратегическа цел: Повишаване на приноса на обществеността в прилагане йерархията при управление на отпадъците.

3. Анализ и състояние на съществуващото състояние и бъдещи мерки

Дейността по управление на отпадъците в Общината трябва да става напълно прозрачно, същевременно с това трябва да се дават и повече възможности на населението за участие в процесите.

В настоящата подпрограма са включени мерки за подобряване информираността на обществото, който е основен генератор на отпадъци, чрез изграждане и поддържане на система за количествата, състава и други параметри на отпадъците. Специално внимание може да бъде обърнато на работата с децата в детските градини и училищата на територията на общината, в предвид създаването у тях на нагласи и поведение относно отпадъците. Друга група мерки е насочена към участието на обществеността в процеса на вземане на решенията относно политиката за отпадъци, чрез провеждане на анкети и допитвания за различни въпроси.

За достигане целите на подпрограмата могат да бъдат дадени следните препоръки:

- Да се осъществи поддържането на актуална информация за дейността, чрез секция в сайта на общината, да се продължават да се организират различни мероприятия в които активно да участват гражданите, като например Ден на Земята, „Да изчистим България за един ден“, кампании за почистването на отпадъци, конкурси свързани с управлението на отпадъците, обществени прояви и др.

Конкретните мерки заложили в подпрограмата за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците са:

- Осигуряването на информация на обществеността по всички въпроси и ангажименти, вменени от закона чрез интернет страницата на община, както и по друг подходящ начин;
- осигуряване на интернет достъп по националната нормативна уредба чрез линк към интернет страницата на МОСВ и РИОСВ;
- осигуряване на интернет достъп до общинската нормативна уредба, свързана с управлението на отпадъците - програма, наредби.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ
ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА
ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Оперативна цел: Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците.

Мярка/Дейност	Бюджет (очаквани разходи)	Възможни източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни за изпълнение
					текущи	цели	
Осигуряване на информация на обществеността по всички въпроси и ангажименти, вменени от закона чрез интернет страницата на общината и по друг подходящ начин: – Осигуряване на интернет достъп по националната нормативна уредба чрез линк към страницата на МОСВ и РИОСВ – Бургас	Не се изисква	Общинска бюджет	Постоянен	Информираност на населението	Осигуряване на актуална информация	Компетентна и информирана общественост	Община Сунгурларе
Организиране на различни мероприятия- почистване на зелени обществени площи, локални сметища и др.	5 000	Общински бюджет	Ежегодно	Информираност и участие на населението и бизнеса	Брой включени участници	Създадени условия за привличане на населението	Зам.кмет Еколог
Поддържане на горещ телефон за подаване на сигнали,жалби, предложения, свързани с УО	Не се изисква	Общинска бюджет	Постоянен	Участие на населението при контрол на дейността по отпадъци	Брой подадени сигнали , предложения и др.п.	Контрол на отпадъците с участие на населението и бизнеса.	Зам. Кмет Еколог

6 КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Общинската програма за управление на отпадъците е елемент от цялостната регионална и общинска система за планиране, поради което в този раздел е представена връзката между програмата и другите областни и общински документи. При разработване на целите на Общинската програма за взети предвид анализите и предвижданията на други областни и общински програми, от които пряко или косвено произтичат част от мерките, заложиени в настоящата програма. От своя страна изпълнението на програмата ще допринесе в по-малка или по-голяма степен за постигането на целите на областната и общински планови документи.

На национално ниво главният стратегически план, от който произхожда настоящата програма е Националният план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Съгласно Закона за управление на отпадъците, Общинските програми за управление на отпадъците трябва да отговарят и да са съобразени със структурата, целите и предвижданията на Националния план, както и да съвпадат с неговия планов период.

Настоящата програма е изготвена в пълно съответствие с Националния план за управление на отпадъците и с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците от 31.03. 2015 г. на МОСВ.

Възможност за реализиране на основните приоритети са залегнали в следните стратегическите документи за регионално развитие:

☞ Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. /НПУО/

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: Общество и бизнес, които не депонират отпадъци.

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:

Цел 1: Намалване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда;

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците;

В рамките на НПУО 2014-2020 г. са разработени девет програми, които чрез своите дейности водят до постигане на изпълнението, както на конкретните програмни цели (стратегически/оперативни цели), така и на четирите стратегически цели на националния план.

Изборът на конкретни мерки и тяхната комбинация във времето представляват различни алтернативи за достигане на набеязаните цели. Основните принципи, на които се основава Националната програма за управление на дейностите по отпадъците:

- ◆ Устойчиво развитие;

- ◆ Предотвратяване и йерархия на управлението на отпадъците;
- ◆ Превантивност - предимство на предотвратяването на замърсяване преди последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
- ◆ Достатъчност и самостоятелност при управление на отпадъците;
- ◆ Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи;
- ◆ ”Замърсителят плаща” и в частност “отговорност на производителя”;
- ◆ Интегрирано управление на отпадъците;
- ◆ Участие на обществеността.

Целите и приоритетите на НПУО дават рамката на местните власти респективно на община Сунгурларе при разработването на политика за управление на дейностите по отпадъците, включително въвеждане и насърчаване на предотвратяване на отпадъци, разделното събиране на битови отпадъци и отпадъци от дейността на публични и търговски обекти, управление на специфичните отпадъчни потоци.

☞ **Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010 – 2020 г.**

В Националния стратегически план са заложили целите, които Република България трябва да постигне при управлението на биоразградимите отпадъци.

Най-голямо отношение към предвижданията на ОУПО има мярка №1 - Включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за намаляване на биоразградимите отпадъци;

- предотвратяване на образуването на биоразградимите отпадъци - рециклиране на биоразградимите отпадъци (хартия и картон);
- компостиране на зелени отпадъци от паркове, градини, търговски обекти и хранителната индустрия;
- оползотворяване на биоразградимите отпадъци с производство на биогаз;
- оползотворяване на биоразградимите отпадъци с производство на енергия (изгаряне);
- въвеждане на домашно компостиране - провеждане на информационни кампании сред населението.

☞ **Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.**

Стратегическия план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България поставя мерките и начините на действие за изпълнение на целите, заложили в ЗУО за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, образувани от строителство и влагане на рециклирани материали в строителството. Подобни мерки и план за действие са разработени в Общинската програма на местно ниво.

За изпълнението на мерките и целите е разработена подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци разрушаване на сгради.

☞ **Третия национален план за изменение на климата 2013-2020 г., и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци”**

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ-2015-2020г.**

=====

Управлението на отпадъците и по-конкретно третирането им е източник на парникови газове. Съгласно Националната инвентаризация на ПГ, сектор „Отпадъци“ включва следните подсектори:

- Емисии от депониране на отпадъци;
- Емисии от третиране на отпадъчни води;
- Емисии от изгаряне на отпадъци.

Секторът се явява един от главните източници на ПГ. Според Националния доклад за инвентаризация на ПГ от 2011 г. (представящ данни от базовата 1988 г. до 2009 г.) приносът на сектор „Отпадъци“ към общото количество емисии ПГ (без да се отчита LULUCF) е 10%, което го нарежда след сектор „Енергетика“ – 76% и сектор „Земеделие“ – 13% и пред сектор „Индустрия“ – 6%.

Като се вземат предвид дяловете на трите подсектора в емитираните ПГ се вижда, че съществено намаляване на емисиите от сектор „Отпадъци“ може да се постигне преди всичко с мерки в подсектор „Депониране на отпадъци“ и в по- малка степен в подсектор „Третиране на отпадъчни води. Стратегическите цели за намаляване на емисиите на ПГ залегнали в документа са:

- предотвратяването на образуването на отпадъци, което ще доведе до намаляване на количеството отпадъци за депониране.
- изграждане на инфраструктурата за третиране на отпадъците с финансовата помощ на Оперативна програма „Околна среда“

В мерките за намаляване на емисиите ПГ от депонираните отпадъци се предвижда:

- Предотвратяване на образуването на отпадъци за обезвреждане чрез насърчаване на ефикасното използване на ресурсите, доразвиване на колективните системи за разделно събиране на отпадъците от населението, обвързване на размера на такса „битови отпадъци“ с количествата на образуваните отпадъци, създаване на стабилни условия за пазарна реализация на получените материали от рециклирани отпадъци, намаляване на биоразградими отпадъци за депониране;
- Намаляване на отделения от депонираните отпадъци биогаз чрез въвеждане на улавяне и изгаряне на биогаза във всички нови и действащи регионални депа за отпадъци, въвеждане улавянето и изгарянето на биогаза в стари общински депа, които предстои да бъдат закрити, изследване на енергийния потенциал на образувания биогаз в депа, които предстои да бъдат закрити, въвеждане на измерване на количеството (дебита) на уловения биогаз в системите за изгаряне, за да се изпълни изискването за измерване и документиране с оглед признаване възстановяването на метана.

Видно от представеното описание на стратегическите цели в Третия национален план за изменение на климата 2013-2020 г. и на мерките/дейностите за постигането им, Планът на община Сунгурларе за управление на отпадъците, съответства на целите и мерките предвидени със стратегическия документ. Съвкупността от мерки, предвидени с ПУО, са насочени към предотвратяване на образуването на отпадъци чрез намаляване на количеството биразградими отпадъци за депониране, въвеждането на системи за разделно събиране и повишаване на информираността на обществеността , като основен фактор за постигане на тези цели

☞ Областната стратегия на развитие на област Бургас 2014-2020г.

Приоритет 7. Околна среда – сред най-запазената в България.

Специфична цел 8. Разработка на екостратегия за постигане на приоритет 7.

- Усъвършенстване от страна на общински власти, професионални кръгове, изследователски сдружения и други на регламентацията във връзка с разпореждането с отпадъци и чистота в градски, селищни и извънградски, и извънселищни територии;
- Активно включване на социални предприятия в дейността по почистване и събиране на отпадъци;

☞ **Общински план за развитие на община Сунгурларе 2014-2020г.**

- Приоритет 2: Развитие на местната икономика и повишаване на жизненият стандарт на населението:
 - Със специфична цел 3 „Подкрепа за повишаване на конкурентоспособността на малкия и среден бизнес“ се препоръчват се иновации, които подкрепят въвеждането на нисковъглеродни, енергийно ефективни и безотпадни технологии, както и оползотворяването и рециклирането на по-голямо количество отпадъци.
- Приоритет 4: Изграждане и осъвременяване на инфраструктура за интегрирано пространствено развитие и опазване на околната среда:
 - Специфична цел 4: Опазване на околната среда, превенция на природни рискове и климатична сигурност:
 - **Мярка 4.4.1. Подобряване и развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии -** Дейностите включват насърчаване на разделно събиране на отпадъците, компостиране на биоразградимите отпадъци, рециклиране и екологично обезвреждане в изпълнение на Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа в периода до 2020 г.

☞ **Програмата за опазване на околната среда на община Сунгурларе 2016-2020г.**

Настоящата общинска Програма за управление на отпадъците на община Сунгурларе 2015-2020г. е неразделна част от Програмата за опазване на околната среда на общината.

7 СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

7.1 Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Програмата за управление на отпадъците е динамичен документ, за който е необходимо да бъде организирано наблюдението на изпълнението ѝ, с цел реализиране и достигане на всички заложили мерки и цели.

За целта е необходимо ръководството на Общината да определи съответната Дирекция и/или отдел в структурата на общинската администрация, което ще отговаря

за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата.

Наблюдението на изпълнението на програмата е дълъг процес, при който е необходимо събирането на голяма база данни за отпадъците. Необходимо е ясно да се разпределят отговорностите на съответните длъжностни лица, отговарящи за дейността, както и на тези пряко или косвено свързани с тези дейности.

Изпълнението на програмата изисква да се следи за спазване на заложените мерки и цели, както в програмата, така и в подпрограмите към нея и да се отчитат, съгласно определените индикатори за изпълнение на конкретните дейности.

При отклонение от приетите мерки и цели е необходимо да се докладва това на ръководството и своевременно да се предприемат коригиращи мерки.

7.2 Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Съобразно Закона за управление на отпадъците, органът който одобрява и контролира Общинските програми за управление на отпадъците е Общинския съвет на съответната администрация.

Съгласно чл.52 от ЗУО ежегодно кмета на Общината, внася в Общинския съвет, Отчет за изпълнение на програмата за предходната година, като същият след приемането му се изпраща в Регионалната инспекция по околна среда и води за сведение.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение;
2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината;
3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението;
4. Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
5. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им.

Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година

1. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата
2. Заключение Приложения

Въведението включва уводни бележки, в които се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да се включат и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.

Отчетът за изпълнение е основната част от документа и представя промени в средата за изпълнение през отчетната година; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките се структурира по целите, включени в Програмата за управление на отпадъците.

В заключителната част се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.

В приложение в табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредък по изпълнение на програмата.

Съобразно с изискванията е необходимо ежегодно да се събира информация, обобщава и представя пред общински съвет за изпълнението на програмата и плановете за действие към подпрограмите.

Целта на контрола и отчитането на програмата е да се проследи ежегодно напредък на изпълнение на поставените мерки и цели в програмата, евентуалните пречки за неизпълнението им, както и да бъдат взети навременни мерки, които не биха могли да се изпълнят поради финансови, нормативни и/или други причини.

7.3 Процедура за актуализация на програмата

Необходимост от актуализация на общинската програма за управление на отпадъците може да възникне:

- ❖ в резултат на промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки.
- ❖ в резултат на значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори, въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

В случай на възникване на някои от горните обстоятелства е необходимо програмата да бъде актуализирана.

Актуализация на настоящата програма се извършва по същият начин, както разработването на нова такава и отново трябва да бъде съгласувана и одобрена от Общинския съвет на Общината.